

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Rijeka

KLASA: 041-01/25-02/19
URBROJ: 613-10-26-10
Rijeka, 7. srpnja 2026.

Izvješće o obavljenoj financijskoj reviziji

Općina
Brod Moravice
za 2024.

S A D R Ź A J

stranica

I.	MIŠLJENJE	1
II.	PODACI O OPĆINI	19
	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	19
	Sustav unutarnjih kontrola	20
	Planiranje i izvršenje proračuna	21
	Financijski izvještaji	22
	Javna nabava	31
III.	REVIZIJA ZA 2024.	32
	Ciljevi i područja revizije	32
	Kriteriji za izražavanje mišljenja	32
	Metode i postupci revizije	34
	Nalaz za 2024.	35

I. MIŠLJENJE

Na temelju odredaba članaka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je financijska revizija Općine Brod Moravice (dalje u tekstu: Općina) za 2024.

Predmet revizije bili su godišnji financijski izvještaji, i to: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaj o obvezama te Bilješke uz financijske izvještaje.

Osim godišnjih financijskih izvještaja, predmet revizije bila je i usklađenost poslovanja Općine sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje. Revizijom usklađenosti poslovanja obuhvaćena su sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje i izvršenje proračuna, prihodi i primici, rashodi i izdaci, imovina, obveze i vlastiti izvori te javna nabava.

Revizija je planirana i obavljena u cilju izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama sastavljeni u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

O financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja izražena su nepovoljna mišljenja.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 66/23) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

A) NEPOVOLJNO MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, financijski izvještaji Općine za 2024. nisu sastavljeni u skladu s odredbama Zakona o proračunu, zbog nepravilnosti opisanih u odjeljku Osnova za izražavanje nepovoljnog mišljenja o financijskim izvještajima.

Osnova za izražavanje nepovoljnog mišljenja o financijskim izvještajima

Mišljenje o financijskim izvještajima izraženo je u skladu s ISSAI 200 Načelima financijske revizije i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Činjenice koje su utjecale na izražavanje nepovoljnog mišljenja opisane su u nastavku.

- Općina vodi dnevnik i glavnu knjigu, a od pomoćnih knjiga vodi analitičku knjigovodstvenu evidenciju potraživanja i obveza te knjigu ulaznih i izlaznih računa. Općina nije ustrojila i ne vodi analitičku knjigovodstvenu evidenciju dugotrajne nefinancijske imovine (po vrsti, količini i vrijednosti te s drugim potrebnim podacima), evidenciju putnih naloga i korištenja službenih vozila, evidenciju danih i primljenih jamstava i garancija, evidenciju potencijalnih obveza po osnovi sudskih sporova u tijeku te knjigu (dnevnik) blagajne.

U knjizi ulaznih računa, ulazni računi dobavljača nisu evidentirani kronološkim redom zaprimanja ulaznih računa, a u knjizi izlaznih računa nisu evidentirana pojedina zaduženja za kupce (primjerice, nisu upisani pojedini izlazni računi za komunalnu naknadu i naknadu za korištenje grobnih mjesta). Koncem 2024. poslovne knjige nisu zaključene i potpisane.

Koncem 2024. prema podacima iz glavne knjige vrijednost nefinancijske imovine evidentirana je u iznosu od 3.715.673,44 eura, a vrijednosno značajnija odnosi se na građevinske objekte u iznosu od 1.666.758,34 eura i zemljište u iznosu od 1.420.964,65 eura. Općina ne vodi analitičku knjigovodstvenu evidenciju dugotrajne nefinancijske imovine, a glavna knjiga ne osigurava potpune i točne podatke o nefinancijskoj imovini. Također, godišnji popis imovine i obveza nije obavljen koncem 2024., kao ni za prethodne tri godine. Početkom 2024. u glavnoj knjizi je evidentirana vrijednost zemljišta u iznosu od 1.420.964,95 eura, a u financijskom izvještaju Bilanci iskazana je u iznosu od 1.420.030,50 eura, što je manje za 934,45 eura. Općina ne raspolaže dokumentacijom iz koje bi se moglo utvrditi na što se navedena razlika odnosi. Nadalje, koncem 2024. vrijednost nefinancijske imovine je u glavnoj knjizi evidentirana u iznosu od 3.715.673,44 eura, a u Bilanci je iskazana u iznosu od 3.728.579,02 eura, što je više za 12.905,58 eura. Općina ne raspolaže dokumentacijom iz koje bi se moglo utvrditi na što se navedena razlika odnosi. Također, Općina ne vodi analitičku knjigovodstvenu evidenciju dugotrajne nefinancijske imovine te se ne može utvrditi je li vrijednost nefinancijske dugotrajne imovine točno evidentirana u glavnoj knjizi i iskazana u financijskim izvještajima. S obzirom na to da Općina ne vodi analitičku knjigovodstvenu evidenciju dugotrajne nefinancijske imovine, da nije obavljan godišnji popis imovine i obveza od 2021. te da se vrijednost nefinancijske imovine evidentirana u glavnoj knjizi razlikuje od vrijednosti nefinancijske imovine iskazane u Bilanci, ne može se u potpunosti utvrditi kojom nefinancijskom imovinom (zemljište, objekti javne namjene, stanovi, poslovni prostori i komunalna infrastruktura) Općina raspolaže i upravlja te je li dana na korištenje drugima, odnosno jesu li ostvareni svi zakonom propisani prihodi od imovine Općine.

Podaci o potraživanjima i obvezama koncem 2024. u analitičkim knjigovodstvenim evidencijama nisu usklađeni s podacima evidentiranim u glavnoj knjizi i iskazanim u financijskim izvještajima te poslovne knjige ne osiguravaju potpune ni točne podatke o potraživanjima i obvezama. U glavnoj knjizi su koncem 2024. evidentirana i u Bilanci iskazana potraživanja (prije ispravka vrijednosti potraživanja) za prihode poslovanja u iznosu od 24.716,96 eura, što je više za 16.643,67 eura u odnosu na analitičku knjigovodstvenu evidenciju, a potraživanja za prihode od prodaje nefinancijske evidentirana su u glavnoj knjizi i iskazana u Bilanci u iznosu od 2.497,86 eura, što je više za 911,94 eura u odnosu na analitičku knjigovodstvenu evidenciju. Nadalje, koncem 2024. u glavnoj knjizi su evidentirane i u financijskim izvještajima iskazane obveze u iznosu od 256.303,80 eura, što je 6.648,87 eura više u odnosu na analitičku knjigovodstvenu evidenciju. Općina ne raspolaže dokumentacijom iz koje bi bilo vidljivo na što se odnose navedene razlike.

U 2024. ostvareni su prihodi koji imaju propisanu namjenu (pomoći, spomenička renta, naknada za zadržavanje nezakonito izgrađenih zgrada u prostoru, turistička pristožba, zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Općine, naknada za korištenje grobnih mjesta, komunalna naknada i komunalni doprinos, šumski doprinos, prihodi za održavanje proslava i manifestacija te prodaja zemljišta) u iznosu od 563.425,19 eura i njihov udjel u ukupno ostvarenim prihodima i primicima iznosi 60,3 %. Rashodi u poslovnim knjigama nisu evidentirani prema izvorima financiranja te se ne može utvrditi jesu li prihodi utrošeni za propisane namjene. Također, nije osigurano praćenje iz kojih su izvora financirani pojedini rashodi ostvareni u okviru planiranih programa u proračunu (primjerice, Programa održavanja komunalne infrastrukture i Programa građenja komunalne infrastrukture te Programa utroška šumskog doprinosa, a koji su planirani prema izvorima financiranja).

Općina raspolaže s pet službenih vozila, od kojih su dva osobna vozila, putničko kombi vozilo i dva teretna vozila (istovarivač i radni stroj – traktor). Rashodi za gorivo ostvareni su u iznosu od 4.070,03 eura. Korištenje službenih osobnih vozila i kombi vozila uređeno je Pravilnikom o korištenju službenog automobila i mobilnih telefona iz kolovoza 2008., Odlukom o korištenju službenog automobila iz lipnja 2024. i Odlukom o korištenju kombi vozila iz rujna 2024. Jedno je službeno osobno vozilo, Ugovorom o poslovnoj suradnji iz rujna 2024., dano na korištenje Razvojnoj agenciji uz mjesečnu naknadu od 250,00 eura. Za korištenje navedenog službenog osobnog vozila, kombi vozila i jednog teretnog vozila (istovarivača) vode se putni radni listovi, a za drugo teretno vozilo (traktor) vodi se dnevnik rada stroja. U putne radne listove navedenih vozila uneseni su podaci o datumu korištenja, osobi koja je koristila vozilo, relaciji putovanja, početnom i završnom stanju brojila i broju prijeđenih kilometara, ali nije navedena svrha puta te se ne može u potpunosti utvrditi jesu li navedena vozila korištena u službene svrhe. Za korištenje drugog službenog osobnog vozila koje koristi Općina nije vođen putni radni list.

Pojedini poslovni događaji nisu kontinuirano evidentirani u poslovnim knjigama i na temelju vjerodostojnih, urednih i prethodno kontroliranih knjigovodstvenih isprava te nisu evidentirani na propisanim računima Računskog plana. U okviru materijalnih rashoda i rashoda za nabavu nefinancijske imovine, u razdoblju od kolovoza do konca 2024. najvećim dijelom, nisu kontinuirano evidentirane poslovne promjene u glavnoj knjizi, nego su evidentirane koncem godine zbog čega nije omogućen pregled i praćenje pojedinih poslovnih promjena vezanih za rashode, imovinu te obveze tijekom cijele godine. Također, za dio rashoda za usluge evidentirano je plaćanje prije evidentiranja računa dobavljača, a ulazni računi dobavljača (rashodi i obveze) evidentirani su naknadno, odnosno nakon proteka osam do 15 dana od provedenog plaćanja. Nadalje, nabava službenog vozila putem financijskog najma u iznosu od 25.334,17 eura u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima nije evidentirana i iskazana na rashodima za nabavu nefinancijske imovine, računima imovine, obvezama za nabavu nefinancijske imovine te vlastitim izvorima (izvori vlasništva iz proračuna za nefinancijsku imovinu). Zbog netočnog evidentiranja, rashodi, imovina, obveze za nabavu nefinancijske imovine i vlastiti izvori su manje evidentirani i iskazani za 25.334,17 eura. Također, rashodi za nabavu radnih bilježnica i opreme za učenike osnovne škole u iznosu od 2.957,39 eura evidentirani su u poslovnim knjigama dva puta, i to na računima ostalih naknada iz proračuna i na računima rashoda za materijal i energiju, a rashodi za tekuće donacije u novcu udruzi za razvoj lokalne zajednice evidentirani su u iznosu od 954,72 eura umjesto u iznosu od 477,36 eura.

Zbog netočnog evidentiranja, rashodi su više evidentirani u poslovnim knjigama i iskazani u financijskim izvještajima za 3.434,75 eura.

U poslovnim knjigama pojedini rashodi evidentirani su bez vjerodostojne dokumentacije koja bi potvrdila da je poslovni događaj nastao. Tako su rashodi za uređenje Vatrogasnog doma u iznosu od 72.112,78 eura; održavanje nerazvrstanih cesta u iznosu od 25.555,72 eura (sanacija odvodnih cijevi oborinskih voda, sanacija dviju cesta, održavanje i popravak dviju cesta); usluge definiranja projekata, pripreme projektne dokumentacije i predaje prijava na natječaje u iznosu od 23.140,88 eura; odvjetničke usluge u iznosu od 11.657,93 eura; radove na dječjem igralištu u iznosu od 9.500,00 eura te pogrebne usluge u iznosu od 8.590,00 eura evidentirani u poslovnim knjigama na temelju računa dobavljača na kojima je naveden datum odobrenja plaćanja, a koji ne sadrže specifikaciju naručenih te obavljenih radova i usluga. Zbog navedenog, ne može se potvrditi jesu li radovi izvedeni i usluge obavljene u ukupnom iznosu od 150.557,31 euro. Nadalje, u okviru rashoda za električnu energiju u glavnoj knjizi su evidentirani rashodi za usluge izrade glavnog i izvedbenog projekta javne rasvjete u iznosu od 15.000,00 eura, dio rashoda za reprezentaciju u iznosu od 8.471,13 eura, doznake sredstava Dobrovoljnom vatrogasnom društvu za sufinanciranje nabave vozila u iznosu od 7.111,00 eura te rashodi za ugovor o djelu u iznosu od 2.178,75 eura, a Općina ne raspolaže dokumentacijom (ugovori, ugovor o djelu i računi dobavljača) koja bi bila temelj za evidentiranje u poslovnim knjigama. Također, početkom i koncem 2024. u glavnoj knjizi je evidentirana i u financijskim izvještajima iskazana vrijednost dugotrajne nefinancijske imovine u pripremi u iznosu od 101.506,94 eura, a odnosi se na ulaganja u groblje, dječje i sportsko igralište te zgradu Društvenog doma, u razdoblju od 2019. do 2022. Općina ne raspolaže dokumentacijom (ugovorima o izvođenju radova, primopredajnim zapisnicima i okončanim situacijama) iz navedenog razdoblja iz koje bi se utvrdilo jesu li navedena ulaganja okončana i obavljena primopredaja radova. Stanje blagajne je početkom godine u glavnoj knjizi evidentirano i u Bilanci iskazano u iznosu od 1.028,67 eura. Tijekom 2024. u glavnoj su knjizi evidentirane uplate u blagajnu u iznosu od 7.610,00 eura (na temelju potvrda općinskog načelnika o podignutim novčanim sredstvima sa žiroračuna Općine) i isplate iz blagajne u iznosu od 7.066,22 eura (na temelju prethodno gotovinom plaćenih računa različitim dobavljačima i liste korisnika kojima su isplaćene socijalne naknade) te je stanje blagajne koncem godine u glavnoj knjizi evidentirano i u Bilanci iskazano u iznosu od 1.572,45 eura. Za uplate u i isplate iz blagajne nisu sastavljene uplatnice i isplatnice te nisu vođeni blagajnički izvještaji. Zbog navedenog, ne može se utvrditi vrijeme nastanka poslovnih promjena te kome su isplaćena novčana sredstva iz blagajne za plaćene račune dobavljačima. U 2024. ostvareni su rashodi za službena putovanja u iznosu od 772,90 eura (troškovi goriva i cestarine), a putni nalozi za službena putovanja nisu ispostavljeni te se ne može utvrditi opravdanost nastanka navedenih rashoda.

Kapitalne pomoći Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije za uređenje Društvenog doma u iznosu od 9.525,99 eura evidentirane su u okviru računa kapitalnih pomoći iz državnog proračuna temeljem prijenosa sredstava Europske unije, umjesto u okviru kapitalnih pomoći iz državnog proračuna.

Nadalje, rashodi za izradu projektne dokumentacije za uređenje bočališta u iznosu od 11.250,00 eura te usluge pregleda i kontrole radova na uređenju Vatrogasnog doma u iznosu od 3.125,00 eura evidentirani su u okviru računa materijalnih rashoda, a trebali su biti evidentirani u okviru rashoda za nabavu nefinancijske imovine te istovremeno na računima imovine i vlastitih izvora zbog čega su imovina i vlastiti izvori evidentirani i iskazani manje za 14.375,00 eura, a struktura rashoda i obveza nije točna iskazana.

Nadalje, rashodi za radove na uređenju Vatrogasnog doma u iznosu od 72.112,78 eura koji do konca 2024. nisu završeni, evidentirani su u okviru računa imovine u upotrebi, a trebali su biti evidentirani u okviru računa imovine u pripremi, zbog čega struktura imovine nije točno iskazana.

Vrijednost proizvedene dugotrajne nefinancijske imovine je koncem 2024. u glavnoj knjizi evidentirana i u financijskim izvještajima iskazana u iznosu od 1.890.540,99 eura. Ispravak vrijednosti dugotrajne imovine za 2024. nije obavljen, a što je trebalo prema odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu zbog čega su imovina i vlastiti izvori više iskazani.

Koncem 2024. u glavnoj knjizi su evidentirana i u financijskim izvještajima iskazana potraživanja (nakon ispravka vrijednosti) u iznosu od 21.316,09 eura. Na pojedinim računima potraživanja (vrijednosno značajnija su potraživanja za naknade za korištenje grobnih mjesta) evidentirane su uplate pojedinih kupaca, a da prethodno nisu evidentirana potraživanja, zbog čega potraživanja i obračunati prihodi imaju pogrešno iskazano manje stanje koncem godine za 7.542,02 eura, odnosno za navedeni iznos je manje iskazana ukupna imovina i vlastiti izvori. Nadalje, koncem 2024. su u poslovnim knjigama evidentirana i u financijskim izvještajima iskazana potraživanja i obračunati prihodi od prodaje zemljišta u iznosu od 1.585,92 eura za zemljište koje je tijekom 2024. prodano (sredstva su doznačena na žiroračun Općine), zbog čega su u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima imovina i vlastiti izvori više evidentirani i iskazani, sveukupno za 3.171,84 eura.

Također, u poslovnim knjigama nisu evidentirane i u financijskim izvještajima iskazane preuzete obveze po ostavini pokojnika (obveze pokojnika čiji je nasljednik Općina) u iznosu od 15.259,00 eura, zbog čega su manje iskazane obveze i drugi rashodi poslovanja u istom iznosu. Nadalje, koncem 2024. ispravak vrijednosti potraživanja i vlastiti izvori (obračunani prihodi poslovanja) u poslovnim knjigama su evidentirani i u financijskim izvještajima iskazani u iznosu od 14.818,38 eura. Općina ne raspolaže dokumentacijom (stanje potraživanja za koja su kašnjenja u naplati preko godine dana i za koja su pokrenuti stečajni i/ili likvidacijski postupci nad dužnikom) na temelju koje je obavljen te evidentiran i iskazan ispravak vrijednosti te se ne može utvrditi točnost obavljenog ispravka vrijednosti.

U ožujku 2024. sastavljena je izjava o osnivanju trgovačkog društva Razvojna agencija s temeljnim kapitalom u iznosu od 2.500,00 eura na temelju koje je u svibnju 2024. osnivanje navedenog društva upisano u sudski registar. Isplata novčanih sredstava za osnivački ulog (temeljni kapital) u iznosu od 2.500,00 eura evidentirana je u okviru računa novčanih sredstava i financijskih rashoda, umjesto na računima novčanih sredstava i izdatka za dionice i udjele te na računima financijske imovine i vlastitim izvorima. Zbog navedenog, manje je evidentirana i iskazana financijska imovina i vlastiti izvori u iznosu od 2.500,00 eura.

Nadalje, općinski načelnik nije podnio Općinskom vijeću pisani prijedlog o osnivanju spomenutog društva te nije ni donesena odluka Općinskog vijeća o osnivanju navedenog društva.

Općina ima otvorena dva žiroračuna u poslovnoj banci, i to žiroračun u eurima i devizni račun. Stanje novčanih sredstava na računima u poslovnoj banci početkom i koncem godine nije istovjetno stanju novčanih sredstava evidentiranom u poslovnim knjigama i iskazanom u financijskim izvještajima. Prema izvodima o stanju žiroračuna kod poslovne banke, stanje novčanih sredstava u banci 1. siječnja 2024. iznosilo je 11.569,00 eura, a u poslovnim knjigama je početkom 2024. evidentirano i u financijskim izvještajima iskazano stanje novčanih sredstava u iznosu od 14.396,00 eura, što je više za 2.827,13 eura od stanja iskazanog prema izvodima poslovne banke. Kncem 2024., prema izvodima o stanju žiroračuna kod poslovne banke, stanje novčanih sredstava iznosi 56.744,22 eura, dok je u poslovnim knjigama evidentirano i u financijskim izvještajima iskazano stanje u iznosu od 52.531,94 eura, što je manje za 4.212,28 eura.

Početakom i koncem 2024. u glavnoj knjizi su u okviru računa izvanbilančnih zapisa evidentirani i u financijskim izvještajima iskazani primljeni i dani instrumenti osiguranja plaćanja u jednakom iznosu od 46.452,98 eura. Općina ne vodi analitičku knjigovodstvenu evidenciju primljenih i izdanih vrijednosnih papira i drugih financijskih instrumenata (po vrstama, subjektima, pojedinačnim vrijednostima, dospelosti, stanjima), zbog čega se ne može utvrditi na što se odnosi evidentirano i iskazano stanje izvanbilančnih zapisa. Nadalje, Općina je u srpnju 2024. primila jamstvo (zadužnicu) izvođitelja radova za uredno ispunjenje ugovora o izvođenju radova na uređenju Vatrogasnog doma u iznosu od 7.535,96 eura i izdala zadužnicu u iznosu od 29.980,54 eura kao instrument osiguranja plaćanja financijskog *leasinga* za vozilo koji nisu u poslovnim knjigama evidentirani i u financijskim izvještajima iskazani u okviru računa izvanbilančnih zapisa.

Odluka o provođenju popisa na 31. prosinca 2024., kojom je čelnik trebao imenovati povjerenstvo za popis imovine i obveza, odrediti datum popisa, rokove obavljanja popisa i druge potrebne podatke, nije donesena te popis imovine i obveza na 31. prosinca 2024. nije obavljen. Također, nije obavljen popis imovine niti koncem 2021., 2022. i 2023. Iz navedenog proizlazi da Općina u navedenim godinama te koncem 2024. nije uskladila knjigovodstvena stanja imovine i obveza sa stvarnim stanjem te se ne može utvrditi je li u poslovnim knjigama evidentirano i u financijskim izvještajima iskazano točno stanje imovine i obveza.

Za 2024. sastavljeni su propisani financijski izvještaji. Sastavljene su Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima koje sadrže podatke o ostvarenim prihodima poslovanja i rashodima poslovanja u 2023. te podatak o manjku prihoda i primitaka za pokriće u sljedećem razdoblju, a ne sadrže iznos ostvarenih prihoda i rashoda u 2024. i razloge zbog kojih je došlo do većih odstupanja ostvarenja u 2024. u odnosu na ostvarenje prethodne godine. Bilješke uz Bilancu, Bilješke uz Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza te Bilješke uz Izvještaj o obvezama nisu sastavljene.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2024., višak prihoda poslovanja za 2024. iskazan je u iznosu od 319.147,62 eura, manjak prihoda od nefinancijske imovine u iznosu od 363.659,16 eura i višak primitaka od financijske imovine u iznosu od 26.632,78 eura te manjak prihoda i primitaka nad rashodima i izdacima za 2024. iznosi 17.878,76 eura. Preneseni manjak prihoda i primitaka iz prethodnih godina iznosio je 90.608,71 euro (manjak prihoda i primitaka za 2023. u iznosu od 58.105,70 eura, preneseni manjak prihoda i primitaka iz prethodnih godina do 2023. u iznosu od 26.628,47 eura i korekcija manjka prihoda i primitaka povećanjem za 5.874,54 eura) te ukupni manjak prihoda i primitaka za pokriće u sljedećem razdoblju koncem 2024. iznosi 108.487,47 eura. U Bilanci sa stanjem na dan 31. prosinca 2024., višak prihoda poslovanja iskazan je u iznosu od 672.694,64 eura, višak primitaka od financijske imovine u iznosu od 26.632,78 eura te manjak prihoda od nefinancijske imovine u iznosu od 807.814,89 eura, odnosno ukupni manjak prihoda i primitaka u iznosu od 108.487,47 eura. Općina nije donijela Odluku o raspodjeli rezultata za 2024., kao ni za prethodne godine. Također, Općina u poslovnim knjigama ne vodi stanja utvrđena na osnovnim računima podskupine rezultata poslovanja (922) po izvorima financiranja te se ne može potvrditi točnost podatka o prenesenom rezultatu poslovanja iskazanog u financijskim izvještajima. Praćenje i planiranje po izvorima financiranja preduvjet je za uključivanje prenesenih viškova i manjkova prihoda i primitaka u proračun i njegove izmjene i dopune. (točka 3. Nalaza, Računovodstveno poslovanje i financijski izvještaji)

B) NEPOVOLNO MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI POSLOVANJA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, poslovanje Općine za 2024. u značajnom dijelu nije obavljano u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2024. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja, zbog nepravilnosti opisanih u odjeljku Osnova za izražavanje nepovoljnog mišljenja o usklađenosti poslovanja.

Osnova za izražavanje nepovoljnog mišljenja o usklađenosti poslovanja

Mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je u skladu s ISSAI 400 Načelima revizije usklađenosti i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Činjenice koje su utjecale na izražavanje nepovoljnog mišljenja opisane su u nastavku.

- Općinski načelnik sastavio je za 2024. Izjavu o fiskalnoj odgovornosti (Obrazac 1b) uz koju je priložen Upitnik o fiskalnoj odgovornosti, Plan otklanjanja slabosti i nepravilnosti te Izvješće o otklonjenim slabostima i nepravilnostima utvrđenim za 2024. Prema navedenoj Izjavi, utvrđene su slabosti i nepravilnosti u području upravljanja imovinom (nije donesen godišnji plan za ostvarenje ciljeva utvrđenih u strategiji, nije ustrojen registar imovine jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koji sadrži podatke i informacije propisane za Središnji registar državne imovine).

Podaci navedeni u spomenutoj Izjavi razlikuju se od odgovora navedenih u Upitniku o fiskalnoj odgovornosti u kojem su, osim u području upravljanja imovinom, slabosti i nepravilnosti zabilježene i u područjima izvršavanja proračuna, računovodstva, javne nabave te izvještavanja i ostalo.

Općina je pojedine poslovne procese uredila pravilnicima, procedurama i drugim unutarnjim aktima, dok pojedina područja poslovanja nisu uređena unutarnjim aktima. Tako Općina unutarnjim aktima nije uredila poslovne procese vezane za planiranje i izvršavanje proračuna, nabavu i ugovaranje, evidenciju poslovnih događaja i transakcija, upravljanje imovinom i naplatu prihoda. Također, unutarnji akti o korištenju sredstava reprezentacije, zaprimanju, kontroli i plaćanju računa, izdavanju i obračunu putnih naloga te o uvjetima korištenja poslovnih kreditnih kartica nisu doneseni. Nadalje, procedura kojom bi bili utvrđeni uvjeti, kriteriji, postupci i mjere naplate dospjelih, a neplaćenih proračunskih prihoda nije donesena. Općina je donijela i postupala prema Pravilniku o provedbi postupaka jednostavne nabave iz ožujka 2024., koji nije ovjeren potpisom i pečatom odgovorne osobe te nije objavljen na mrežnim stranicama Općine. Nadalje, revizijom je utvrđeno da pristup za rad u informatičkom programu Općina koji koristi za evidentiranje poslovnih događaja, izvještavanje i druge poslove u nadležnosti Općine imaju, osim pročelnice i općinskog načelnika, direktorica i zaposlenik Razvojne agencije, a što nije utvrđeno ugovorom ili odlukom Općine, odnosno nije dana suglasnost Općine. Pristup informatičkom programu trebaju imati samo zaposlenici Općine koji obavljaju navedene poslove.

Općina nije ustrojila Registar rizika kako bi se uspostavilo upravljanje rizicima kao cjelovit proces utvrđivanja, procjenjivanja i praćenja rizika u odnosu na poslovne ciljeve te poduzimanja potrebnih mjera radi smanjenja rizika.

Slabosti i propusti utvrđeni upitnicima o fiskalnoj odgovornosti i revizijom utvrđene nepravilnosti i propusti u područjima planiranja i izvršenja proračuna, računovodstvenog poslovanja i financijskih izvještaja, prihoda i primitaka, rashoda i izdataka, upravljanja i raspolaganja imovinom te javne nabave ukazuju na to da je više pozornosti potrebno posvetiti samoprocjeni sustava unutarnjih kontrola kako bi ovaj sustav funkcionirao učinkovito i djelotvorno. (točka 1. Nalaza, Sustav unutarnjih kontrola)

- Proračun za 2024. i projekcije proračuna za 2025. i 2026., njegove izmjene i dopune te Odluka o izvršavanju Proračuna nisu dostavljeni Ministarstvu financija.

Odlukom o izvršavanju Proračuna za 2024. utvrđen je sadržaj i izvršavanje proračuna, a nisu utvrđeni prihodi i primici te rashodi i izdaci proračuna i njihovo ostvarivanje odnosno izvršavanje, opseg zaduživanja i jamstava Općine, upravljanje financijskom i nefinancijskom imovinom te ovlasti općinskog načelnika u izvršavanju proračuna. Nadalje, obrazloženje Proračuna za 2024. sadrži obrazloženje općeg dijela proračuna i posebnog dijela proračuna, ali u obrazloženju posebnog dijela proračuna nisu navedeni ciljevi i aktivnosti za ostvarenje ciljeva, polazne i ciljane vrijednosti za mjerenje uspješnosti programa i drugo.

Proračunom za 2024. planiran je višak prihoda u iznosu od 105.00,00 eura za pokriće manjka i prethodnih godina.

Izmjenama i dopunama Proračuna iz prosinca 2024. nije planirano pokriće manjka prihoda i primitaka iz prethodnih godina u iznosu od 84.734,17 eura, nego je planirano ostvarenje manjka prihoda i primitaka za 2024. u iznosu od 171.326,70 eura. Također, ni Proračunom za 2025. (iz prosinca 2024.) i projekcijama za 2026. i 2027. nije planirano pokriće procijenjenog iznos manjka prihoda iz prethodnih godina, a Izmjenama i dopunama Proračuna nije planiran preneseni manjak prihoda iz prethodnih godina u iznosu od 108.487,47 eura. Općina uz Proračun za 2024. i za 2025. nije donijela višegodišnji plan uravnoteženja.

Polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju Proračuna za 2024. nisu sastavljeni i podneseni na usvajanje Općinskom vijeću. (točka 2. Nalaza, Planiranje i izvršenje proračuna)

– Rashodi za zaposlene

Rashodi za zaposlene ostvareni su u iznosu od 126.698,74 eura. Pravilnikom o unutarnjem redu Jedinostvenog upravnog odjela Općine iz siječnja 2023. planirana su, između ostalog, četiri radna mjesta (pročelnik Jedinostvenog upravnog odjela, referent za financije, gospodarstvo, plan i proračun, referent za komunalne poslove i poslove komunalnog redara te vozač – tehničar za održavanje). Početkom 2024. Općina je imala šest zaposlenika, od kojih je jedna zaposlenica bila zamjena za zaposlenicu na rodiljnom dopustu, a jedno radno mjesto (spremačica) nije utvrđeno spomenutim Pravilnikom. Tijekom 2024. četiri zaposlenika raskinula su radni odnos (dvoje zaposlenika koji su u srpnju 2024. udaljeni iz službe Općine, jedna zaposlenica u kolovozu 2024. nakon povratka s rodiljnog dopusta te jedan zaposlenik u rujnu 2024.). Općina je koncem 2024., osim općinskog načelnika, imala dvije zaposlenice (pročelnica Jedinostvenog upravnog odjela i spremačica). Plan prijma u službu nije donesen za 2024., a ni za 2025. U 2024. nije bilo zapošljavanja, a Općina nije poduzimala aktivnosti za raspisivanje natječaja kako bi se popunila upražnjena radna mjesta i osiguralo obavljanje svih poslova iz samoupravnog djelokruga Općine.

Revizijom je utvrđeno da je poslove pročelnice Jedinostvenog upravnog odjela Općine obavljala pročelnica (na temelju rješenja iz ožujka 2023.) koja nije ispunjavala formalne uvjete utvrđene oglasom za prijam u službu na određeno vrijeme. Prijašnja pročelnica Jedinostvenog upravnog odjela (imenovana rješenjem iz lipnja 2022. na neodređeno vrijeme) koristila je rodiljni dopust te je, na temelju Zakona o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi i Odluke općinskog načelnika, početkom ožujka 2023. putem Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, objavljen oglas za imenovanje pročelnika/pročelnice Jedinostvenog upravnog odjela na određeno vrijeme (18 mjeseci). Prema Pravilniku o unutarnjem redu Jedinostvenog upravnog odjela Općine, za radno mjesto pročelnika/pročelnice potrebno je stručno zvanje magistra ili stručnog specijalista prava, ekonomije ili javne uprave te najmanje jedna godina radnog iskustva na odgovarajućim poslovima, a ako se na natječaj ne javi osoba koja ispunjava propisane uvjete stručnog obrazovanja, na navedeno radno mjesto može biti imenovan sveučilišni prvostupnik odnosno stručni prvostupnik koji ima najmanje pet godina radnog iskustva na odgovarajućim poslovima.

Oglasom su, između ostalog, bili propisani sljedeći stručni uvjeti: magistar ekonomije, prava ili javne uprave s najmanje jednom godinom radnog iskustva na odgovarajućim poslovima odnosno sveučilišni prvostupnik/stručni prvostupnik ekonomske ili pravne struke koji ima najmanje pet godina radnog iskustva na odgovarajućim poslovima (ako se na natječaj ne javi magistar struke). Uz prijavu je, između ostalog, bilo obvezno priložiti i dokaze (ugovor o radu ili rješenje o rasporedu ili potvrda poslodavca) iz kojih je vidljivo da je ostvareno radno iskustvo na poslovima odgovarajuće stručne spreme i struke u trajanju od najmanje jedne godine. Međutim, nije navedeno da su kandidati koji imaju završenu stručnu spremu sveučilišni prvostupnik/stručni prvostupnik obvezni priložiti dokaze iz kojih je vidljivo ostvareno radno iskustvo u trajanju od najmanje pet godina na odgovarajućim poslovima.

Povjerenstvo za provedbu oglasa je koncem ožujka 2023., nakon provedenog testiranja, sastavilo Zapisnik o obavljenoj provjeri znanja i sposobnosti u kojem je navedeno da je pozvana kandidatkinja pristupila testiranju te je, na temelju ostvarenih rezultata, predložena za prijam u službu. Iz Zapisnika navedenog Povjerenstva nije vidljivo koliko je ukupno pristiglo prijava na navedeni oglas niti je navedeno zadovoljavaju li zaprimljene prijave formalne uvjete propisane oglasom. Revizijom je utvrđeno da, prema elektroničkom zapisu Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, kandidatkinja koja je pozvana na pisano testiranje nije imala najmanje pet godina radnog iskustva na odgovarajućim poslovima (jer ima višu stručnu spremu i stručno zvanje ekonomist), iz čega proizlazi da prijava nije zadovoljavala formalne uvjete oglasa u dijelu koji se odnosi na radno iskustvo, što nije u skladu Uredbom o klasifikaciji radnih mjesta u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi. Također, prema Zakonu o službenicima i namještenicima u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, osoba koja nije podnijela pravodobnu i urednu prijavu ili ne ispunjava formalne uvjete iz javnog natječaja, ne smatra se kandidatom prijavljenim na javni natječaj. Navedenoj osobi se dostavlja pisana obavijest u kojoj se navode razlozi zbog kojih se ne smatra kandidatom prijavljenim na oglas. Iz navedenog proizlazi da je spomenuto Povjerenstvo trebalo kandidatkinji prijavljenoj na oglas dostaviti pisanu obavijest s razlozima zbog kojih se ne smatra kandidatom prijavljenim na oglas, a ne pozvati ju na prethodnu provjeru znanja i sposobnosti.

Rješenjem iz ožujka 2023. općinski načelnik je imenovao odabranu kandidatkinju pročelnicom Jedinog upravnog odjela na određeno vrijeme uz probni rad u trajanju od tri mjeseca s početkom rada od 29. ožujka 2023. Nakon toga, rješenjem od 28. ožujka 2023. općinski načelnik ponovno je imenovao odabranu kandidatkinju pročelnicom Jedinog upravnog odjela na određeno vrijeme uz probni rad u trajanju od tri mjeseca s početkom rada od 29. ožujka 2023. Prema Zakonu o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, za izabranog kandidata donosi se rješenje o prijmu u službu te se prema istom Zakonu donosi rješenje o rasporedu. Iz navedenog proizlazi da je trebalo donijeti rješenje kojim se kandidat prima u službu na određeno vrijeme te rješenje kojim se raspoređuje na poslove radnog mjesta pročelnice na određeno vrijeme.

U međuvremenu, prijašnja pročelnica Jedinog upravnog odjela, prije povratka s roditeljnog dopusta, zatražila je razrješenje s dužnosti pročelnice te prestanak službe zbog prelaska na drugo radno mjesto izvan Općine te je s 31. kolovoza 2024. razriješena s dužnosti.

Prema Zakonu o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, služba na određeno vrijeme radi zamjene duže vrijeme odsutnog službenika može trajati do povratka odsutnog službenika na posao, odnosno do prestanka njegove službe. S obzirom na to da je služba odsutne pročelnice prestala 31. kolovoza 2024., općinski načelnik je trebao donijeti rješenje o prestanku službe pročelnice primljene na određeno vrijeme te provesti javni natječaj za imenovanje pročelnika na neodređeno vrijeme prema Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi.

Poslovanje Općine s Razvojnoum agencijom i savjetodavne usluge

U okviru intelektualnih usluga ostvareni su rashodi za savjetodavne usluge ugovorene s Razvojnoum agencijom u iznosu od 185.291,25 eura (od kojih u 2025. u iznosu od 170.291,25 eura i u 2024. u iznosu od 15.000,00 eura) te savjetodavne usluge ugovorene s fizičkom osobom i trgovačkim društvom za poslovno savjetovanje u iznosu od 23.768,15 eura (od kojih u 2025. u iznosu od 16.193,63 eura i u 2024. u iznosu od 7.574,52 eura). Općinski načelnik je u rujnu 2024. s Razvojnoum agencijom zaključio Ugovor o poslovnoj suradnji (s rokom važenja do konca 2025.), kojim su ugovorene usluge pružanja stručne, savjetodavne i operativne podrške u vezi s aktivnostima, ažuriranjem i vođenjem baze obveznika komunalne naknade i drugih javnih davanja; upravljanja i održavanja komunalnom infrastrukturom, administrativne podrške u izradi pojedinačnih akata u području komunalnog gospodarstva; prijave provedbe i završnih izvješća projekata; organizacije manifestacija, edukacija, prezentacija u dogovoru s Općinom, razvoja gospodarstva te drugih srodnih poslova u domeni gospodarskog, ekonomskog i demografskog rasta, a sve u dogovoru s Općinom. Ugovorena je mjesečna fiksna cijena u iznosu od 7.500,00 eura bez poreza na dodanu vrijednost (dalje u tekstu: PDV) te varijabilna u postocima ovisno o odobrenom iznosu projekta. Koncem siječnja 2025., zbog povećanja obujma poslova, zaključen je dodatak navedenom Ugovoru kojim je povećan fiksni dio cijene na 13.000,00 eura.

Novim Ugovorom o poslovnoj suradnji zaključenim 31. prosinca 2025. (na rok do konca 2026.) ugovorene su usluge pružanja stručne, savjetodavne i operativne podrške u obavljanju poslova u području komunalnog gospodarstva, i to ažuriranje i vođenje baza obveznika komunalne naknade i drugih javnih davanja, upravljanje i održavanje komunalne infrastrukture, administrativna podrška u izradi pojedinačnih akata u području komunalnog gospodarstva te drugi srodni poslovi u dogovoru s Općinom. Ugovorena je mjesečna cijena u iznosu od 16.000,00 eura bez PDV-a i plaćanje na temelju ispostavljenog računa Razvojne agencije. Općina ne raspolaže dokumentacijom iz koje bi bilo vidljivo kako je utvrđena ukupna visina ugovorene fiksne cijene usluge te koji opseg i cijenu pojedine usluge obuhvaća. Početkom travnja 2025. zaključen je dodatak Ugovoru o poslovnoj suradnji u kojem je navedeno da je Ugovor o poslovnoj suradnji zaključen 31. prosinca 2025., iz čega proizlazi da je dodatak Ugovoru zaključen prije zaključenja Ugovora, a s obzirom na to da Ugovoru i dodatku Ugovoru o poslovnoj suradnji nisu dodijeljene oznake stvaranja dokumenta, ne može se utvrditi kada su stvarno zaključeni. Nadalje, dodatkom Ugovoru utvrđeno je da su se promijenile okolnosti koje se odnose na povećanje obujma poslova i povećanje troškova, ali Proračun Općine ima limitirane mogućnosti isplata te je ugovoreno da se fiksna cijena usluga i varijabilni dodatak ne moraju isplatiti u cijelosti ako ovlaštena osoba Razvojne agencije procijeni da su nedostatna sredstva za isplatu cjelokupnog iznosa u proračunu Općine, a sve u skladu s obavljanjem posla savjetovanja u razvojnom financiranju.

Također, dodatkom Ugovoru je utvrđeno da direktorica Razvojne agencije može odlučiti ne naplatiti varijabilni trošak poslovanja ili umanjiti dio fiksnog dijela do iznosa koji je potreban za podmirenje plaća zaposlenika Općine, a ako se unutar ugovorenog razdoblja poboljšaju financijski uvjeti Općine, Razvojna agencija može, ali i ne mora naplatiti ostatak ugovorenog iznosa. Iz navedenog proizlazi da se ugovorena fiksna cijena i varijabilni dodatak isplaćuje Razvojnoj agenciji prema procjeni i odluci direktorice Razvojne agencije koja nije ovlaštena za procjenu mogućnosti isplate proračunskih sredstava, nego je u obvezi obaviti ugovorene usluge po ugovorenim cijenama i za obavljene usluge ispostaviti račun.

Prema odredbama Zakona o proračunu odgovorna osoba za planiranje i izvršavanje proračuna je općinski načelnik, koji, između ostalog, preuzima ugovorne obveze te je odgovoran za raspolaganje sredstvima Općine. Revizijom je utvrđeno da je Razvojna agencija tijekom 2025. ispostavila 13 računa u ukupnom iznosu od 170.291,25 eura, što čini 15,0 % ukupno ostvarenih rashoda Općine za 2025., a u kojima je samo navedeno plaćanje mjesečnih računa po sporazumu (iako je zaključen Ugovor, a ne sporazum). Općina je plaćala navedene usluge na temelju ispostavljenih računa uz koje nije navedena ili priložena specifikacija obavljenih usluga te nije vidljiva vrsta, količina i opseg obavljenih usluga, kao ni datum obavljanja ugovorenih usluga, zbog čega nije moguće utvrditi koje su usluge stvarno obavljene niti se može provjeriti opravdanost plaćanja obračunanih usluga.

Nadalje, početkom kolovoza 2024. s fizičkom osobom zaključen je ugovor o djelu, kojim je ugovoreno pružanje stručnih i savjetodavnih usluga u dijelu komunalnog gospodarstva, ustrojstva, djelokruga i organizacije poslovanja na rok do konca siječnja 2025. Ugovorena je mjesečna neto naknada u iznosu od 1.300,00 eura, a nije ugovoreno mjesečno izvještavanje o izvršenju usluge odnosno nije ugovoren način praćenja izvršenja navedenog ugovora. Rashodi za navedene usluge ostvareni su u iznosu od 9.468,15 eura (7.574,52 eura odnosi se na 2024.). Općina je plaćala navedene usluge na temelju obračuna mjesečne naknade po ugovoru o djelu, a s obzirom na to da nije ugovoren, izvještaj o obavljenim uslugama nije sastavljen i priložen te nije vidljiva vrsta, obujam i datum kada su ugovorene usluge obavljene, zbog čega nije moguće utvrditi koje su usluge stvarno obavljene niti provjeriti njihovu opravdanost.

Općina je navedene usluge, prema Ugovoru s Razvojnou agencijom i Ugovoru o djelu s fizičkom osobom u ukupnom iznosu od 194.759,40 eura (od čega u 2024. u iznosu od 22.574,52 eura, a 172.184,88 eura u 2025.), plaćala na temelju ispostavljenih računa uz koje nije navedena specifikacija obavljenih usluga te nije vidljiva vrsta, obujam i datum kada su ugovorene usluge obavljene, zbog čega nije moguće utvrditi koje su usluge stvarno obavljene niti provjeriti njihovu opravdanost. Navedeni način evidentiranja i plaćanja usluga bez vjerodostojne dokumentacije ne osigurava transparentnost trošenja javnih sredstava niti omogućuje kontrolu izvršenja ugovorenih poslova te ukazuje na rizik nenamjenskog trošenja sredstava.

Obavljanje komunalnih djelatnosti

Rashodi za građenje komunalne infrastrukture ostvareni su u iznosu od 266.038,12 eura, a za održavanje komunalne infrastrukture u iznosu od 79.820,12 eura.

Odlukom o komunalnim djelatnostima iz srpnja 2020. utvrđene su komunalne djelatnosti održavanja: nerazvrstanih cesta, javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima, javne odvodnje oborinskih voda, javnih zelenih površina, građevina, uređaja i predmeta javne namjene, groblja, čistoće javnih površina i javne rasvjete. Također, utvrđene su komunalne djelatnosti od lokalnog značaja, između ostalih, dezinsekcija, dezinfekcija i deratizacija javnih, stambenih i poslovnih prostora i veterinarsko-higijeničarska služba te uslužne komunalne djelatnosti linijskog prijevoza putnika, obavljanje dimnjačarskih poslova i usluge ukopa unutar groblja. Prema navedenoj Odluci, dimnjačarski poslovi obavljaju se na temelju koncesija, a u 2024. dimnjačarska djelatnost nije obavljana. Odlukom o komunalnom redu iz siječnja 2022. i njezinom Izmjenom i dopunom iz listopada 2023. utvrđeno je da nadzor nad provedbom spomenute Odluke obavlja komunalni redar. Do konca lipnja 2024. na poslovima referenta za komunalne poslove i komunalnog redara bio je zaposlen jedan zaposlenik, a do rujna 2024. u Općini je bio zaposlen jedan zaposlenik na radnom mjestu vozača – tehničara na održavanju koje dijelom obuhvaća komunalne poslove (održavanje javnih i zelenih površina, parkova, obrezivanje drveća na javnim zelenim površinama, košnja trave i drugo). Od rujna do prosinca 2024. u Općini nije bilo zaposlenika koji su obavljali komunalne poslove u okviru vlastitog pogona te nisu obavljani ni poslovi komunalnog redara.

Odlukom o osnivanju vlastitog pogona za obavljanje komunalne djelatnosti iz 2013. osnovan je vlastiti pogon koji posluje u okviru Jedinog upravnog odjela Općine te obavlja komunalne djelatnosti održavanja javnih zelenih površina, čistoće javnih površina, javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima, redovno održavanje nerazvrstanih cesta te održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene. Pravilnik o poslovanju vlastitog pogona nije donesen, nije imenovan upravitelj vlastitog pogona te nije utvrđeno koji zaposlenici obavljaju poslove u okviru vlastitog pogona. Nadalje, godišnji plan i program rada vlastitog pogona te izvješće o izvršenju godišnjeg plana i programa rada za 2024. nisu doneseni ni sastavljeni. Općina ne raspolaže dokumentacijom iz koje bi bilo vidljivo da su zaposlenici Općine u okviru vlastitog pogona obavljali navedene komunalne djelatnosti. Nadalje, Općina na svom području ima pet groblja i prema Odluci o grobljima iz 2016., grobljima upravlja vlastiti pogon (Uprava groblja). Programom održavanja komunalne infrastrukture za 2024. nisu planirani rashodi te nisu ni ostvareni rashodi za održavanje groblja.

Rashodi za održavanje komunalne infrastrukture ostvareni su u iznosu od 79.820,12 eura, što je manje za 23.618,88 eura ili 22,8 % od planiranih, a znatno manje od planiranih ostvareni su rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 24.716,56 eura ili 49,2 %. Za ostvarenje Programa održavanja komunalne infrastrukture bila su u proračunu osigurana sredstva za njegovo financiranje te je trebalo pravovremeno poduzeti aktivnosti na obavljanju navedenih radova kako bi se planirani radovi održavanja ostvarili, a sve u cilju poštivanja načela komunalnog gospodarstva, i to, između ostalog, načela zaštite javnog interesa.

S obzirom na to da vlastiti pogon nije ustrojen u skladu s Odlukom o osnivanju vlastitog pogona za obavljanje komunalne djelatnosti, da nije donesen Pravilnik o poslovanju vlastitog pogona, da nije donesen Godišnji plan i program rada vlastitog pogona, da Općina ne raspolaže dokumentacijom iz koje bi bilo vidljivo da su u okviru poslova u Općini obavljene djelatnosti održavanja javnih zelenih površina, čistoće javnih površina, javnih površina, groblja te građevina, uređaja i predmeta javne namjene, da djelatnost održavanja groblja nije planirana i nije obavljana, da uslužna komunalna djelatnost dimnjačarskih poslova nije obavljana te da je Program održavanja komunalne infrastrukture za 2024. znatno manje ostvaren od planiranog, ne može se potvrditi da je Općina obavljala komunalnu djelatnost prema načelima komunalnog gospodarstva, i to načelu zaštite javnog interesa, javne službe, kontinuiteta obavljanja komunalnih djelatnosti te kakvoće obavljanja komunalnih djelatnosti.

Programom održavanja komunalne infrastrukture za 2024. planirana su sredstva za održavanje u iznosu od 323.899,55 eura, a Izmjenama i dopunama spomenutog Programa iz prosinca 2024. planirana su sredstva u iznosu od 103.439,48 eura, što je 220.460,07 eura ili 68,1 % manje od Programa održavanja, a nije naveden razlog značajnijeg smanjenja vrijednosti planiranih radova i usluga održavanja komunalne infrastrukture. Program održavanja komunalne infrastrukture i njegove Izmjene i dopune sadrže opis poslova održavanja po komunalnim djelatnostima s iskazom financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa i izvorima financiranja za pojedinu komunalnu djelatnost, dok opseg (količine) održavanja nije naveden te nije vidljivo koje se nerazvrstane ceste, javne površine, javna rasvjeta i druga komunalna infrastruktura planiraju održavati, u kojem opsegu (količini) i na kojim lokacijama. Zbog navedenog nije osigurana usporedba planiranih i ostvarenih vrsta, količina i opsega radova. Također, na navedeni način Općinsko vijeće je odlučivalo o vrsti poslova održavanja i ukupnom iznosu sredstava održavanja u okviru svake planirane vrste komunalne djelatnosti, ali ne i o količini, objektima i lokaciji poslova komunalne djelatnosti.

Rashodi za komunalnu djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta (izvanredno održavanje) ostvareni su u iznosu od 25.555,72 eura. Na temelju odluke Općinskog vijeća s pravnom osobom je u rujnu 2022. zaključen ugovor o povjeravanju obavljanja poslova održavanja nerazvrstanih cesta na temelju zaključenog ugovora na rok od četiri godine. U 2024. održavanje nerazvrstanih cesta obavljalo je više drugih pravnih osoba na temelju narudžbenica bez zaključenih ugovora, a ne pravna osoba s kojom je zaključen ugovor o obavljanju komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta. Nadalje, u rujnu 2021., na temelju odluke Općinskog vijeća o povjeravanju poslova održavanja javne rasvjete, zaključen je s pravnom osobom ugovor o povjeravanju poslova komunalne djelatnosti održavanja javne rasvjete na rok od četiri godine (rujan 2021. do rujna 2025.). U 2024. radove održavanja javne rasvjete obavljale su druge pravne osobe na temelju narudžbenica, a ne pravna osoba s kojom je zaključen ugovor o obavljanju komunalne djelatnosti održavanja javne rasvjete.

Programom građenja komunalne infrastrukture za 2024. planirani su radovi na građenju komunalne infrastrukture u iznosu od 2.330.600,00 eura, a Izmjenama i dopunama spomenutog Programa građenja iz prosinca 2024. planirano je građenje komunalne infrastrukture u iznosu od 191.361,97 eura, što je 2.139.238,03 eura ili 91,8 % manje od programa, a uz Izmjene i dopune Programa građenja komunalne infrastrukture podnesenih Općinskom vijeću na usvajanje, nije obrazloženo vrijednosno značajno smanjenje planiranih radova građenja komunalne infrastrukture. Nadalje, Izmjenama i dopunama Programa građenja komunalne infrastrukture planirani su radovi gradnje javnih površina u iznosu od 151.300,00 eura (uređenje dječjeg igrališta i sportsko-rekreativne zone, izgradnja boćališta te izgradnja sanjkališta) i izgradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda u iznosu od 28.561,97 eura koji nisu komunalna infrastruktura te nisu utvrđeni odlukom Općinskog vijeća kao građevine komunalne infrastrukture koje služe za obavljanje komunalne djelatnosti. Program građenja i njegove Izmjene i dopune sadrže procjenu troškova za svaku građevinu prema izvorima, ali ne sadrže procjenu troškova projektiranja, revizije, građenja, provedbe stručnog nadzora građenja i provedbe vođenja projekta građenja s naznakom njihova financiranja i odvojeno za svaku građevinu. Zbog navedenog, ne može se utvrditi koja se vrsta troškova odnosi na pojedinu građevinu komunalne infrastrukture.

Izvešće o izvršenju Programa građenja komunalne infrastrukture za 2024. i Izvešće o izvršenju Programa održavanja komunalne infrastrukture za 2024. nisu sastavljena i podnesena Općinskom vijeću do konca 2025.

Javne potrebe u sportu i kulturi

Za 2024. Općinsko vijeće nije donijelo godišnji program javnih potreba u sportu i kulturi. Nakon objavljenog javnog natječaja za financiranje javnih potreba u lipnju 2024., u studenome 2024. općinski načelnik donio je odluku o dodjeli financijskih sredstava za javne potrebe u sportu i kulturi u ukupnom iznosu od 9.794,00 eura. Navedena odluka nije objavljena na mrežnim stranicama Općine. Ugovorom o financiranju programa i projekata zaključenim s korisnicima nisu ugovoreni rokovi isplate sredstava. Općina nije provodila kontrolu namjenskog trošenja sredstava.

Tekuće donacije

Rashodi za vatrogastvo ostvareni su u iznosu od 9.111,00 eura, a odnose se na sredstva doznačena Dobrovoljnom vatrogasnom društvu za sufinanciranje nabave vatrogasnog vozila u prijašnjim godinama u iznosu od 7.111,00 eura te za vatrogasne djelatnosti i aktivnosti u iznosu od 2.000,00 eura. Obveza za izdvajanja sredstava za financiranje vatrogastva na temelju ostvarenja prihoda u 2023. utvrđena je za 2024. u iznosu od 13.078,15 eura, a Općina je u 2024. uplatila 3.967,15 eura manje sredstava od utvrđene obveze za financiranje vatrogastva (vatrogasne djelatnosti i aktivnosti dobrovoljnog vatrogasnog društva). Nadalje, Odlukom o raspoređivanju sredstava proračuna Općine za financiranje političkih stranaka iz prosinca 2023. planirana su sredstva za redovno godišnje financiranje političkih stranaka i nezavisnih vijećnika zastupljenih u Općinskom vijeću u iznosu od 955,60 eura. U 2024. planirana sredstva nisu isplaćena političkim strankama i nezavisnim zastupnicima.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine

U okviru rashoda za nabavu nefinancijske imovine ostvareni su rashodi za projekt Sanjkalište i *tubing* u iznosu od 138.003,00 eura, a vrijednosno najznačajniji odnose se na izvođenje radova na postavljanju opreme za sanjkalište i *tubing* u iznosu od 86.803,00 eura. Koncem travnja 2024. s trgovačkim društvom iz inozemstva zaključen je ugovor u iznosu od 86.803,00 eura bez PDV-a za nabavu opreme (materijala) i izvođenje radova. Između ostalog, ugovoreno je i plaćeno 30,0 % ugovorenog iznosa prilikom potvrde narudžbe, 20,0 % prije isporuke opreme te 50,0 % prilikom isporuke opreme. Nije ugovoreno dostavljanje instrumenta osiguranja isporuke ugovorene opreme i obavljanja ugovorenih radova te povrat uplaćenih sredstava putem predujma, za slučaj neisporučivanja opreme i obavljanja radova.

Rashodi za radove na uređenju Vatrogasnog doma ostvareni su u iznosu od 72.112,79 eura na temelju zaključenog ugovora iz lipnja 2024. u iznosu od 94.199,48 eura s PDV-om. Ugovoreni rok izvođenja radova je 70 dana od dana uvođenja u posao. Prema spomenutom ugovoru, izvođač se obvezuje da će s izvođenjem ugovorenih radova započeti od dana uvođenja u posao. Početak izvođenja radova nije ugovoren u skladu s pozivom na dostavu ponuda, prema kojem se odabrani ponuditelj obvezuje započeti s izvođenjem radova potpisom ugovora s Općinom, a završiti u roku najkasnije do početka studenoga 2024. Prema zapisniku o uvođenju u posao, radovi su započeli 11. rujna 2024., nakon više od dva mjeseca od zaključenja ugovora. Prije uvođenja u posao, u kolovozu 2024. izvođaču radova plaćen je predujam u iznosu od 10.000,00 eura koji nije bio ugovoren. Nadalje, zapisnik o primopredaji radova i okončanom obračunu na uređenju Vatrogasnog doma nije sastavljen, a ugovoreno je da su nakon potpunog dovršenja radova, naručitelj i izvođač obavezni obaviti primopredaju objekta i konačni obračun u roku od deset dana. Stručni nadzor sastavio je u siječnju 2025. Izjavu o pregledu i kontroli kvalitete izvedenih radova, prema kojoj su radovi izvedeni prema ugovorenom troškovniku te su ispostavljene dvije privremene situacije i okončana situacija o izvedenim radovima, prema kojima su radovi izvedeni u ukupnom iznosu od 94.114,48 eura s PDV-om. U poslovnim knjigama na računima nabave nefinancijske imovine (građevinski objekti) evidentirano je ulaganje u uređenje Vatrogasnog doma u 2024. u iznosu od 72.112,79 eura i u 2025. u iznosu od 25.536,76 eura odnosno ukupno u iznosu od 97.649,55 eura ili 3.535,07 eura više od vrijednosti radova navedenih u Izjavi o pregledu i kontroli kvalitete izvedenih radova stručnog nadzora. S obzirom na to da zapisnik o primopredaji radova i konačnom obračunu nije sastavljen, da su različiti iznosi evidentiranih rashoda i iskazanih podataka o vrijednosti radova u poslovnim knjigama i u spomenutoj Izjavi, ne može se utvrditi koja je točna vrijednost izvedenih radova na uređenju Vatrogasnog doma. (točka 5. Nalaza, Rashodi i izdaci)

- Pravilnik o provedbi postupaka jednostavne nabave iz ožujka 2024. i podatak ima li gospodarskih subjekata s kojima je Općina ili s njome povezane osobe u sukobu interesa nisu objavljeni na mrežnim stranicama Općine.

Prema podacima iz Statističkog izvješća o javnoj nabavi, u 2024. ostvarena je nabava roba i usluga procijenjene vrijednosti do 26.540,00 eura i radova do 66.360,00 eura u iznosu od 129.935,48 eura bez PDV-a, od čega se na nabavu roba odnosi 89.594,97 eura, usluga 26.046,70 eura te radova 14.293,81 euro.

U Statističko izvješće o javnoj nabavi i Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma nisu upisane sve provedene nabave u 2024. U Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma nije upisana vrijednost radova, opreme i usluga u ukupnom iznosu od 243.990,61 euro (radovi na uređenju Vatrogasnog doma u iznosu od 94.199,48 eura, nabava opreme (materijala) i radovi na postavljanju opreme za sanjkalište i *tubing* u iznosu od 86.803,00 eura, radovi za pripremu podloge za postavljanje sanjkališta u iznosu od 24.562,50 eura, usluge dobave, dovoza i odvoza kamenog materijala za sanjkalište u iznosu od 19.937,50 eura te nabava sustava videonadzora u iznosu od 18.488,13 eura). Također, u spomenuti Registar ugovora nisu upisani ukupni iznosi nabave roba, radova i usluga čija je nabava obavljena putem narudžbenica (primjerice, nabava električne energije u iznosu od 6.062,75 eura s PDV-om i lož ulja u iznosu od 4.360,23 eura s PDV-om). Podaci o navedenoj nabavi putem narudžbenica nisu iskazani ni u Statističkom izvješću o nabavi za 2024.

Nabava opreme (materijala) i radova na postavljanju opreme za sanjkalište i *tubing* u iznosu od 86.803,00 eura provedena je pregovaračkim postupkom nabave bez prethodne objave poziva na nadmetanje, a da nije utvrđeno da samo navedeni gospodarski subjekt može isporučiti opremu (materijal) za sanjkalište i *tubing* i da ne postoji tržišno natjecanje iz tehničkih razloga te je trebalo provesti odgovarajući postupak nabave u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi. Također, Općina ne raspolaže dokumentacijom iz koje bi bilo vidljivo da je gospodarski subjekt u pisanom obliku pozvan na dostavu inicijalne ponude, nego je samo dostavljena ponuda gospodarskog subjekta.

Nabava u ukupnoj vrijednosti od 79.163,75 eura (radovi za podlogu za postavljanje sanjkališta u iznosu od 24.562,50 eura, usluga dobave, dovoza i odvoza kamenog materijala za sanjkalište u ukupnom iznosu od 19.937,50 eura, opreme za ugostiteljsku prikolicu u iznosu od 18.288,75 eura te nabava električnih bicikala u iznosu od 16.375,00 eura) obavljena je izravnim ugovaranjem s jednim gospodarskim subjektom i ispostavljanjem narudžbenica, bez provođenja javnog ili ograničenog prikupljanja ponuda kako je propisano Pravilnikom o provedbi postupaka jednostavne nabave iz ožujka 2024. (točka 7. Nalaza, Javna nabava)

Obveze Općine

Općina je obvezna pripremiti, sastaviti i objaviti financijske izvještaje u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, uspostaviti unutarnje kontrole u cilju sastavljanja financijskih izvještaja bez pogrešnog iskazivanja zbog prijevare ili pogreške te namjenski i svrhovito koristiti sredstva i voditi poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

Obveze Državnog ureda za reviziju

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) cilj revizije je steći razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji kao cjelina sastavljeni bez značajno pogrešnog iskazivanja podataka zbog prijevare ili pogreške, provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima te sastaviti izvješće o obavljenoj reviziji.

Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije jamstvo da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) uvijek otkriti značajno pogrešno iskazivanje kada ono postoji, jer se revizija obavlja na temelju uzorka.

Obavljanjem revizije, državni revizori procjenjuju rizike značajno pogrešnog iskazivanja podataka u financijskim izvještajima te rizike da se poslovanje ne vodi u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima. Na temelju procjene rizika određuju revizijski pristup i postupke te pribavljaju dostatne i primjerene revizijske dokaze koji osiguravaju osnovu za izražavanje mišljenja. Također, provjeravaju unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja te unutarnje kontrole koje osiguravaju usklađenost poslovanja.

Državni ured za reviziju izražava mišljenje o financijskim izvještajima i mišljenje o usklađenosti poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2024. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

II. PODACI O OPĆINI

Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06 – ispravak, 16/07 – ispravak, 95/08 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 46/10 – ispravak, 145/10, 37/13, 44/13, 45/13 i 110/15), utvrđena je Općina kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Primorsko-goranske županije (dalje u tekstu: Županija). Prema odredbama Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (Narodne novine 147/14, 123/17 i 118/18) te Odluci o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti (Narodne novine 3/24), Općina je razvrstana u drugu skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u trećoj četvrtini ispodprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave. Na području Općine nisu osnovani mjesni odbori. Općina obuhvaća 38 naselja s ukupno 663 stanovnika (prema rezultatima popisa iz 2021.). Sjedište Općine je Stjepana Radića 3, Brod Moravice.

Prema odredbama članka 19. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine 33/01, 60/01 – vjerodostojno tumačenje, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13 – pročišćeni tekst, 137/15 – ispravak, 123/17, 98/19 i 144/20), općine u svom samoupravnom djelokrugu obavljaju poslove koji se odnose na uređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, komunalno gospodarstvo, brigu o djeci, socijalnu skrb, primarnu zdravstvenu zaštitu, odgoj i osnovno obrazovanje, kulturu, tjelesnu kulturu i šport, zaštitu potrošača, zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša, protupožarnu i civilnu zaštitu, promet na svom području i druge poslove u skladu s posebnim zakonima.

Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga Općine ustrojen je Jedinstveni upravni odjel. Općina je koncem 2024., osim općinskog načelnika, imala dvije zaposlenice (pročelnica Jedinstvenog upravnog odjela na neodređeno vrijeme i spremačica na određeno vrijeme). U okviru javnih radova tijekom 2024. bila su zaposlena dva zaposlenika, i to jedan zaposlenik od svibnja do kolovoza 2024., a jedna zaposlenica od kolovoza do studenoga 2024.

Statut Općine donesen je u veljači 2018., a njegove izmjene i dopune u lipnju 2018. i veljači 2021.

Tijela Općine su Općinsko vijeće i općinski načelnik. Općinsko vijeće ima sedam članova. Tijekom 2024. i do vremena obavljanja revizije općinski načelnik je Mario Šutej, koji dužnost na koju je izabran obavlja profesionalno te, u skladu s odredbama članka 90.a Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, ostvaruje pravo na plaću i druga prava iz rada, a vrijeme obavljanja dužnosti uračunava mu se u staž osiguranja. S obzirom na to da Općina ima manje od 10 000 stanovnika, općinski načelnik nema zamjenika.

Općina nema proračunskih korisnika. Na području Općine, pri Osnovnoj školi Brod Moravice ustrojena je jedinica predškolskog odgoja (dječji vrtić) koju financira Općina.

Općina je vlasnik trgovačkog društva za usluge i razvoj (dalje u tekstu: Razvojna agencija) čiji temeljni kapital iznosi 2.500,00 eura te ima udjele u trgovačkom društvu za komunalne i druge djelatnosti (6,7 %), trgovačkom društvu za proizvodnju i emitiranje radijskog i televizijskog programa (6,4 %) te trgovačkom društvu za vodoopskrbu i odvodnju (0,2 %).

Također, Općina ima osnivački ulog u centru za poljoprivredu i ruralni razvoj (3,8 %).

Sustav unutarnjih kontrola

Sustav unutarnjih kontrola propisan je odredbama Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 78/15, 102/19 i 105/25), Pravilnika o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 58/16), Zakona o fiskalnoj odgovornosti (Narodne novine 111/18 i 83/23) te Pravilnika o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru (Narodne novine 42/16 i 77/19).

Prema odredbama članaka 4. i 13. Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru, sustav unutarnjih kontrola je skup načela, metoda i postupaka unutarnjih kontrola koji je uspostavila odgovorna osoba institucije u svrhu uspješnog upravljanja i ostvarenja općih ciljeva, kao što su: obavljanje poslovanja na pravilan, etičan, ekonomičan, učinkovit i djelotvoran način, usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima, zaštita sredstava od gubitaka, zlouporabe i štete, jačanje odgovornosti za ostvarenje poslovnih ciljeva te pouzdanost i sveobuhvatnost financijskih i drugih izvještaja. Sustav unutarnjih kontrola uspostavlja se radi osiguranja postupanja u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja. Odgovorna osoba institucije treba uspostaviti kontrole koje uključuju pisana pravila, procedure, postupke i druge mjere ili aktivnosti radi smanjenja rizika na prihvatljivu razinu, a u svrhu ostvarenja poslovnih ciljeva.

Radi ostvarenja postavljenih ciljeva i korištenja sredstava na pravilan, etičan, ekonomičan, učinkovit i djelotvoran način doneseni su Pravilnik o unutarnjem redu Jedinstvenog upravnog odjela Općine, Pravilnik o financiranju javnih potreba Općine Brod Moravice te programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge, Pravilnik o uvjetima i načinu stipendiranja učenika i studenata Općine Brod Moravice te Pravilnik o jednostavnim nabavama Općine Brod Moravice. Također, Općina je donijela Pravilnik o ocjenjivanju službenika i namještenika Općine te Pravilnik o korištenju službenog automobila i mobilnih telefona Općine (lipanj 2008.).

Prema odredbama članka 34. Zakona o fiskalnoj odgovornosti, čelnik je odgovoran za zakonito, namjensko i svrhovito korištenje sredstava te za učinkovito i djelotvorno funkcioniranje sustava financijskog upravljanja i kontrola u okviru proračunom, odnosno financijskim planom utvrđenih sredstava. Čelnik je dužan svake godine za prethodnu proračunsku godinu, za razdoblje u kojem je obnašao dužnost, odnosno obavljao poslove čelnika, sastaviti Izjavu o fiskalnoj odgovornosti. Općinski načelnik je za 2024. sastavio Izjavu o fiskalnoj odgovornosti (Obrazac 1b), uz koju je priložen Upitnik o fiskalnoj odgovornosti, Plan otklanjanja slabosti i nepravilnosti te Izvješće o otklonjenim slabostima i nepravilnostima. Prema navedenoj Izjavi, utvrđene su slabosti i nepravilnosti u području upravljanja imovinom, a u Upitniku o fiskalnoj odgovornosti slabosti i nepravilnosti navode se i u području izvršavanja proračuna, računovodstva, izvještavanja i javne nabave.

U zakonski propisanom roku do 31. ožujka 2025., trgovačko društvo u vlasništvu (osnovano u svibnju 2024.) Općini nije dostavilo Izjavu o fiskalnoj odgovornosti i drugu dokumentaciju. Trgovačka društva u suvlasništvu i ustanova u kojoj Općina ima manjinski osnivački ulog dostavili su Općini na znanje Izjave o fiskalnoj odgovornosti.

U travnju 2016. donesen je Etički kodeks službenika i namještenika Jedinstvenog upravnog odjela Općine, dok je u 2022. donesen Etički kodeks nositelja političkih dužnosti u Općini. Imenovana je osoba za nepravilnosti.

Unutarnja revizija nije ustrojena, a prema odredbama članka 3. Pravilnika o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru, Općina nije obvezna ustrojiti unutarnju reviziju.

Općina je putem objave podataka na svojim mrežnim stranicama uspostavila odgovarajući način unutarnje i vanjske komunikacije te je objavila podatke o svom poslovanju. Slijedom navedenog, objavljeni su, između ostalog, podaci o proračunu (uključujući upute za izradu prijedloga proračuna i proračunski vodič za građane), unutarnji akti, financijski izvještaji, etički kodeksi, dokumenti vezani za javnu nabavu te druge informacije kako bi bile dostupne javnosti. Imenovan je službenik za informiranje i za zaštitu osobnih podataka. Općina provodi savjetovanje s javnošću prije donošenja općih akata u skladu s odredbama Zakona o pravu na pristup informacijama (Narodne novine 25/13, 85/15 i 69/22).

Planiranje i izvršenje proračuna

Proračun, Odluka o izvršavanju Proračuna te Izmjene i dopune Proračuna Općine za 2024. doneseni su u skladu s propisima. Na mrežnim stranicama Općine objavljen je Proračun i Odluka o izvršavanju Proračuna za 2024. Proračun te Izmjene i dopune Proračuna sadrže prihode i primitke te rashode Općine.

Proračunom su prihodi i primici planirani u iznosu od 3.268.896,00 eura, rashodi u iznosu od 3.163.896,00 eura te je planiran višak prihoda u iznosu od 105.000,00 eura za pokriće manjka iz prethodnih godina. U prosincu 2024. donesene su Izmjene i dopune Proračuna, kojima su prihodi i primici planirani u iznosu od 943.351,12 eura, što je 2.325.544,88 eura ili 71,1 % manje u odnosu na Proračun, a rashodi su planirani u iznosu od 1.114.677,82 eura, što je 2.049.218,18 eura ili 64,8 % manje u odnosu na Proračun. Planiran je manjak prihoda i primitaka u iznosu od 171.326,70 eura. U odnosu na Proračun, znatno su smanjeni prihodi od pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna za 2.171.466,00 eura ili 84,4 %, zbog neostvarivanja planiranih pomoći iz državnog i županijskog proračuna jer nije realiziran projekt Kulturni objekti, odustalo se od projekta uređenja poslovno-stambenog objekta, projekt uređenja zgrade Doma zdravlja nije okončan te nisu dobivena sredstva pomoći za ostvarene rashode za dekorativno osvjjetljenje trga, izradu plana rasvjete te za izradu glavnog projekta za bočalište. Također, smanjeni su prihodi od prodaje nefinancijske imovine za 62.850,82 eura ili 94,8 % zbog neostvarene prodaje zemljišta.

Uz Proračun za 2024. donesene su projekcije za 2025. i 2026. Prema spomenutim projekcijama, planirani su prihodi i rashodi za 2025. u iznosu od 928.846,00 eura, a za 2026. u iznosu od 688.519,00 eura.

Godišnji izvještaj o izvršenju Proračuna Općine za 2024. nije sastavljen i podnesen na usvajanje Općinskom vijeću do vremena obavljanja revizije (studeni 2025.).

Na temelju odredbi Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (Narodne novine 123/17 i 151/22), jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju obvezu izrade provedbenih programa i planova razvoja. Prema odredbi članka 25., stavka 2. navedenog Zakona, jedinica lokalne samouprave koja može usmjeravati razvoj na temelju srednjoročnih akata strateškog planiranja izrađenih na razini jedinice područne (regionalne) samouprave nema obvezu izrade plana razvoja.

U rujnu 2022. donesen je Plan razvoja Gorskog kotara za razdoblje 2022. – 2027., a obuhvaća područje gradova Čabra, Delnica i Vrbovskog te općina Brod Moravice, Fužine, Lokve, Mrkopalj, Ravna Gora i Skrad. Spomenuti Plan razvoja obuhvaća analizu stanja, viziju i strateški okvir s pokazateljima za praćenje provedbe Plana razvoja, provedbeni, terminski i financijski plan, okvir za praćenje i vrednovanje te popratne dodatke, dokumente i drugo. Ciljevima je utvrđeno 13 prioriteta i 60 mjera. Općina nije donijela zasebni plan razvoja, nego je Općinsko vijeće u rujnu 2022. donijelo Odluku o usvajanju Plana razvoja Gorskog kotara za razdoblje 2022. – 2027.

Općinski načelnik je u prosincu 2021. donio Provedbeni program Općine za razdoblje 2021. – 2025. (dalje u tekstu: Provedbeni program). Provedbenim programom definirani su vizija, mandat i misija Općine, opis izazova i razvojnih potreba odnosno razvojni ciljevi, prioriteti i mjere, financijski okvir za provedbu mjera, aktivnosti i projekata te praćenje i izvještavanje. Prioriteti Provedbenog programa su unaprjeđenje lokalne uprave i administracije u iznosu od 906.483,51 euro, podizanje društveno-socijalnog standarda i kvalitete života lokalne zajednice u iznosu od 381.757,25 eura, razvoj komunalne infrastrukture s ciljem razvoja gospodarstva i turizma u iznosu od 774.012,88 eura, unaprjeđenje stanovanja i razvoj kulture u iznosu od 757.847,24 eura te zaštita okoliša u iznosu od 119.450,53 eura. Spomenuti prioriteti sadrže mjere s ključnim aktivnostima i pripadajućim pokazateljima rezultata (rokovi, početne i ciljane vrijednosti i drugo). Za svaku mjeru utvrđenu u Provedbenom programu utvrđen je planirani trošak provedbe i odgovarajuće stavke u proračunu Općine u okviru kojih su planirana sredstva za provedbu pojedinih mjera. Provedbeni program nije objavljen na mrežnim stranicama Općine. Godišnje izvješće o provedbi Provedbenog programa za 2024. nije sastavljeno i podneseno Općinskom vijeću.

Financijski izvještaji

Općina vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema propisima o proračunskom računovodstvu. Sastavljeni su financijski izvještaji, i to: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaj o obvezama te Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima. Bilješke uz Bilancu, Bilješke uz Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza te Bilješke uz Izvještaj o obvezama nisu sastavljene. Financijski izvještaji dostavljeni su putem informacijskog sustava Ministarstva financija nadležnim institucijama 18. veljače 2025.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2024., ukupni prihodi i primici ostvareni su u iznosu od 934.008,35 eura, što je 197.634,14 eura ili 26,8 % više u odnosu na prethodnu godinu. Vrijednosno značajnije su povećani prihodi od pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna za 150.840,49 eura ili 45,9 % zbog dobivenih pomoći iz državnog i županijskog proračuna. Nadalje, vrijednosno značajnije su smanjeni prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada za 35.916,03 eura ili 30,0 % zbog smanjenja prihoda od šumskog doprinosa.

U tablici broj 1 daju se podaci o ostvarenim prihodima i primicima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi i primici

u eurima

Redni broj	Prihodi i primici	Ostvareno za 2023.	Ostvareno za 2024.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Prihodi od poreza	258.332,71	300.845,32	116,5
2.	Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna	328.745,00	479.585,49	145,9
3.	Prihodi od imovine	18.072,83	23.442,24	129,7
4.	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	119.579,67	83.663,64	70,0
5.	Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	3.230,22	14.501,86	448,9
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	8.413,78	1.585,92	18,8
7.	Primici od financijske imovine i zaduživanja	0,00	30.383,88	-
Ukupni prihodi i primici		736.374,21	934.008,35	126,8

Vrijednosno značajniji udjel imaju prihodi od pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna u iznosu od 479.585,49 eura ili 51,3 % te prihodi od poreza u iznosu od 300.845,32 eura ili 32,2 % ukupno ostvarenih prihoda i primitaka.

Prihodi koji imaju propisanu namjenu odnose se na prihode od pomoći, spomeničku rentu, naknade za zadržavanje nezakonito izgrađenih zgrada u prostoru, turističku pristojbu, zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Općine, naknade za korištenje grobnih mjesta, komunalnu naknadu i komunalni doprinos, šumski doprinos, druge prihode dobivene za pojedine namjene (za održavanje proslava i manifestacija) na temelju zaključenih ugovora te prodaje zemljišta u vlasništvu Općine. Ostvareni su u iznosu od 563.425,19 eura i njihov udjel u ukupno ostvarenim prihodima i primicima iznosi 60,3 %.

Prihodi od poreza u iznosu od 300.845,32 eura odnose se na porez na dohodak u iznosu od 250.307,81 euro, porez na promet nekretnina u iznosu od 38.721,21 euro i općinske poreze u iznosu od 11.816,30 eura (porez na kuće za odmor i porez na potrošnju). U 2024. nisu ostvareni prihodi od poreza na korištenje javnih površina. Općinski porezi utvrđeni su Odlukom o porezima Općine Brod Moravice iz prosinca 2023. Poslove utvrđivanja, nadzora i naplate poreza na promet nekretnina, poreza na kuće za odmor i poreza na potrošnju obavlja Porezna uprava, a poreza na korištenje javnih površina obavlja Općina.

Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna u iznosu od 479.585,49 eura odnose se na kapitalne pomoći iz proračuna u iznosu od 275.706,08 eura, tekuće pomoći iz proračuna u iznosu od 180.300,17 eura, tekuće pomoći od izvanproračunskih korisnika u iznosu od 14.053,25 eura te kapitalne pomoći Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije za uređenje Društvenog doma u iznosu od 9.525,99 eura. Vrijednosno značajnije kapitalne pomoći ostvarene su iz županijskog proračuna u iznosu od 100.000,00 eura za sufinanciranje projekta Sanjkalište i *tubing* Brod Moravice i za nabavu ugostiteljske prikolice u iznosu od 33.886,08 eura te iz državnog proračuna u iznosu od 60.000,00 eura za financiranje projekta uređenja Vatrogasnog doma u okviru Programa podrške brdsko-planinskim područjima te u iznosu od 32.000,00 eura za financiranje razvoja komunalnog sektora.

Vrijednosno značajnije tekuće pomoći iz državnog proračuna odnose se na sredstva fiskalnog izravnjanja uslijed manje ostvarenog poreza na dohodak u iznosu od 51.043,08 eura, pomoći Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine za razvoj i ujednačavanje standarda komunalnog gospodarstva u iznosu od 36.100,00 eura te pomoći Ministarstva demografije i useljništva za provedbu edukativnih, kulturnih i sportskih aktivnosti djece predškolske dobi i djece od I. do IV. razreda osnovne škole u iznosu od 30.000,00 eura. Iz županijskog proračuna vrijednosno značajnije tekuće pomoći odnose se na pomoći za subvencioniranje linijskog cestovnog prijevoza putnika u iznosu od 16.000,00 eura te za uređenje i održavanje javnih i nerazvrstanih cesta u iznosu od 13.000,00 eura. Izvještaji o utrošku sredstava dostavljani su davateljima pomoći.

Prihodi od imovine u iznosu od 23.442,24 eura odnose se na zakup javne površine na temelju zaključenog ugovora s teleoperaterom u iznosu od 12.353,32 eura, naknadu za korištenje groblja u iznosu od 5.566,58 eura (utvrđena Odlukom o naknadama za održavanje groblja iz 2006.), najam stana u iznosu od 718,00 eura (na temelju ugovora iz 2013.) te druge prihode u iznosu od 4.804,34 eura (najam vozila, zakup stare škole, privremeni zakup prostora za održavanje sastanka političke stranke, zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Općine na temelju ugovora o zakupu iz 2023., spomenička renta, naknada za zadržavanje nezakonito izgrađenih zgrada, tečajne razlike).

Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada ostvareni su u iznosu od 83.663,64 eura, a vrijednosno značajniji su prihodi od šumskog doprinosa u iznosu od 36.960,72 eura i komunalne naknade u iznosu od 30.475,74 eura.

Kazne, upravne mjere i ostali prihodi u iznosu od 14.501,86 eura odnose se na prihode od nasljeđivanja imovine jednog ostavitelja čiji su se nasljednici odrekli nasljedničkih dijelova te je imovina prešla u vlasništvo Općine u skladu s odredbama članaka 6. i 20. Zakona o nasljeđivanju (Narodne novine 48/03, 163/03, 35/05, 127/13, 33/15 i 14/19). Uz ostale dijelove nekretnina (zemljišta i kuće) nad kojima je stečeno idealno suvlasništvo, imovina u ostavini se odnosi i na novčana sredstva pokojnika na računu kod mirovinskog fonda u iznosu od 14.501,86 eura. Na temelju Rješenja o nasljeđivanju iz prosinca 2023., u kolovozu 2024. uknjiženo je spomenuto pravo vlasništva na nekretninama u zemljišnim knjigama u korist Općine. U postupku nasljeđivanja Općina je preuzela i obveze podmirjenja dugovanja spomenutog pokojnika za podmirjenje obveza za tri kredita u ukupnom iznosu od 15.259,00 eura (nisu podmirene do konca 2024.) te obveza po kreditnim karticama u iznosu od 1.717,80 eura (podmirena u kolovozu 2024.).

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine u iznosu od 1.585,92 eura odnose se na prihode od prodaje zemljišta na temelju kupoprodajnog ugovora nakon procjene ovlaštenog sudskog vještaka u iznosu od 1.585,92 eura.

Primici od financijske imovine i zaduživanja u iznosu od 30.383,88 eura odnose se na primitke ostvarene na temelju ugovora o financijskom *leasingu* za novo službeno vozilo zaključenog koncem lipnja 2024. na rok od pet godina. Prema spomenutom ugovoru, naknada za *leasing* iznosi 29.980,54 eura (plaćanje u pojedinačnim mjesečnim ratama otplate u iznosu od 499,68 eura), a troškovi odobrenja *leasinga* i drugi troškovi iznose 403,34 eura.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2024., ukupni rashodi i izdaci ostvareni su u iznosu od 951.887,11 eura, što je 157.407,20 eura ili 19,8 % više u odnosu na prethodnu godinu.

Vrijednosno značajnije povećani su rashodi za nabavu nefinancijske imovine u iznosu od 38.346,26 eura ili 11,7 % (najvećim dijelom zbog radova na izgradnji sanjkališta i *tubinga* te nabave komunalnog vozila i električnih bicikala) i ostali rashodi u iznosu od 32.160,30 eura ili 82,6 % (ostvarene kapitalne pomoći trgovačkom društvu u suvlasništvu, a prethodne godine nije bilo ostvarenja). Nadalje, povećani su rashodi za zaposlene za 30.300,77 eura ili 31,3 % (povećanje plaće općinskog načelnika i isplata dodataka na plaću zaposlenicima te zapošljavanje dvoje zaposlenika na javnim radovima) i materijalni rashodi u iznosu od 26.959,81 euro ili 10,4 % (značajnije su povećani rashodi za intelektualne i osobne usluge u iznosu od 57.776,24 eura ili 116,9 % zbog povećanja rashoda za usluge poslovnog savjetovanja i pripreme projekata).

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim rashodima i izdacima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi i izdaci

u eurima

Redni broj	Rashodi i izdaci	Ostvareno za 2023.	Ostvareno za 2024.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Rashodi za zaposlene	96.497,97	126.698,74	131,3
2.	Materijalni rashodi	258.860,07	285.819,88	110,4
3.	Financijski rashodi	2.608,52	12.046,03	461,8
4.	Subvencije	18.776,12	20.483,04	109,1
5.	Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	37.292,12	45.837,80	122,9
6.	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	14.620,76	20.919,88	143,1
7.	Ostali rashodi	38.925,53	71.085,56	182,6
8.	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	326.898,82	365.245,08	111,7
9.	Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova	0,00	3.751,10	-
Ukupni rashodi i izdaci		794.479,91	951.887,11	119,8
Ukupni prihodi i primici (veza Tablica broj 1)		736.374,21	934.008,35	126,8
Manjak prihoda i primitaka		58.105,70	17.878,76	30,8

Vrijednosno značajniji udjel imaju rashodi za nabavu nefinancijske imovine u iznosu od 365.245,08 eura ili 38,4 %, materijalni rashodi u iznosu od 285.819,88 eura ili 30,0 % te rashodi za zaposlene u iznosu od 126.698,74 eura ili 13,3 % ukupno ostvarenih rashoda i izdataka.

Rashodi za zaposlene ostvareni u iznosu od 126.698,74 eura odnose se na rashode za brutoplaće u iznosu od 100.969,40 eura, doprinose na plaće u iznosu od 16.659,88 eura te druge rashode za zaposlene u iznosu od 9.069,46 eura (naknada za topli obrok zaposlenih 2.906,72 eura, nagrada za radne rezultate 1.920,00 eura, naknada za godišnji odmor 1.824,96 eura, naknada za topli obrok općinskog načelnika 881,40 eura, uskrsnica 1.200,00 eura i božićnica 336,38 eura). Rashodi za zaposlene odnose se na plaće službenika i namještenika upravnog tijela Općine, općinskog načelnika koji dužnost obavlja profesionalno i plaće zaposlenih na javnim radovima. Plaće i naknade su obračunavane i isplaćivane u skladu s propisima i unutarnjim aktima Općine.

Materijalni rashodi u iznosu od 285.819,88 eura odnose se na rashode za usluge u iznosu od 220.093,35 eura, rashode za materijal i energiju u iznosu od 41.662,98 eura (vrijednosno značajniji su rashodi za energiju u iznosu od 31.433,28 eura), ostale nespomenute rashode poslovanja u iznosu od 18.844,01 euro (vrijednosno značajniji su rashodi reprezentacije u iznosu od 10.179,67 eura), naknade troškova zaposlenima u iznosu od 4.777,54 eura (naknade za prijevoz, službena putovanja i stručno usavršavanje zaposlenika) te naknade troškova osobama izvan radnog odnosa u iznosu od 442,00 eura. U odnosu na prethodnu godinu, u okviru materijalnih rashoda, značajnije su smanjeni rashodi za usluge tekućeg i investicijskog održavanja za 40.732,26 eura ili 46,5 % zbog manjeg ostvarenja Programa održavanja komunalne infrastrukture. Naknade troškova zaposlenicima isplaćene su na temelju odluka općinskog načelnika te u skladu s odredbama Pravilnika o unutarnjem redu Jedinstvenog upravnog odjela Općine Brod Moravice i drugim aktima Općine.

Rashodi za usluge odnose se na rashode za intelektualne i osobne usluge u iznosu od 107.216,14 eura, usluge tekućeg i investicijskog održavanja u iznosu od 46.787,02 eura (vrijednosno značajnije su usluge tekućeg održavanja cesta u iznosu od 25.555,72 eura), komunalne usluge u iznosu od 28.281,36 eura (vrijednosno značajne su usluge iznošenja i odvoza smeća u iznosu od 15.858,78 eura), zdravstvene i veterinarske usluge u iznosu od 13.690,08 eura (zdravstvene usluge, usluge logopeda i veterinarske usluge), računalne usluge u iznosu od 10.585,74 eura, usluge telefona i pošte u iznosu od 7.977,95 eura te druge usluge u iznosu od 5.555,06 eura. Vrijednosno značajnije intelektualne i osobne usluge odnose se na usluge utvrđivanja projekata, pripremu projektne dokumentacije i predaju prijave na natječaje u iznosu od 23.140,88 eura ostvarene na temelju zaključenog ugovora iz veljače 2023., poslovne usluge Razvojne agencije u iznosu od 15.000,00 eura, usluge odvjetnika i pravnog savjetovanja u iznosu od 11.657,93 eura, izradu projektne dokumentacije za uređenje boćališta u iznosu od 11.250,00 eura i ugovore o djelu u iznosu od 10.768,54 eura. Ugovori o djelu zaključeni su za obavljanje pravnih usluga (odvjetničke usluge), poslovnih usluga (savjetovanja u području komunalnog gospodarstva, ustrojstva, djelokruga rada i organizacije poslovanja) te usluga vezanih za poslove civilne zaštite (izrade procjena rizika od velikih nesreća, plana djelovanja civilne zaštite i drugo).

Prema podacima iz poslovnih knjiga, rashodi za održavanje komunalne infrastrukture utvrđeni Programom održavanja komunalne infrastrukture za 2024. ostvareni su u iznosu od 79.820,12 eura i odnose se na održavanje čistoće u dijelu koji se odnosi na čišćenje javnih površina u iznosu od 31.163,73 eura, održavanje nerazvrstanih cesta u iznosu od 25.555,72 eura te održavanje javne rasvjete i potrošnju električne energije za javnu rasvjetu u iznosu od 23.100,67 eura. Do konca studenoga 2025. nije sastavljeno izvješće o izvršenju Programa održavanja komunalne infrastrukture za 2024.

Financijski rashodi ostvareni u iznosu od 12.046,03 eura odnose se na usluge banaka i platnog prometa u iznosu od 6.107,83 eura, druge nespomenute financijske rashode u iznosu od 4.098,80 eura (vrijednosno značajnija naknada Poreznoj upravi za naplatu općinskih prihoda u iznosu od 2.029,37 eura i plaćanje obveza po kreditnim karticama preuzete po ostavini pokojnika čije je imovine i obveza nasljednik Općina u iznosu od 1.717,80 eura) te kamate na korištenje dopuštenog prekoračenja po žiroračunu i zatezne kamate u iznosu od 1.839,40 eura. Općina je u studenome 2023. s poslovnom bankom zaključila ugovor o korištenju okvirnog kredita po poslovnom računu u iznosu od 105.000,00 eura na rok do 31. svibnja 2024. uz godišnju kamatnu stopu od 3,8 %. U srpnju 2024. zaključen je ugovor o okvirnom kreditu u iznosu od 120.000,00 eura na rok do srpnja 2025. uz kamatnu stopu od 4,0 %, a u studenome 2024. zaključen je ugovor o okvirnom kreditu u iznosu od 160.000,00 eura na rok do srpnja 2025. uz kamatnu stopu od 4,0 %.

Navedeni krediti korišteni su za premošćivanja jaza nastalog zbog različite dinamike priljeva sredstava i dospijeca obveza u skladu s odredbama članka 119. Zakona o proračunu.

Subvencije su ostvarene u iznosu od 20.483,04 eura i u cijelosti se odnose na subvencije trgovačkom društvu za javni prijevoz na temelju zaključenog ugovora za obavljanje usluge javnog prijevoza putnika na županijskim linijama koje prometuju na području Općine iz Rijeke i prema Rijeci.

Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna ostvarene su u iznosu od 45.837,80 eura, a vrijednosno značajnije odnose se na sufinanciranje rada Odjela predškolskog odgoja i obrazovanja pri Osnovnoj školi u iznosu od 39.846,93 eura. Spomenute pomoći ostvarene su na temelju Sporazuma o razgraničenju zajedničkih troškova poslovanja za 2024. zaključenog s Osnovnom školom, kojim su uređeni međusobni odnosi vezano za razgraničenje troškova. Prema navedenom Sporazumu, Općina osigurava financijska sredstva za rad spomenutog Odjela (plaća odgajatelja i sva materijalna prava i naknade iz radnog odnosa, redovni materijalni troškovi, bankarske usluge i usluge platnog prometa, materijal i dijelovi za tekuće i investicijsko održavanje, usluge tekućeg i investicijskog održavanja, troškovi rada ravnatelja i stručnog osoblja koje obavlja poslove za potrebe navedenog Odjela te drugi troškovi). Razgraničavanje spomenutih troškova obavlja se na način da 88,0 % troškova snosi Osnovna škola, a 12,0 % Općina. Također, ugovoreno je dostavljanje izvještaja Osnovne škole o utrošku navedenih sredstava. Doznake sredstava Osnovnoj školi obavljene su na temelju mjesečnih zahtjeva Osnovne škole za refundaciju troškova odgajatelja i zahtjeva za refundaciju materijalnih troškova koji sadrže račune o ostvarenim rashodima. Osnovna škola nije dostavila godišnji izvještaj o utrošku navedenih sredstava.

Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade ostvarene su u iznosu od 20.919,88 eura, od čega se na naknade građanima i kućanstvima u novcu odnosi 8.280,39 eura, a na naknade u naravi 12.639,49 eura. Vrijednosno značajnije naknade građanima i kućanstvima u novcu odnose se na jednokratne pomoći obiteljima u iznosu od 5.954,56 eura (vrijednosno značajne naknade za ogrjev u iznosu od 4.160,00 eura) te stipendije i školarine u iznosu od 1.990,00 eura. Vrijednosno značajnije naknade građanima i kućanstvima u naravi odnose se na pomoć i njegu u kući u iznosu od 6.045,00 eura. Naknade su isplaćivane na temelju Odluke o socijalnoj skrbi na području Općine Brod Moravice iz prosinca 2022. te odluka općinskog načelnika.

Ostali rashodi ostvareni su u iznosu od 71.085,56 eura i odnose se na kapitalne pomoći u iznosu od 45.604,73 eura, tekuće donacije u iznosu od 18.369,83 eura i kapitalne donacije u iznosu od 7.111,00 eura. Kapitalne pomoći ostvarene su u iznosu od 45.604,73 eura i odnose se na kapitalne pomoći trgovačkom društvu za obavljanje vodnih usluga u suvlasništvu Općine za izgradnju uređaja za pročišćavanje otpadnih voda na temelju zaključenog ugovora u studenome 2022. Tekuće donacije odnose se na financiranje javnih potreba (Radio Gorski kotar 8.164,15 eura, Hrvatski Crveni križ 2.110,00 eura, redovna djelatnost vatrogastva 2.000,00 eura, Biatlonski klub 1.500,00 eura, Hrvatska gorska služba spašavanja 1.461,34 eura, LAG Gorski kotar 954,72 eura, Bibliobus 663,62 eura, Boćarski klub 600,00 eura, osnovno školstvo 516,00 eura, donacija Zakladi Hrvatske pošte 400,00 eura). Kriteriji, mjerila i postupci za dodjelu i korištenje sredstava iz proračuna Općine udrugama utvrđeni su Pravilnikom o financiranju javnih potreba Općine Brod Moravice te programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge iz prosinca 2023. (dalje u tekstu: Pravilnik o financiranju javnih potreba). S korisnicima sredstava na temelju javnog poziva zaključeni su ugovori. Kapitalne donacije ostvarene u iznosu od 7.111,00 eura odnose se na donacije Dobrovoljnom vatrogasnom društvu za sufinanciranje nabave vatrogasnog vozila.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine u iznosu od 365.245,08 eura odnose se na rashode za nabavu građevinskih objekata u iznosu od 220.433,39 eura, opreme u iznosu od 74.005,89 eura, prijevoznih sredstava u iznosu od 60.150,00 eura te na ulaganja u računalne programe u iznosu od 10.655,80 eura. Vrijednosno značajnija ulaganja u građevinske objekte odnose se na uređenje i opremanje sanjkališta u okviru projekta Sanjkalište i *tubing* Brod Moravice, koji je okončan koncem 2024. u iznosu od 138.003,00 eura (nabava opreme i radovi na postavljanju opreme za sanjkalište, radovi na podlozi za postavljanje sanjkališta, dovoz i odvoz kamenog materijala i drugo) te građevinske i druge radove na uređenju Vatrogasnog doma u iznosu od 72.112,79 eura. Iako su do konca 2024. okončani radovi na projektu Sanjkalište i *tubing* i što je evidentirano u okviru imovine Općine, do rujna 2025. spomenuto sanjkalište i *tubing* nisu počeli s radom, odnosno nisu stavljeni na korištenje korisnicima.

U 2024. vrijednosno značajnija je nabava opreme za ugostiteljsku prikolicu u iznosu od 18.288,75 eura, četiri električna bicikla u iznosu od 16.375,00 eura, oprema za dekorativni rasvjetni stup u iznosu od 12.905,58 eura te nabava pokretne ugostiteljske prikolice u iznosu od 11.577,80 eura. Također, u 2024. nabavljeno je rabljeno komunalno vozilo u iznosu od 31.000,00 eura i vozilo za čišćenje ulica u iznosu od 29.150,00 eura. Općina je početkom prosinca 2024. nabavila četiri električna bicikla s pripadajućom opremom. Na području Općine nalazi se punionica za električne bicikle prilagođena za nabavljene električne bicikle, ali još nije u funkciji jer su u tijeku radovi uređenja platoa za električne bicikle.

Prema podacima iz poslovnih knjiga, rashodi za građenje objekata i uređaja komunalne infrastrukture utvrđeni Programom građenja komunalne infrastrukture za 2024. ostvareni su u iznosu od 266.038,12 eura, što je 74.676,15 eura ili 39,2 % više od plana. Općina je ustrojila evidenciju komunalne infrastrukture, u kojoj nije do konca 2024. upisana sva komunalna infrastruktura (javna rasvjeta, javne površine, dio groblja i drugo). Do konca studenoga 2025. izvješće o izvršenju Programa građenja komunalne infrastrukture nije sastavljeno.

Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova ostvareni u iznosu od 3.751,10 eura odnose se na otplatu obveza za nabavu službenog vozila prema Ugovoru o financijskom *leasingu* iz lipnja 2024. zaključenom na rok od pet godina. Ukupna vrijednost naknade za *leasing* je 30.383,88 eura, a mjesečni iznos naknade iznosi 499,68 eura. Instrument osiguranja plaćanja je zadužnica Općine.

Manjak prihoda i primitaka nad rashodima i izdacima za 2024. iznosi 17.878,76 eura. Preneseni manjak prihoda i primitaka iz prethodnih godina iznosio je 90.608,71 euro (manjak prihoda i primitaka za 2023. u iznosu od 58.105,70 eura, preneseni manjak prihoda i primitaka iz prethodnih godina do 2023. u iznosu od 26.628,47 eura te korekcija manjka prihoda i primitaka povećanjem za 5.874,54 eura) te ukupni manjak prihoda i primitaka za pokriće u sljedećem razdoblju koncem 2024. iznosi 108.487,47 eura. Odluka o raspodjeli rezultata i za pokriće manjka u sljedećim godinama nije donesena.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2024., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora iskazana je u iznosu od 4.134.832,72 eura.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2024.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora
početkom i koncem 2024.

u eurima

Redni broj	Opis	1. siječnja	31. prosinca	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Nefinancijska imovina	3.363.333,97	3.728.579,02	110,9
1.1.	Prirodna bogatstva (zemljište)	1.420.030,50	1.420.964,95	100,1
1.2.	Građevinski objekti	1.446.499,53	1.666.758,34	115,2
1.3.	Postrojenja i oprema	41.484,30	114.930,09	277,0
1.4.	Prijevozna sredstva	38.225,07	98.475,07	257,6
1.5.	Nefinancijska imovina u pripremi	101.506,94	101.506,94	100,0
1.6.	Druga nefinancijska imovina	315.587,63	325.943,63	103,3
2.	Financijska imovina	336.407,36	406.253,70	120,8
2.1.	Novčana sredstva	15.424,80	54.104,39	350,8
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i ostalo	6.140,77	8.919,65	145,3
2.3.	Vrijednosni papiri, dionice i udjeli u glavnici	285.945,99	285.945,99	100,0
2.4.	Potraživanja za prihode poslovanja	8.675,02	9.898,58	114,1
2.5.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	911,94	2.497,86	273,9
2.6.	Rashodi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	19.308,84	44.887,23	232,5
Ukupno imovina		3.699.741,33	4.134.832,72	111,8
3.	Obveze	138.880,85	256.303,80	184,5
3.1.	Obveze za rashode poslovanja	42.132,81	129.476,48	307,3
3.2.	Obveze za nabavu nefinancijske imovine	86.698,90	86.922,26	100,3
3.3.	Obveze za kredite i zajmove	10.049,14	39.905,06	397,1
4.	Vlastiti izvori	3.560.860,48	3.878.528,92	108,9
Ukupno obveze i vlastiti izvori		3.699.741,33	4.134.832,72	111,8
Izvanbilančni zapisi		46.452,98	46.452,98	100,0

Koncem 2024. nefinancijska imovina iskazana je u vrijednosti od 3.728.579,02 eura i u odnosu na stanje iskazano početkom godine veća je za 365.245,05 eura ili 10,9 %. Vrijednosno značajnija nefinancijska imovina odnosi se na građevinske objekte u vrijednosti od 1.666.758,34 eura te prirodna bogatstva (zemljište) u vrijednosti od 1.420.964,95 eura. U 2024. značajnije je povećana vrijednost građevinskih objekata za 220.258,81 euro ili 15,2 %, najvećim dijelom zbog uređenja sanjkališta (nabava opreme i radovi) i uređenja vatrogasnog doma. Također, u odnosu na prethodnu godinu značajno je povećana vrijednost postrojenja i opreme za 73.445,79 eura ili 177,0 % zbog nabave opreme (električni bicikli, ugostiteljska prikolica s opremom i drugo). Vrijednosno značajniji građevinski objekti odnose se na ceste u iznosu od 900.044,19 eura, vodovod i kanalizaciju u iznosu od 131.568,63 eura te druge građevinske objekte u iznosu od 191.156,94 eura (uredski prostori, zgrada stara škola, čitaonica i drugo).

Nefinancijska imovina u pripremi odnosi se na groblje, dječje i sportsko igralište u iznosu od 86.101,14 eura, zgradu Društvenog doma u iznosu od 12.087,73 eura i ceste u iznosu od 3.318,07 eura.

Vrijednosno značajnija druga nefinancijska imovina odnosi se na tuđu imovinu dobivenu na korištenje (zgrada Doma kulture) u iznosu od 214.970,26 eura u prijašnjim godinama. Nije predložena dokumentacija iz koje bi bilo vidljivo kada je spomenuta zgrada dana na korištenje Općini.

Općina je u rujnu 2020. donijela Strategiju upravljanja imovinom Općine za razdoblje 2020. – 2026., koja sadrži dugoročne ciljeve i smjernice za upravljanje i raspolaganje imovinom u vlasništvu Općine u cilju svrhovitog, učinkovitog i transparentnog upravljanja imovinom Općine.

Vrijednosni papiri, dionice i udjeli u glavnici u iznosu od 285.945,99 eura odnose se na udjel u trgovačkom društvu za vodoopskrbu i odvodnju u iznosu od 266.886,99 eura (0,2 %), trgovačkom društvu za komunalne i druge djelatnosti u iznosu od 18.382,11 eura (6,7 %) te udjel u trgovačkom društvu za proizvodnju i emitiranje radijskog i televizijskog programa u iznosu od 676,89 eura (6,4 %). Osnivački ulog u Razvojnoj agenciji u iznosu od 2.500,00 eura nije evidentiran u poslovnim knjigama i iskazan u financijskim izvještajima.

Ukupna potraživanja, prije ispravka vrijednosti, koncem 2024. iznose 36.134,47 eura, a odnose se na potraživanja za prihode poslovanja u iznosu od 24.716,96 eura, od prodaje nefinancijske imovine u iznosu od 2.497,86 eura te druga potraživanja u iznosu od 8.919,65 eura. Ispravak vrijednosti potraživanja koncem 2024. iznosi 14.818,38 eura. Ukupna potraživanja, nakon ispravka vrijednosti, iskazana su u iznosu od 21.316,09 eura i odnose se na potraživanja za prihode poslovanja u iznosu od 9.898,58 eura, od prodaje nefinancijske imovine u iznosu od 2.497,86 eura te druga potraživanja u iznosu od 8.919,65 eura (više plaćene poreze i doprinose, za predujmove i drugo).

Prema obveznim analitičkim podacima iz Bilance, dospjela potraživanja koncem 2024. iznose 27.214,82 eura (za prihode poslovanja u iznosu od 24.716,96 eura i od prodaje nefinancijske imovine u iznosu od 2.497,86 eura). Prema obrazloženju odgovorne osobe, Općina nema podataka koliko je od navedenih potraživanja naplaćeno do sredine lipnja 2025.

Rashodi budućih razdoblja i nedospjela naplata prihoda u iznosu od 44.887,23 eura odnose se na rashode budućih razdoblja za najam vozila putem *leasinga* u iznosu od 30.383,88 eura i kontinuirane rashode budućih razdoblja (isplata plaće za prosinac 2024.) u iznosu od 14.503,35 eura.

Koncem 2024. obveze su iskazane u iznosu od 256.303,80 eura i u odnosu na početak godine veće su za 117.422,95 eura ili 84,5 %, najvećim dijelom zbog povećanih obveza za materijalne rashode (obveze za usluge) te obveza za kapitalne pomoći trgovačkom društvu u suvlasništvu koje nisu podmirene do konca godine. Odnose se na obveze za rashode poslovanja u iznosu od 129.476,48 eura, nabavu nefinancijske imovine u iznosu od 86.922,26 eura te za kredite i zajmove u iznosu od 39.905,06 eura. U okviru obveza za kredite i zajmove iskazane su obveze za financijski *leasing* vozila u iznosu od 26.632,78 eura (financijski *leasing* automobila u vrijednosti od 30.383,88 eura iz lipnja 2024., umanjen za izvršena plaćanja u 2024. u iznosu od 3.751,10 eura) i za obveze za zajmove iz državnog proračuna u iznosu od 13.272,28 eura.

Početkom 2024. stanje obveza za zajmove iz državnog proračuna iznosilo je 10.049,14 eura, tijekom 2024. povećana je obveza za 3.223,14 eura (ispravljeno je pogrešno evidentiranje umanje obveze u 2022.) te koncem godine obveze za zajam iz državnog proračuna iznose 13.272,28 eura.

Prema obveznim analitičkim podacima iz Bilance dospjele obveze iznose 158.361,60 eura, a odnose se na obveze za rashode poslovanja u iznosu od 106.205,72 eura i za nabavu nefinancijske imovine u iznosu od 52.155,88 eura. Prema obrazloženju odgovorne osobe, Općina nema podataka koliko je od navedenih dospjelih obveza podmireno do konca svibnja 2025.

Koncem 2024. izvanbilančni zapisi iskazani su u iznosu od 46.452,98 eura. Prema obrazloženju odgovorne osobe odnose se na dane i primljene instrumente osiguranja plaćanja, a u Općini nema dokumentacije na što se odnose i jesu li još važeći.

Javna nabava

Općina je javni naručitelj i obveznik primjene Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 120/16 i 144/22), Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi (Narodne novine 101/17, 144/20 i 30/23) te drugih provedbenih propisa koji uređuju područje javne nabave. Plan nabave za 2024. donio je općinski načelnik u veljači 2024., a u prosincu 2024. donesene su Izmjene i dopune Plana nabave. Planom nabave za 2024. planirana je nabava roba, radova i usluga procijenjene vrijednosti od 4.734.175,00 eura, od čega se na postupke javne nabave odnosi 4.146.000,00 eura (otvoreni postupak), a na postupke jednostavne nabave 588.175,00 eura. Izmjenama i dopunama Plana nabave planirana je nabava roba, radova i usluga iste procijenjene vrijednosti kao u Planu nabave, samo je izmijenjeno razdoblje provedbe jednog postupka nabave.

Plan nabave za 2024. i njegove Izmjene i dopune te Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma objavljeni su u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske. Na mrežnim stranicama Općine objavljen je Plan nabave i njegove Izmjene i dopune. U ožujku 2024. donesen je Pravilnik o provedbi postupaka jednostavne nabave, a do ožujka 2024. primjenjivao se Pravilnik o provedbi postupaka jednostavne nabave iz 2017. Spomenutim Pravilnikom iz 2024. uređeni su postupci, pravila i uvjeti za nabavu roba i usluga procijenjene vrijednosti manje od 26.540,00 eura te nabava radova čija je procijenjena vrijednost bez PDV-a manja od 66.360,00 eura. U ožujku u 2025. donesen je Pravilnik o jednostavnim nabavama.

Prema podacima iz Statističkog izvješća o javnoj nabavi za 2024., nije bilo provedenih postupaka javne nabave, a provedeni su postupci jednostavne nabave u vrijednosti od 129.935,48 eura bez PDV-a (od čega se na nabavu roba odnosi 89.594,97 eura, usluga 26.046,70 eura te radova 14.293,81 euro). Certifikat iz područja javne nabave u Općini ne posjeduje niti jedan zaposlenik.

Tijekom 2024. dvaput je poništen postupak jednostavne nabave (poziv za prikupljanje ponuda za uređenje Vatrogasnog doma) odlukom općinskog načelnika, jer su pristigle ponude u većoj vrijednosti od procijenjene vrijednosti jednostavne nabave.

Revizijom je obuhvaćeno sedam postupaka jednostavne nabave (roba i radova) za koje su zaključeni ugovori u vrijednosti od 104.437,05 eura bez PDV-a i pregovarački postupak bez prethodne objave poziva na nadmetanje za nabavu opreme (materijal) i radova na postavljanju opreme za sanjkaliste u vrijednosti od 86.803,00 eura. Pored navedenog, pregledana je nabava roba, radova i usluga za koju nisu provedeni propisani postupci jednostavne nabave, a za koju su ostvareni rashodi u iznosu od 212.513,09 eura bez PDV-a.

III. REVIZIJA ZA 2024.

Postupci revizije provedeni su od 19. veljače 2025. do 7. srpnja 2026.

Ciljevi i područja revizije

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju, određeni su ciljevi financijske revizije.

Ciljevi revizije bili su:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje
- provjeriti provedbu naloga i preporuka iz prošle revizije
- provjeriti druge aktivnosti u vezi s poslovanjem Općine.

Područja revizije određena su na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti zbog prijevare ili pogreške. Radi procjene rizika, provjerene su unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja.

Kriteriji za izražavanje mišljenja

Kriteriji za izražavanje mišljenja o financijskim izvještajima su:

1. Zakon o proračunu, članci 131. – 140. (Narodne novine 144/21)
2. Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 124/14, 115/15, 87/16, 3/18, 126/19 i 108/20)
3. Pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (Narodne novine 37/22)
4. Uputa o obavljanju popisa imovine i obveza (Ministarstvo financija, prosinac 2015.)
5. Uputa o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske (Ministarstvo financija, siječanj 2018.).

Kriteriji za izražavanje mišljenja o usklađenosti poslovanja su:

1. Zakon o proračunu
2. Zakon o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru
3. Zakon o pravu na pristup informacijama
4. Zakon o fiskalnoj odgovornosti
5. Zakon o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 68/18, 110/18 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 32/20 i 145/24)
6. Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (Narodne novine 91/96, 68/98, 137/99 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 22/00 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14, 81/15 – pročišćeni tekst i 94/17 – ispravak)
7. Zakon o prostornom uređenju (Narodne novine 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19 i 67/23)

8. Zakon o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine 86/08, 61/11, 4/18 i 112/19)
9. Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi
10. Zakon o kulturnim vijećima i financiranju javnih potreba u kulturi (Narodne novine 83/22)
11. Zakon o sportu (Narodne novine 141/22)
12. Zakon o vatrogastvu (Narodne novine 125/19, 114/22 i 155/23)
13. Zakon o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referenduma (Narodne novine 29/19 i 98/19)
14. Zakon o javnoj nabavi
15. Pravilnik o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru
16. Pravilnik o proračunskim klasifikacijama (Narodne novine 26/10, 120/13 i 1/20)
17. Pravilnik o rokovima i postupcima praćenja i izvješćivanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 44/23)
18. Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu
19. Pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu
20. Pravilnik o polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna i financijskog plana (Narodne novine 85/23)
21. Pravilnik o načinu obračuna i postupku uplate šumskog doprinosa (Narodne novine 128/24)
22. Pravilnik o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi
23. Uredba o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila (Narodne novine 95/19)
24. Uredba o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge (Narodne novine 26/15 i 37/21)
25. Uputa o obavljanju popisa imovine i obveza (Ministarstvo financija, prosinac 2015.)
26. Naputak o okvirnom sadržaju, minimalnom skupu podataka te načinu javne objave informacija o trošenju sredstava na mrežnim stranicama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 59/23)
27. Smjernice za upravljanje rizicima u poslovanju institucija javnog sektora (Ministarstvo financija, svibanj 2017.)
28. Statut Općine
29. Etički kodeks službenika i namještenika Jedininstvenog upravnog odjela Općine Brod Moravice
30. Pravilnik o financiranju javnih potreba Općine Brod Moravice te programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge
31. Pravilnik o korištenju službenog automobila i mobilnih telefona
32. Pravilnik o provedbi postupaka jednostavne nabave (lipanj 2017. i ožujak 2024.)
33. Odluka o raspoređivanju sredstava Proračuna Općine Brod Moravice za financiranje političkih stranaka Općinskog vijeća Općine Brod Moravice do 31. prosinca 2024. godine (prosina 2023.)
34. Odluku o osnivanju vlastitog pogona za obavljanje komunalne djelatnosti na području Općine Brod Moravice

- 35. Odluka o komunalnim djelatnostima na području Općine Brod Moravice
- 36. Odluka o komunalnom redu (veljača 2022.).

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza, proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Općine. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s podacima iz prethodnog razdoblja i s podacima iz proračuna, u cilju utvrđivanja područja rizika. Također, pri utvrđivanju područja rizika, korištene su objave u tisku te na mrežnim stranicama. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Provjerena je dosljednost primjene zakona, drugih propisa i unutarnjih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je detaljna provjera vrijednosno značajnih stavki na pojedinim računima, dok su brojnije, vrijednosno manje značajne stavke provjerene metodom uzorka. Također, korišteni su izvještaji u vezi s pojedinim aktivnostima Općine. Provjerena je dokumentacija u vezi s područjima revizije: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje i izvršenje proračuna, računovodstveno poslovanje, financijski izvještaji, prihodi i primici, rashodi i izdaci, imovina, obveze i vlastiti izvori te javna nabava. Obavljeni su razgovori sa zaposlenicima Općine i pribavljena obrazloženja odgovornih osoba u vezi s pojedinim poslovnim događajima.

Nalaz za 2024.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje i izvršenje proračuna, računovodstveno poslovanje, financijski izvještaji, prihodi i primici, rashodi i izdaci, imovina, obveze i vlastiti izvori te javna nabava.

Obavljenom revizijom za 2024. utvrđene su nepravilnosti i propusti koji se odnose na sustav unutarnjih kontrola, planiranje i izvršenje proračuna, računovodstveno poslovanje i financijske izvještaje, prihode i primitke, rashode i izdatke, upravljanje i raspolaganje imovinom te javnu nabavu.

1. Sustav unutarnjih kontrola

- 1.1. Sustav unutarnjih kontrola propisan je odredbama Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru, Pravilnika o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru, Zakona o fiskalnoj odgovornosti te Pravilnika o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru.

Prema odredbama članaka 4. i 13. Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru, sustav unutarnjih kontrola je skup načela, metoda i postupaka unutarnjih kontrola koji je uspostavila odgovorna osoba institucije u svrhu uspješnog upravljanja i ostvarenja općih ciljeva kao što su obavljanje poslovanja na pravilan, etičan, ekonomičan, učinkovit i djelotvoran način, usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima, zaštita sredstava od gubitaka, zlouporabe i štete, jačanje odgovornosti za ostvarenje poslovnih ciljeva te pouzdanost i sveobuhvatnost financijskih i drugih izvještaja. Sustav unutarnjih kontrola uspostavlja se radi osiguranja postupanja u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja. Odgovorna osoba institucije treba uspostaviti kontrole koje uključuju pisana pravila, procedure, postupke i druge mjere ili aktivnosti radi smanjenja rizika na prihvatljivu razinu, a u svrhu ostvarenja poslovnih ciljeva. Kontrole se uspostavljaju kao prethodne i naknadne kontrole, a o njihovim oblicima odlučuje odgovorna osoba institucije uvažavajući posebnosti poslovanja institucije i poštivanje načela razdvajanja dužnosti.

– Samoprocjena sustava unutarnjih kontrola

Prema odredbama članka 34. Zakona o fiskalnoj odgovornosti, čelnik je odgovoran za zakonito, namjensko i svrhovito korištenje sredstava te učinkovito i djelotvorno funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola u okviru financijskim planom utvrđenih sredstava. Nadalje, Općina je obvezna provoditi samoprocjenu rada i kontrola, između ostalog, popunjavanjem Upitnika o fiskalnoj odgovornosti. Prema odredbi članka 7. Uredbe o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila, na temelju pitanja iz Upitnika provodi se samoprocjena rada sustava kojoj je cilj potvrda da se sredstva koriste zakonito, namjenski i svrhovito te da sustav financijskog upravljanja i kontrola funkcionira učinkovito i djelotvorno.

Općinski načelnik sastavio je za 2024. Izjavu o fiskalnoj odgovornosti (Obrazac 1b) uz koju je priložen Upitnik o fiskalnoj odgovornosti, Plan otklanjanja slabosti i nepravilnosti te Izvješće o otklonjenim slabostima i nepravilnostima utvrđenim za 2024.

Prema navedenoj Izjavi, utvrđene su slabosti i nepravilnosti u području upravljanja imovinom (nije donesen godišnji plan za ostvarenje ciljeva utvrđenih u strategiji, nije ustrojen registar imovine jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koji sadrži podatke i informacije propisane za Središnji registar državne imovine). Podaci navedeni u spomenutoj Izjavi razlikuju se od odgovora navedenih u Upitniku o fiskalnoj odgovornosti na koje je odgovoreno negativno i djelomično potvrdno. U Upitniku o fiskalnoj odgovornosti negativan odgovor zabilježen je u području računovodstva, izvještavanja i ostalo te upravljanja imovinom, a odgovor djelomično potvrdno u području izvršavanja proračuna, javne nabave i upravljanja imovinom. U Planu otklanjanja slabosti i nepravilnosti navedene su nepravilnosti istovjetne nepravilnostima iz Izjave o fiskalnoj odgovornosti za 2024. U postupku obavljanja revizije utvrđene su nepravilnosti i u područjima sustava unutarnjih kontrola, planiranja i izvršavanja proračuna, računovodstvenog poslovanja i financijskih izvještaja, prihoda i primitaka, rashoda i izdataka te javne nabave za koje su u Upitniku o fiskalnoj odgovornosti dani potvrdni odgovori. Planom otklanjanja slabosti i nepravilnosti utvrđene su aktivnosti, odgovorne osobe i rokovi za otklanjanje nepravilnosti do konca ožujka, lipnja i rujna 2025. Prema Izvješću o otklonjenim slabostima i nepravilnostima utvrđenim za proračunsku godinu 2024., navedeno je da su očekivani rokovi otklanjanja slabosti i nepravilnosti bili konac ožujka i rujna 2025., iako je u spomenutom Planu bio naveden rok za dio aktivnosti i konac lipnja 2025. Prema navedenom Izvješću, dio aktivnosti nije realiziran i navedeni su razlozi nerealizacije aktivnosti te su izmijenjeni rokovi na konac ožujka i rujna 2026.

Odredbama članka 3. Uredbe o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila, između ostalog, propisano je da se Izjava o fiskalnoj odgovornosti daje na temelju Upitnika o fiskalnoj odgovornosti te ako se utvrde slabosti i nepravilnosti koje su utjecale ili mogu utjecati na zakonito, namjensko i svrhovito korištenje sredstava čelnik daje izjavu na obrascu 1.b. Nadalje, na obrascu 1.b koji čini prilog navedene Izjave navedeno je da čelnik izjavljuje da su u sustavu unutarnjih kontrola utvrđene slabosti i nepravilnosti koje mogu utjecati na zakonito, namjensko i svrhovito korištenje sredstava, a na temelju popunjenog Upitnika o fiskalnoj odgovornosti uz navođenje područja i pitanja iz Upitnika o fiskalnoj odgovornosti na koja je odgovoreno djelomično potvrdno i negativno, na temelju naloga i preporuka Državnog ureda za reviziju odnosno vanjske revizije iz prijašnjih godina koji još nisu provedeni i raspoloživih informacija uz navođenje informacija i njihova izvora. Odredbama članka 8. spomenute Uredbe propisano je, između ostalog, da se potvrdan odgovor daje ako su usvojeni potrebni procesi, procedure, odnosno kontrole, te ako postoje potrebni pisani dokumenti ili interni akti koji su primijenjeni u najmanje 98,0 % poslovnih aktivnosti obuhvaćenih uzorkom na koje se pitanje odnosi. Negativan odgovor daje se onda ako se potrebni procesi, procedure, odnosno kontrole ne provode ni u jednoj poslovnoj aktivnosti na koje se pitanje odnosi, odnosno ako se provode u manje od 90,0 % poslovnih aktivnosti obuhvaćenih uzorkom na koje se pitanje odnosi i ne postoje potrebni pisani dokumenti ili interni akti, s tim da je u Planu otklanjanja slabosti i nepravilnosti potrebno evidentirati slabost, odnosno nepravilnost, a djelomično potvrdan odgovor daje se u slučajevima predviđenim u Upitniku i onima koji nisu obuhvaćeni prethodno navedenim odredbama, s tim da je u Planu otklanjanja slabosti i nepravilnosti potrebno evidentirati slabost, odnosno nepravilnost.

U zakonski propisanom roku, trgovačko društvu u vlasništvu (Razvojna agencija) nije Općini dostavilo izjavu o fiskalnoj odgovornosti za 2024. Odredbama članka 35. Zakona o fiskalnoj odgovornosti propisano je, između ostalog, da Izjavu o fiskalnoj odgovornosti i druge akte (Upitnik o fiskalnoj odgovornosti, planovi otklanjanja slabosti i nepravilnosti, izvješće o otklonjenim slabostima i nepravilnostima utvrđenim prethodne godine i mišljenje unutarnje revizije o sustavu unutarnjih kontrola za područja koja su bila revidirana u prethodnoj godini), radi provjere njihova sadržaja, do 31. ožujka tekuće godine dostavljaju predsjednici uprava trgovačkih društava u većinskom vlasništvu jedne jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, toj jedinici.

Doneseni su pojedini unutarnji akti koji su potrebni za redovan rad Općine: Pravilnik o unutarnjem redu Jedinistvenog upravnog odjela Općine, Procedura blagajničkog poslovanja u Općini, Pravilnik o korištenju službenog automobila i mobilnih telefona, Pravilnik o obradi i zaštiti osobnih podataka, Etički kodeks službenika i namještenika Jedinistvenog upravnog odjela Općine, Etički kodeks nositelja političkih dužnosti u Općini, Pravilnik o provedbi postupaka jednostavne nabave i drugi akti.

Općina nije poduzimala dostatne aktivnosti za smanjenje rizika radi osiguranja zakonitosti i pravilnosti te ekonomičnosti, učinkovitosti i djelotvornosti u upravljanju proračunskim sredstvima. Za značajnije poslovne procese vezane za planiranje i izvršavanje proračuna, nabavu i ugovaranje, evidenciju poslovnih događaja i transakcija, upravljanje imovinom i naplatu prihoda nisu utvrđene procedure ili druga pisana pravila. Također, unutarnji akti o korištenju sredstava reprezentacije, provođenju procedure zaprimanja, kontrole i plaćanja računa, provođenju procedure izdavanja i obračuna putnih naloga te o uvjetima korištenja poslovnih kreditnih kartica nisu doneseni. Nadalje, procedura kojom bi bili utvrđeni uvjeti, kriteriji, postupci i mjere naplate dospjelih, a neplaćenih proračunskih prihoda (provođenje knjiženja i utvrđivanja naplate, praćenje naplate, slanje opomena dužnicima, poduzimanje mjera za naplatu dospjelih potraživanja, potraživanja za sumnjiva i sporna potraživanja, temelji za otpis potraživanja i drugo) nije donesena. Općina je donijela i postupala prema Pravilniku o provedbi postupaka jednostavne nabave iz ožujka 2024., koji nije ovjeren potpisom i pečatom odgovorne osobe te nije objavljen na mrežnim stranicama Općine. Nadalje, revizijom je utvrđeno da pristup za rad u informatičkom programu koji koristi Općina za evidentiranje poslovnih događaja, izvještavanje i druge poslove u nadležnosti Općine imaju, osim pročelnice i općinskog načelnika, direktorica i zaposlenik Razvojne agencije, a što nije utvrđeno ugovorom ili odlukom Općine, odnosno nije dana suglasnost Općine. Navedeno predstavlja slabost u sustavu kontrola, budući da pristup nije ograničen isključivo na ovlaštene zaposlenike Općine, čime se povećava rizik od neovlaštenog unosa i izmjene podataka. Pristup informatičkom programu trebaju imati samo zaposlenici Općine koji obavljaju navedene poslove.

Odredbama točke 3.1. Okvira za razvoj sustava unutarnjih kontrola, koji je sastavni dio Pravilnika o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru, određeno je da su usvojena pisana pravila, odnosno unutarnji akti i procedure kojima se na temelju zakona i drugih propisa, detaljnije uređuju pravila postupanja, određuju sudionici, njihove ovlasti i odgovornosti, kontrolne aktivnosti, uključujući prethodne i naknadne kontrole, propisuju obrasci i slično, što se smatra potrebnim urediti.

Za sve značajnije poslovne procese (osobito procese vezane za planiranje, programiranje, izvršavanje proračuna, odnosno financijskog plana, nabavu i ugovaranje, evidenciju poslovnih događaja i transakcija, upravljanje imovinom (materijalnom i nematerijalnom), upravljanje projektima, naplatu vlastitih prihoda, povrat neopravdano utrošenih ili pogrešno isplaćenih financijskih sredstava) utvrđene su procedure bilo kroz knjige/mape poslovnih procesa, pisana pravila ili druge oblike koje institucija smatra prikladnim.

S obzirom na to da su revizijom utvrđene nepravilnosti za koje su u Upitniku o fiskalnoj odgovornosti dani potvrdni odgovori, Državni ured za reviziju nalaže više pozornosti posvetiti samoprocjeni rada sustava financijskog upravljanja i kontrola prilikom popunjavanja navedenog Upitnika u skladu s Uredbom o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila. Također, nalaže donijeti pisana pravila za poslovne procese vezane za planiranje i izvršavanje proračuna, nabavu i ugovaranje, evidenciju poslovnih događaja i transakcija, upravljanje imovinom i naplatu prihoda te donijeti unutarnje akte o korištenju sredstava reprezentacije, provođenju procedure zaprimanja, kontrole i plaćanja računa, o provođenju procedure izdavanja i obračuna putnih naloga te o uvjetima korištenja poslovnih kreditnih kartica u skladu s odredbama Pravilnika o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru. Državni ured za reviziju preporučuje uspostaviti odgovarajuće kontrole pristupa informatičkom programu na način da se korištenje ograniči na zaposlenike Općine ili druge ovlaštene osobe uz odobrenje. Nadalje, preporučuje zatražiti dostavljanje Izjave o fiskalnoj odgovornosti od trgovačkog društva u vlasništvu Općine radi provjere njezinog sadržaja kako bi se osiguralo postupanje u skladu s odredbama Zakona o fiskalnoj odgovornosti.

U srpnju 2024., zbog nepravilnosti u radu u obavljanju knjigovodstvenih i komunalnih poslova, iz službe je udaljeno dvoje zaposlenika do okončanja kaznenih postupaka i postupaka zbog povrede službenih dužnosti protiv njih, a koje je u srpnju 2024. pokrenula Općina. U rujnu 2024. navedeni zaposlenici otkazali su ugovore o radu te su donesena rješenja o prestanku službe otkazom. U obavljanju navedenih poslova (prije udaljenja iz službe), prema obrazloženju Općine, nisu se provodile kontrole obavljanja poslova i kontrole dokumentacije vezane za poslovne aktivnosti Općine, kao i dokumentacije za evidentiranje poslovnih promjena u poslovnim knjigama. Nakon udaljavanja spomenutih zaposlenika iz službe Općine u srpnju 2024. pojedini poslovi iz nadležnosti navedenih zaposlenika (evidentiranje u poslovnim knjigama, uredsko poslovanje, isplate i uplate u blagajnu, ispostavljanje izlaznih računa, ovjere ulaznih računa, nalozi za plaćanje i drugo) nisu se pravodobno obavljali. Također, pojedina dokumentacija zatražena tijekom revizije do vremena obavljanja revizije (studen 2025.) nije dostavljena.

Nadalje, ne vodi se evidencija zaključenih ugovora te nema potpunih podataka s kojim su sve dobavljačima roba, radova i usluga zaključeni ugovori. Prema obrazloženju pročelnice Jedinstvenog upravnog odjela dobivenom tijekom obavljanja revizije, ona nije u mogućnosti dostaviti svu zatraženu dokumentaciju zbog prevelikog obujma posla. Nadalje, do vremena obavljanja revizije (studen 2025.) Općina nije dostavila dokumentaciju vezanu za ostvarivanje prihoda (primjerice, ostvarene pomoći od Hrvatskog zavoda za zapošljavanje i trošenje sredstava pomoći za javne radove) te je zbog navedenog kontrola ostvarenih prihoda i rashoda otežana.

Obavljenom revizijom utvrđene su nepravilnosti u području sustava unutarnjih kontrola, planiranja i izvršenja proračuna, računovodstvenog poslovanja, prihoda, rashoda, raspolaganja i upravljanja imovinom te javne nabave. Nepravilnosti i propusti utvrđeni u Upitniku o fiskalnoj odgovornosti i utvrđeni revizijom ukazuju na to da je Općina više pozornosti trebala posvetiti preispitivanju i analiziranju sustava unutarnjih kontrola kako bi se pravovremeno uočile slabosti te mogle poduzimati mjere za njihovo rješavanje kako bi sustav funkcionirao učinkovito i djelotvorno. Također, Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije (Služba za inspekciju lokalne i područne/regionalne samouprave) obavilo je inspekcijski nadzor nad radom Općine, o čemu je sastavljen zapisnik. Prema navedenom zapisniku utvrđene su nepravilnosti u dijelu neusklađenosti pojedinih odredbi unutarnjih akata Općine (Statuta, Pravilnika o unutarnjem redu Jedinstvenog upravnog odjela, Odluke o ustrojstvu i djelokrugu upravnog odjela i Odluke o osnivanju vlastitog pogona za obavljanje komunalnih djelatnosti na području Općine) s odredbama propisa koji uređuju sustav, ustrojstvo i način rada Općine. Također, prema zapisniku utvrđene su nepravilnosti vezane za zapošljavanje službenika i namještenika (pročelnice i referenta za komunalne poslove – komunalnog redara) te za obavljanje poslova prema zaključenom ugovoru o djelu, a navedeni poslovi su utvrđeni u djelokrugu službeničkih radnih mjesta (referent za komunalne poslove i komunalni redar). Nadalje, u zapisniku je navedeno da, prema podacima o rješavanju upravnih stvari prvog stupnja u upravnom tijelu Općine, koncem 2024. od 74 predmeta neriješena su 73 (za jedan je podnesena žalba). Također, od 496 neupravnih predmeta koncem 2024. svi su neriješeni, a utvrđene su i nepravilnosti vezano za primjenu odredbi Zakona o općem upravnom postupku i Uredbe o uredskom poslovanju u pojedinačnim upravnim i neupravnim aktima (službenički odnosi, socijalna skrb i komunalno gospodarstvo).

Nadalje, pojedini akti nisu točno urudžbirani ili nisu urudžbirani (primjerice, ugovori o poslovnoj suradnji za savjetodavne usluge, rješenja o plaćanju naknade za korištenje grobnog mjesta), što ukazuje na to da se uredsko poslovanje nije u potpunosti obavljalo prema odredbama Uredbe o uredskom poslovanju (Narodne novine 75/21), kojom su uređena pravila i mjere uredskog poslovanja u obavljanju poslova državne uprave, a primjenjuju se na uredsko poslovanje, između ostalih, i na tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Revizijom je utvrđeno da je općinski načelnik u prosincu 2024. donio dvije Odluke o isplati naknade za božićne blagdane koje sadrže istu brojčanu oznaku akta (ista klasifikacijska oznaka i urudžbeni broj na obje odluke), a jednom se Odlukom odobrava isplata jednoj službenici u iznosu od 168,00 eura, dok se drugom Odlukom odobrava isplata naknada za božićne blagdane svakoj u iznosu od 168,00 eura. Spomenuta naknada je isplaćena prema Odluci o isplati za dvije zaposlene osobe. Donošenje akata iste brojčane oznake, a različitog sadržaja dovodi u pitanje vjerodostojnost i istinitost akta. Prema odredbama članka 14. Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru, odgovorna osoba institucije treba uspostaviti sustav informacija i komunikacije koji će osigurati pravodobne i odgovarajuće informacije rukovoditeljima radi ekonomičnog, učinkovitog i djelotvornog upravljanja i kontrole na svim razinama institucije. Općina nije uspostavila interni sustav izvještavanja kroz koji se, između ostalog, osiguravaju pravovremeni, točni i potpuni podaci i informacije te njihova razmjena za potrebe planiranja i izvršenja proračuna, kako je propisano odredbama Pravilnika o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru. Potrebno je više pozornosti posvetiti koordinaciji i kolanju dokumentacije Općine kako bi se spriječile i otklonile pogreške te osigurala kvaliteta financijsko-računovodstvenog poslovanja.

Općina nema ustrojen Registar rizika. Odredbom članka 12. Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru propisano je da odgovorna osoba institucije treba uspostaviti integrirano upravljanje rizicima. Prema odredbi članka 4. Pravilnika o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru, okvir za razvoj sustava unutarnjih kontrola sadrži razradu pet međusobno povezanih komponenti unutarnjih kontrola, koje se temelje na Međunarodnom okviru za unutarnju kontrolu: kontrolno okruženje, upravljanje rizicima, kontrolne aktivnosti, informacije i komunikacija, praćenje i procjena. Prema Okviru za razvoj sustava unutarnjih kontrola, koji je prilog 1 navedenog Pravilnika, točke 2.1. Upravljanje rizicima, ključni zahtjevi u vezi s upravljanjem rizicima odnose se na utvrđivanje rizika za strateške, programske i operativne ciljeve, procjenjivanje vjerojatnosti nastanka i učinka rizika, definiranje mjera za postupanje po utvrđenim rizicima i odgovorne osobe za njihovu realizaciju, dokumentiranje rizika u registru rizika te na uspostavu sustava izvještavanja o utvrđenim rizicima i realizaciji mjera za njihovo smanjenje na način da odgovorna osoba institucije dobiva pravovremene informacije o najznačajnijim rizicima institucije i institucija iz nadležnosti. Smjernicama za upravljanje rizicima u poslovanju institucija javnog sektora koje je donijelo Ministarstvo financija u svibnju 2017., određeno je, između ostalog, da su općine obvezne ustrojiti registar rizika u kojem mogu imati sadržane i informacije o rizicima za institucije iz nadležnosti, osobito za institucije iz nadležnosti koje su manje u smislu financijskih sredstava kojima raspolažu i broja zaposlenih. Registri rizika se ažuriraju po potrebi, a najmanje jednom godišnje, u okviru redovnog godišnjeg ciklusa upravljanja rizicima te u cilju praćenja provedbe planiranih mjera za ublažavanje rizika.

Slabosti i propusti utvrđeni upitnicima o fiskalnoj odgovornosti i revizijom utvrđene nepravilnosti i propusti u područjima planiranja i izvršenja proračuna, računovodstvenog poslovanja i financijskih izvještaja, prihoda i primitaka, rashoda i izdataka, upravljanja i raspolaganja imovinom te javne nabave ukazuju na to da je više pozornosti potrebno posvetiti samoprocjeni sustava unutarnjih kontrola kako bi ovaj sustav funkcionirao učinkovito i djelotvorno.

Državni ured za reviziju nalaže razvijati i unaprjeđivati sustav unutarnjih kontrola te ustrojiti registar rizika u skladu s odredbama Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru i Pravilnika o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru.

– Objava na mrežnim stranicama

Slijedom navedenog, objavljeni su, između ostalog, podaci o proračunu i proračunski vodič za građane, unutarnji akti (Pravilnik o financiranju javnih potreba te programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge, Pravilnik o provedbi postupaka jednostavne nabave, Pravilnik o uvjetima i načinu stipendiranja učenika i studenata, Pravilnik o obradi i zaštiti osobnih podataka), etički kodeks, dokumenti vezani za javnu nabavu (plan nabave te njegove izmjene i dopune) i druge informacije kako bi bile dostupne javnosti (informacije o javnom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću, obavijest o načinu i uvjetima ostvarivanja prava na pristup informacijama).

Na mrežnim stranicama Općine nisu objavljeni, između ostalog, poziv na javno savjetovanje Prijedloga proračuna za 2024. i projekcija za 2025. i 2026., Izmjena i dopuna Proračuna za 2024., Izmjene i dopune Programa održavanja komunalne infrastrukture za 2024., Izmjene i dopune Programa građenja komunalne infrastrukture za 2024., Izmjene i dopune Programa utroška šumskog doprinosa za 2024., strategija razvoja Općine, financijski izvještaji za 2024., informacije o danim donacijama, izjave o nepostojanju sukoba interesa, informacije o postupcima javne i jednostavne nabave te Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma. Nadalje, nisu objavljeni svi zaključci sa službenih sjednica Općinskog vijeća i informacije o trošenju sredstava (podaci o isplatama iz proračuna i vrsti rashoda) te nije objavljena Strategija upravljanja imovinom za razdoblje 2020. – 2026.

Prema odredbama članka 10. Zakona o pravu na pristup informacijama, tijela javne vlasti obvezna su na internetskim stranicama na lako pretraživ način i u strojno čitljivom obliku objavljivati, između ostalog, zakone i ostale propise koji se odnose na njihovo područje rada; opće akte i odluke koje donose, kojima se utječe na interese korisnika, s razlozima za njihovo donošenje; nacрте zakona i drugih propisa te općih akata za koje se provodi postupak savjetovanja s javnošću; godišnje planove, programe, strategije, upute, izvješća o radu, financijska izvješća i druge odgovarajuće dokumente koji se odnose na područje rada tijela javne vlasti; registre i baze podataka ili informacije o registrima i bazama podataka iz njihove nadležnosti i načinu pristupa i ponovne uporabe; proračun i izvješća o izvršenju proračuna te podatke o izvoru financiranja; informacije o dodijeljenim bespovratnim sredstvima, donacijama ili drugim pomoćima; informacije o postupcima javne nabave, dokumentaciju potrebnu za nadmetanje, informacije o izvršavanju ugovora i druge informacije za koje postoji obveza objavljivanja sukladno zakonu kojim se uređuje javna nabava; obavijesti o raspisanim natječajima, dokumentaciju potrebnu za sudjelovanje u natječajnom postupku te obavijest o ishodu natječajnog postupka; zaključke sa službenih sjednica tijela javne vlasti i službene dokumente usvojene na tim sjednicama; obavijest o načinu i uvjetima ostvarivanja prava na pristup informacijama i ponovnu uporabu informacija s podacima za kontakt službenika za informiranje, potrebnim obrascima ili poveznicama na obrasce ili poveznicama na obrasce te visinom naknade za pristup informacijama i ponovnu uporabu informacija; odgovore na najčešće postavljena pitanja o načinu podnošenja upita građana i medija, kao i ostale informacije (vijesti, priopćenja za javnost, podaci o aktivnostima), u svrhu informiranja javnosti o svom radu i ostvarivanja njihovih prava i izvršavanja obveza.

Odredbama članka 144., stavaka 10. i 11. Zakona o proračunu, propisano je da su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, proračunski i izvanproračunski korisnici dužni javno objavljivati informacije o trošenju sredstava na svojim mrežnim stranicama na način da te informacije budu lako dostupne, pretražive i strojno čitljive te da objava informacija podrazumijeva najmanje objavu isplata iz proračuna, odnosno financijskog plana tijekom proračunske godine, objavu podataka o isplatitelju i vrsti rashoda, odnosno izdatka te objavu podataka o primatelju sredstava, uključujući i njegov osobni identifikacijski broj, naziv pravne osobe, odnosno ime i prezime fizičke osobe, osim informacija koje predstavljaju klasificirani podatak prema zakonu kojim je uređena tajnost podataka i informacija čija bi objava bila protivna posebnim propisima. Također, Naputkom o okvirnom sadržaju, minimalnom skupu podataka te načinu javne objave informacija o trošenju sredstava na mrežnim stranicama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave propisan je okvirni sadržaj, minimalni skup podataka te način javne objave informacija o trošenju sredstava na mrežnim stranicama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Prema odredbama članaka 7. i 8. spomenutog Naputka, informacije o trošenju sredstava moraju biti objavljene na način da su lako dostupne, pretražive i strojno čitljive kako je definirano zakonom koji uređuje pravo na pristup informacijama, moraju se objavljivati najmanje jednom mjesečno i to do 20. u mjesecu za prethodni mjesec i moraju biti raspoložive najmanje u razdoblju od deset godina od dana objave. Obveznici spomenutog Naputka dužni su prve informacije o trošenju sredstava objaviti najkasnije za mjesec siječanj 2024. do 20. veljače 2024.

Državni ured za reviziju nalaže na mrežnim stranicama Općine na lako pretraživ način i u strojno čitljivom obliku objavljivati sve dokumente i informacije propisane odredbama Zakona o pravu na pristup informacijama. Nadalje, nalaže na mrežnim stranicama Općine objaviti informacije o trošenju proračunskih sredstava u skladu s odredbama Zakona o proračunu te Naputka o okvirnom sadržaju, minimalnom skupu podataka te načinu javne objave informacija o trošenju sredstava na mrežnim stranicama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

– Imenovanje Povjerenika za etiku

U travnju 2016. općinski načelnik donio je Odluku o imenovanju povjerenice za etiku. Imenovana službenica od svibnja 2022. nije zaposlenik Općine, a do konca lipnja 2025. nije imenovan novi povjerenik za etiku. Prema odredbama članka 18. Etičkog kodeksa službenika i namještenika Jedinistvenog upravnog odjela Općine, čelnik svojom odlukom imenuje Povjerenika za etiku, te istom propisuje njegova prava i obveze.

Državni ured za reviziju nalaže imenovati Povjerenika za etiku u skladu s odredbama Etičkog kodeksa službenika i namještenika Jedinistvenog upravnog odjela Općine.

- 1.2. *Općina je prihvatila naloge i preporuke vezane za sustav unutarnjih kontrola, samoprocjenu sustava unutarnjih kontrola, objavu na mrežnim stranicama te imenovanje Povjerenika za etiku. Za objave na mrežnim stranicama navodi da od siječnja 2024. ima informatički program Transparentnost koji je povezan s bazom podataka, samo ga je potrebno posložiti i objaviti podatke na mrežnim stranicama Općine.*

2. Planiranje i izvršenje proračuna

- 2.1. Doneseni su Proračun, Odluka o izvršavanju Proračuna te Izmjene i dopune Proračuna za 2024. Izmjenama i dopunama Proračuna iz prosinca 2024. prihodi i primici planirani su u iznosu od 943.351,12 eura, što je 2.325.544,88 eura ili 71,1 % manje u odnosu na Proračun, a rashodi i izdaci su planirani u iznosu od 1.114.677,82 eura, što je 2.049.218,18 eura ili 64,8 % manje u odnosu na Proračun. Planiran je manjak prihoda i primitaka u iznosu od 171.326,70 eura.

Proračun za 2024. s projekcijama za 2025. i 2026., njegove Izmjene i dopune te Odluka o izvršavanju Proračuna nisu dostavljeni Ministarstvu financija. Odredbama članka 43. Zakona o proračunu propisano je da načelnik, gradonačelnik odnosno župan dostavljaju proračun, odluku o izvršavanju proračuna, kao i izmjene i dopune proračuna te izmjene i dopune odluke o izvršavanju proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave Ministarstvu financija u roku od 15 dana od dana njihova stupanja na snagu.

Državni ured za reviziju nalaže proračun, odluku o izvršavanju proračuna te izmjene i dopune proračuna dostaviti Ministarstvu financija u propisanom roku u skladu s odredbama Zakona o proračunu.

Odlukom o izvršavanju Proračuna za 2024. utvrđen je sadržaj i izvršavanje proračuna, a nisu utvrđeni prihodi i primici te rashodi i izdaci proračuna i njihovo ostvarivanje odnosno izvršavanje, opseg zaduživanja i jamstava Općine, upravljanje financijskom i nefinancijskom imovinom te ovlasti općinskog načelnika u izvršavanju proračuna. Odredbama članka 18. Zakona o proračunu propisano je, između ostalog, da se odlukom o izvršavanju proračuna koju predstavničko tijelo donosi uz proračun jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave uređuju prihodi i primici te rashodi i izdaci proračuna i njihovo ostvarivanje odnosno izvršavanje, opseg zaduživanja i jamstava jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, upravljanje financijskom i nefinancijskom imovinom, prava i obveze korisnika proračunskih sredstava, pojedine ovlasti načelnika, gradonačelnika, župana u izvršavanju proračuna za pojedinu proračunsku godinu, kazne za neispunjavanje obveza te druga pitanja u izvršavanju proračuna.

Državni ured za reviziju nalaže donijeti odluku o izvršavanju proračuna sa svim elementima propisanim odredbama Zakona o proračunu.

Obrazloženje Proračuna za 2024. sadrži obrazloženje općeg i posebnog dijela Proračuna. U obrazloženju općeg dijela Proračuna navedene su vrste i iznosi planiranih prihoda i rashoda, izvori financiranja prema vrstama prihoda bez planiranih iznosa te obrazloženje manjka raspoloživih sredstava iz prethodnih godina. Također, navedeni su planirani rashodi po organizacijskoj strukturi, programskoj klasifikaciji s navođenjem ukupno planiranih rashoda po pojedinom programu i opisno su navedeni pojedini rashodi programa. U obrazloženju posebnog dijela Proračuna za 2024. nisu navedeni ciljevi i aktivnosti za ostvarenje ciljeva, polazne i ciljane vrijednosti za mjerenje uspješnosti programa i drugo. Odredbama članka 31. Zakona o proračunu, između ostalog, propisano je da se obrazloženje posebnog dijela državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave temelji na obrazloženjima financijskih planova proračunskih korisnika, a sastoji se od obrazloženja programa koje se daje kroz obrazloženje aktivnosti i projekata zajedno s ciljevima i pokazateljima uspješnosti iz akata strateškog planiranja.

Nadalje, Proračunom je planirana proračunska zaliha u iznosu od 664,00 eura, a izmjenama i dopunama Proračuna za 2024. proračunska zaliha nije planirana. Odredbama članka 65. Zakona o proračunu propisano je da se u proračunu utvrđuju sredstva za proračunsku zalihu. Sredstva proračunske zalihe koriste se za financiranje rashoda nastalih pri otklanjanju posljedica elementarnih nepogoda, epidemija, ekoloških i ostalih nepredvidivih nesreća odnosno izvanrednih događaja tijekom godine.

Državni ured za reviziju nalaže obrazloženje proračuna sastaviti sa svim propisanim elementima u skladu s odredbama Zakona o proračunu. Nadalje, nalaže izmjenama i dopunama proračuna planirati sredstva za proračunsku zalihu u skladu s odredbama Zakona o proračunu.

Proračunom su, kao jedan od izvora financiranja pojedinih programa planirani prihodi za posebne namjene u iznosu od 167.456,00 eura koji obuhvaćaju prihode od zakupa poljoprivrednog zemljišta, komunalne naknade, komunalnog doprinosa, spomeničke rente, šumskog doprinosa, vodnog doprinosa te naknade za zadržavanje nezakonito izgrađenih zgrada, ali nisu planirani pojedinačno po podizvorima prihoda. S obzirom na to da se ne vodi zasebna evidencija za svaki od navedenih prihoda po izvorima, otežano je praćenje njihova trošenja.

Državni ured za reviziju preporučuje kod izrade proračuna, gdje ima više različitih izvora financiranja, u cilju kontrole korištenja pojedinih prihoda po posebnim namjenama, utvrditi podizvore prema namjenama prihoda.

Proračunom za 2024. planiran je višak prihoda u iznosu od 105.00,00 eura za pokriće manjka i prethodnih godina. Međutim, Izmjenama i dopunama Proračuna iz prosinca 2024. nije planirano pokriće manjka prihoda i primitaka iz prethodnih godina u iznosu od 84.734,17 eura, nego je planirano ostvarenje manjka prihoda i primitaka za 2024. u iznosu od 171.326,70 eura.

Prema podacima iz financijskih izvještaja, ukupni manjak prihoda koncem 2024. za pokriće u sljedećem razdoblju iskazan je u iznosu od 108.487,47 eura. Sastoji se od manjka prihoda ostvarenog za 2024. u iznosu od 17.878,76 eura te prenesenog manjka prihoda iz prethodnih godina u iznosu od 90.608,71 euro (manjak prihoda i primitaka za 2023. u iznosu od 58.105,70 eura, preneseni manjak prihoda i primitaka iz prethodnih godina do 2023. u iznosu od 26.628,47 eura te korekcija manjka prihoda i primitaka povećanjem za 5.874,54 eura). Odluka o raspodjeli rezultata za 2024. i za pokriće manjka u sljedećim godinama nije donesena. Također, Proračunom za 2025. (iz prosinca 2024.) i projekcijama za 2026. i 2027. nije planirano pokriće procijenjenog iznos manjka prihoda iz prethodnih godina, a Izmjenama i dopunama Proračuna nije planiran preneseni manjak prihoda iz prethodnih godina u iznosu od 108.487,47 eura. Općina uz Proračun za 2024. i 2025. nije donijela višegodišnji plan uravnoteženja. Prema odredbama članka 37. Zakona o proračunu, ako jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i njihovi proračunski i izvanproračunski korisnici ne mogu preneseni manjak podmiriti do kraja proračunske godine, obvezni su izraditi višegodišnji plan uravnoteženja za razdoblje za koje se proračun odnosno financijski plan donosi. Prema odredbama članka 16. Pravilnika o planiranju u sustavu proračuna (Narodne novine 1/24) koji je na snazi od 10. siječnja 2024., a primjenjuje se počevši od proračunskog procesa za razdoblje od 2025. do 2027., višegodišnji plan uravnoteženja sadrži podatke o prijenosu viška/manjka iz prethodne godine, višku/manjku iz prethodne godine koji će se rasporediti/pokriti, višku/manjku tekuće godine i prijenosu viška/manjka u sljedeće razdoblje. Nadalje, odredbama članka 215. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu propisano je, između ostalog, da se stanja utvrđena na osnovnim računima podskupine 922 Rezultat – višak/manjak i iskazana u financijskim izvještajima za proračunsku godinu raspodjeljuju u sljedećoj proračunskoj godini u skladu s Odlukom o raspodjeli rezultata i uz pridržavanje ograničenja u skladu s propisima iz područja proračuna.

Državni ured za reviziju nalaže proračunom i izmjenama i dopunama proračuna planirati pokriće manjka odnosno korištenje viška prihoda i primitaka te ako se ne može u cijelosti podmiriti manjak odnosno iskoristiti višak do kraja proračunske godine, donijeti višegodišnji plan uravnoteženja u skladu s odredbama Zakona o proračunu.

Nadalje, nalaže donijeti Odluku o raspodjeli rezultata (višak/manjak) iskazanog u financijskim izvještajima za proračunsku godinu u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

- Polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju proračuna

Polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju Proračuna za 2024. nisu sastavljeni i podneseni na usvajanje Općinskom vijeću. Odredbama članaka 54. i 55. Pravilnika o polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna i financijskog plana propisano je, između ostalog, da se polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna sastavlja za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja tekuće proračunske godine, upravno tijelo za financije izrađuje polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna i dostavlja ga načelniku, do 15. rujna tekuće proračunske godine te načelnik podnosi predstavničkom tijelu na donošenje prijedlog polugodišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna do 30. rujna tekuće proračunske godine. Nadalje, godišnji izvještaj o izvršenju proračuna sastavlja se za proračunsku godinu odnosno za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca proračunske godine, upravno tijelo za financije izrađuje godišnji izvještaj o izvršenju proračuna i dostavlja ga načelniku do 5. svibnja tekuće godine za prethodnu godinu i načelnik podnosi predstavničkom tijelu na donošenje, prijedlog godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna do 31. svibnja tekuće godine za prethodnu godinu. Prema odredbama članaka 56. i 57. navedenog Pravilnika, godišnji izvještaj o izvršenju proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dostavlja se Ministarstvu financija i Državnom uredu za reviziju u roku od 15 dana nakon što ga donese predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju proračuna objavljuju se na mrežnim stranicama jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u roku od 15 dana od dana usvajanja odnosno davanja suglasnosti od strane predstavničkog tijela.

Državni ured za reviziju nalaže izraditi polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju proračuna te podnijeti prijedlog polugodišnjeg i godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna Općinskom vijeću na donošenje. Nadalje, nalaže polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju proračuna objaviti na mrežnim stranicama Općine te ga dostaviti Ministarstvu financija i Državnom uredu za reviziju u skladu s odredbama Pravilnika o polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna i financijskog plana.

- Provedbeni program

Provedbeni program Općine za razdoblje 2021. – 2025. donesen je u prosincu 2021. Godišnje izvješće o provedbi Provedbenog programa za 2024. nije sastavljeno i podneseno Općinskom vijeću. Odredbama članaka 13. i 14. Pravilnika o rokovima i postupcima praćenja i izvješćivanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave propisano je, između ostalog, da je izvješće o provedbi provedbenog programa jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave izvješće o napretku u provedbi mjera te ostvarivanju pokazatelja rezultata koje tijelo zaduženo za izradu provedbenog programa podnosi izvršnom tijelu jedinice lokalne ili područne (regionalne) i regionalnom koordinatoru jednom godišnje.

Državni ured za reviziju nalaže sastaviti i podnijeti godišnje izvješće o provedbi provedbenih programa Općinskom vijeću i regionalnom koordinatoru jednom godišnje u skladu s odredbama Pravilnika o rokovima i postupcima praćenja i izvješćivanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

2.2. Općina je prihvatila naloge i preporuku Državnog ureda za reviziju.

3. Računovodstveno poslovanje i financijski izvještaji

3.1. Općina je u obvezi voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje prema propisima o proračunskom računovodstvu. Utvrđene nepravilnosti i propusti odnose se na poslovne knjige, evidentiranje poslovnih događaja, osnivanje Razvojne agencije, novčana sredstva, izvanbilančne zapise, popis imovine i obveza, financijske izvještaje i rezultat poslovanja.

– Poslovne knjige

Općina vodi dnevnik i glavnu knjigu, a od pomoćnih knjiga vodi analitičku knjigovodstvenu evidenciju potraživanja i obveza te knjigu ulaznih i izlaznih računa. Nije ustrojena i ne vodi se analitička knjigovodstvena evidencija dugotrajne nefinancijske imovine (po vrsti, količini i vrijednosti te s drugim potrebnim podacima), evidencija putnih naloga i korištenja službenih vozila, evidencija danih i primljenih jamstava i garancija, evidencija potencijalnih obveza po osnovi sudskih sporova u tijeku te knjiga (dnevnik) blagajne. Nadalje, u knjizi ulaznih računa, ulazni računi dobavljača nisu evidentirani kronološkim redom zaprimanja ulaznih računa, a u knjizi izlaznih računa nisu evidentirana pojedina zaduženja za kupce (primjerice, nisu upisani pojedini izlazni računi za komunalnu naknadu i naknadu za korištenje grobnih mjesta).

Prema odredbama članka 7. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, koji je bio na snazi do 30. prosinca 2023., a primjenjivao se u knjigovodstvenom evidentiranju do konca 2024., pomoćne knjige jesu analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici obvezno vode, između ostalog, i analitička knjigovodstva dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim potrebnim podacima. Pored analitičkih knjigovodstava proračun i proračunski korisnici vode knjigu (dnevnik) blagajni (kunska, devizna, porto i druge), evidenciju danih i primljenih jamstava i garancija, evidenciju putnih naloga i korištenja službenih vozila, evidenciju potencijalnih obveza po osnovi sudskih sporova u tijeku te ostale pomoćne evidencije prema posebnim propisima i svojim potrebama. Novi Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 158/23) na snazi je od 30. prosinca 2023., a Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 154/24) na snazi je od 31. prosinca 2024. te se u knjigovodstvenim evidencijama primjenjuju od 1. siječnja 2025. (dalje u tekstu: novi Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu). Prema odredbama članka 8. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu poslovne knjige su skup evidencija kojima se osiguravaju podaci i informacije o poslovanju obveznika primjene proračunskog računovodstva, a vode se po načelu urednosti i ažurnosti. Odredbama članaka 9., 13., 14. i 15. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu na jednak način su propisane pomoćne poslovne knjige.

Državni ured za reviziju nalaže voditi analitičku knjigovodstvenu evidenciju dugotrajne nefinancijske imovine po vrsti, količini i vrijednosti, evidenciju danih i primljenih jamstava i garancija, evidenciju putnih naloga i korištenja službenih vozila, evidenciju potencijalnih obveza po osnovi sudskih sporova u tijeku i knjigu (dnevnik) blagajne, a knjigu ulaznih računa i knjigu izlaznih računa voditi po načelu urednosti i ažurnosti u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Poslovne knjige otvorene su početkom 2024. i sadrže početna stanja (prenesena zaključna stanja koncem 2023.). Koncem 2024. poslovne knjige za 2024. nisu zaključene i potpisane. Odredbama članka 9. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu koji se primjenjivao u knjigovodstvenom evidentiranju do konca 2024., propisano je da se poslovne knjige zaključuju na kraju proračunske godine. Ako se poslovne knjige vode kao elektronički zapis, glavna knjiga se mora nakon zaključivanja na kraju proračunske godine potpisati elektroničkim potpisom sukladno propisu koji uređuje elektronički potpis, zaštititi na način da nije moguća izmjena pojedinih ili svih njezinih dijelova ili listova i da se može u svakom trenutku otisnuti na papir. U suprotnom se glavna knjiga ispisuje i uvezuje u roku od 120 dana od isteka proračunske godine na koju se odnosi, a osoba ovlaštena za zastupanje proračuna i proračunskog korisnika mora je potpisati. Zaključivanje i potpisivanje poslovnih knjiga na jednak način propisano je odredbama članka 17. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Državni ured za reviziju nalaže zaključiti i potpisati poslovne knjige na kraju proračunske godine u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Koncem 2024., prema podacima iz glavne knjige, vrijednost nefinancijske imovine evidentirana je u iznosu od 3.715.673,44 eura, a vrijednosno značajnija odnosi se na građevinske objekte u iznosu od 1.666.758,34 eura i zemljište u iznosu od 1.420.964,65 eura. Općina ne vodi analitičku knjigovodstvenu evidenciju dugotrajne nefinancijske imovine, a glavna knjiga ne osigurava potpune i točne podatke o nefinancijskoj imovini. Godišnji popis imovine i obveza nije obavljan od 2021.

Općina je u 2022. ustrojila Registar imovine (nekretnina) u kojem je upisano stanje imovine do 31. prosinca 2022. Također, u 2023. donijela je Odluku o imenovanju odgovorne osobe za elektronički unos i ažuriranje podataka u Središnjem registru državne imovine. Spomenuti Registar imovine (nekretnina) sadrži podatke o nazivu imovine, vrsti, portfelju (zemljišta, kulturni objekti, prometnice i komunalna infrastruktura), potportfelju (ceste, poljoprivredna zemljišta, neizgrađena i izgrađena zemljišta, šume i drugo), adresi, broju zemljišnoknjižnog uložka, broju i površini katastarske čestice, jedinici mjere, udio vlasništva, podatke o vlasniku, korisniku, sudskim postupcima, funkciji imovine te vrijednosti. U Registar imovine (nekretnina) upisane su 533 zemljišne čestice, od kojih je 435 zemljišnih čestica u vlasništvu Općine, a preostale su u vlasništvu Republike Hrvatske ili za njih nije utvrđen udjel vlasništva Općine te i dva objekta javne namjene (dvije zgrade osnovnih škola). Pet groblja i stan u vlasništvu Općine, Vatrogasni dom i Društveni dom nisu upisani u Registar nekretnina, a evidentirani su u glavnoj knjizi. Navedeni podaci upisani su u Središnji registar državne imovine. Registar imovine (nekretnina) nije programski povezan s knjigovodstvenim podacima.

Nadalje, utvrđene su razlike između vrijednosti nefinancijske imovine evidentirane početkom i koncem 2024.

Početak 2024. u glavnoj knjizi je evidentirana vrijednost zemljišta u iznosu od 1.420.964,95 eura, a u Bilanci je iskazana vrijednost zemljišta u iznosu od 1.420.030,50 eura, što je manje za 934,45 eura. Općina ne raspolaže dokumentacijom iz koje bi se moglo utvrditi na što se navedena razlika odnosi. Koncem 2024. vrijednost nefinancijske imovine evidentirana je u iznosu od 3.715.673,44 eura, a u Bilanci je iskazana u iznosu od 3.728.579,02 eura, što je više za 12.905,58 eura. Općina ne raspolaže dokumentacijom iz koje bi se moglo utvrditi na što se navedena razlika odnosi. S obzirom na to da Općina ne vodi analitičku knjigovodstvenu evidenciju dugotrajne nefinancijske imovine, ne može se utvrditi je li vrijednost nefinancijske dugotrajne imovine točno evidentirana u glavnoj knjizi i iskazana u financijskim izvještajima.

Odredbama članaka 4. i 18. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu koji se primjenjivao u knjigovodstvenom evidentiranju do konca 2024., propisano je da su proračun i proračunski korisnici obvezni u svom knjigovodstvu, između ostalog, osigurati podatke o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a imovina se početno iskazuje po trošku nabave (nabavne vrijednosti) odnosno po procijenjenoj vrijednosti. Prema odredbama članaka 4. i 8. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, imovina i obveze iskazuju se po računovodstvenom načelu nastanka događaja uz primjenu metode povijesnog troška, a knjigovodstvene evidencije u proračunskom računovodstvu osiguravaju podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka te stanja imovine i obveza i vlastitih izvora. Odredbama članka 3. Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (Narodne novine 37/22 i 52/25), propisano je da je osnovna svrha financijskih izvještaja dati informacije o financijskom položaju i uspješnosti ispunjenja postavljenih ciljeva (poslovanja) proračuna, proračunskih i izvanproračunskih korisnika.

S obzirom na to da Općina nije ustrojila analitičku knjigovodstvenu evidenciju dugotrajne nefinancijske imovine, da nije obavljan popis imovine i obveza od 2021., da Registar imovine (nekretnina) nije potpun te da se vrijednost nefinancijske imovine evidentirane u glavnoj knjizi razlikuje od vrijednosti nefinancijske imovine iskazane u Bilanci na dan 31. prosinca 2024., ne može se u potpunosti utvrditi kojom nefinancijskom imovinom (zemljište, objekti javne namjene, stanovi, poslovni prostori i komunalna infrastruktura) Općina raspolaže i upravlja te je li dana na korištenje drugima odnosno ostvaruju li se svi zakonom propisani prihodi od imovine Općine. Prema odredbama članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi sve pokretne i nepokretne stvari te imovinska prava koje pripadaju jedinici lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave čine njezinu imovinu, a jedinica lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave mora upravljati, koristiti i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodara.

Državni ured za reviziju nalaže poduzeti aktivnosti radi utvrđivanja nefinancijske imovine koja nije evidentirana u glavnoj knjizi te ju evidentirati u poslovnim knjigama (glavnoj knjizi i analitičkoj evidenciji dugotrajne nefinancijske imovine) te iskazati u financijskim izvještajima kako bi podaci o vrijednosti imovine u financijskim izvještajima bili točno iskazani u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu te Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu. Nadalje, preporučuje Registar imovine programski povezati s poslovnim knjigama te kontinuirano međusobno usklađivati podatke iz poslovnih knjiga s podacima iz Registra imovine.

Nadalje, podaci o potraživanjima i obvezama u analitičkim knjigovodstvenim evidencijama koncem 2024. nisu usklađeni s podacima evidentiranim u glavnoj knjizi i iskazanim u financijskim izvještajima te poslovne knjige ne osiguravaju potpune ni točne podatke o potraživanjima i obvezama. U glavnoj knjizi su koncem 2024. evidentirana i u financijskim izvještajima iskazana potraživanja za prihode poslovanja (prije ispravka vrijednosti potraživanja) u iznosu od 24.716,96 eura i za prihode od prodaje nefinancijske imovine u iznosu od 2.497,86 eura, dok su u analitičkoj knjigovodstvenoj evidenciji potraživanja za prihode poslovanja evidentirana u iznosu od 8.073,29 eura, što je manje za 16.643,67 eura, a za prihode od prodaje nefinancijske imovine u iznosu od 1.585,92 eura, što je manje za 911,94 eura. Nadalje, koncem 2024. u glavnoj knjizi su evidentirane i u financijskim izvještajima iskazane obveze u iznosu od 256.303,80 eura, dok su u analitičkoj knjigovodstvenoj evidenciji obveze evidentirane u iznosu od 249.654,93 eura, što je manje za 6.648,87 eura. Općina ne raspolaže dokumentacijom iz koje bi bilo vidljivo na što se odnose navedene razlike.

Prema odredbama članaka 3., 6. i 7. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu koji se primjenjivao u knjigovodstvenom evidentiranju do konca 2024., proračunsko računovodstvo temelji se na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima, između ostalih načelima točnosti i istinitosti. Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te prihodima i rashodima. Nadalje, pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Iz navedenog proizlazi da podaci o potraživanjima i obvezama u analitičkim knjigovodstvenim evidencijama i glavnoj knjizi trebaju biti istovjetni. Odredbama članaka 3., 11. i 13. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu na jednak način propisana općeprihvaćena računovodstvena načela, glavna knjiga i pomoćne poslovne knjige. Također, odredbom članka 14. navedenog Pravilnika, propisano je, između ostalog, da zbroj dugovnog i potražnog prometa na svim analitičkim računima pomoćne poslovne knjige mora biti jednak prometu na odgovarajućem računu glavne knjige.

Državni ured za reviziju nalaže utvrditi stvarno stanje potraživanja i obveza te uskladiti stanja potraživanja i obveza u analitičkim evidencijama i glavnoj knjizi kako bi podaci o navedenim potraživanjima i obvezama u financijskim izvještajima bili točni i pouzdani, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

U 2024. ostvareni su prihodi koji imaju propisanu namjenu (pomoći, spomenička renta, naknada za zadržavanje nezakonito izgrađenih zgrada u prostoru, turistička pristojba, zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Općine, naknada za korištenje grobnih mjesta, komunalna naknada i komunalni doprinos, šumski doprinos, prihodi za održavanje proslava i manifestacija te prodaja zemljišta) u iznosu od 563.425,19 eura i njihov udjel u ukupno ostvarenim prihodima i primicima iznosi 60,3 %. Računovodstveno evidentiranje poslovnih promjena i transakcija nastalih na prihodima i rashodima u poslovnim knjigama nije iskazano prema izvorima financiranja. Zbog navedenog se ne može utvrditi jesu li prihodi utrošeni za propisane namjene. Također, nije osigurano praćenje iz kojih su izvora sredstava financirani pojedini rashodi ostvareni u okviru planiranih programa u proračunu (primjerice, Programa održavanja komunalne infrastrukture i Programa građenja komunalne infrastrukture te Programa utroška šumskog doprinosa).

Prema odredbama članka 2. Pravilnika o proračunskim klasifikacijama, koji je bio na snazi do 18. siječnja 2024., a primjenjivao se u knjigovodstvenim evidencijama do konca 2024., proračuni i proračunski korisnici dužni su u procesima planiranja, izvršavanja, računovodstvenog evidentiranja i izvještavanja iskazivati prihode i primitke te rashode i izdatke prema proračunskim klasifikacijama u skladu s odredbama Zakona o proračunu i ovoga Pravilnika. Prema odredbama članka 17. spomenutog Pravilnika, izvore financiranja čine skupine prihoda i primitaka iz kojih se podmiruju rashodi i izdaci određene vrste i utvrđene namjene. Prihodi i primici planiraju se, raspoređuju i iskazuju prema izvorima iz kojih potječu, a rashodi i izdaci planiraju se, izvršavaju i računovodstveno prate prema izvorima financiranja. Istovjetno je propisano odredbama članaka 2. i 15. Pravilnika o proračunskim klasifikacijama (Narodne novine 4/24 i 122/25), koji je stupio na snagu 18. siječnja 2024., a u knjigovodstvenim evidencijama se primjenjuje od 1. siječnja 2025.

Državni ured za reviziju nalaže u poslovnim knjigama evidentirati prihode i rashode prema izvorima financiranja u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskim klasifikacijama.

Korištenje službenih vozila

Općina raspolaže s pet službenih vozila, od kojih su dva osobna vozila (jedno vozilo nabavljeno putem financijskog najma), putničko kombi vozilo i dva teretna vozila (istovarivač i radni stroj – traktor). Rashodi za gorivo ostvareni su u iznosu od 4.070,03 eura. Općina je u 2024. nabavilo osobno vozilo, na temelju Ugovora o financijskom najmu zaključenog u iznosu od 25.334,17 eura s PDV-om. Prije nabave navedenog vozila Općina nije izradila analizu isplativosti navedenog načina nabave (financiranja) u odnosu na druge načine nabave.

Državni ured za reviziju preporučuje prije nabave vozila izraditi analizu isplativosti nabave putem financijskog najma u odnosu na druge načine nabave.

Korištenje službenih osobnih vozila i kombi vozila uređeno je Pravilnikom o korištenju službenog automobila i mobilnih telefona iz kolovoza 2008., Odlukom o korištenju službenog automobila iz lipnja 2024. i Odlukom o korištenju kombi vozila iz rujna 2024. Jedno je službeno osobno vozilo, Ugovorom o poslovnoj suradnji iz rujna 2024., dano na korištenje Razvojnoj agenciji uz mjesečnu naknadu od 250,00 eura uz obračun plaće u naravi za korištenje vozila u privatne svrhe. Revizijom je utvrđeno da je, prema popunjenim putnim radnim listovima, navedeno službeno vozilo koristila većinom direktorica Razvojne agencije u privatne svrhe, za dolazak i odlazak na posao i s posla (dnevno 150 km), i manjim dijelom općinski načelnik. S obzirom na to da je Općina nabavila službeno vozilo koje je dodijeljeno na korištenje Razvojnoj agenciji za korištenje u privatne svrhe i korišteno je za dolazak i odlazak na posao i s posla direktorice Razvojne agencije, Državni ured za reviziju je mišljenja da nabava navedenog vozila nije bila opravdana jer se imovina nabavljena iz proračunskih sredstava treba koristiti u poslovne svrhe za potrebe Općine.

Za korištenje službenog osobnog vozila koji većinom koristi direktorica Razvojne agencija i manjim dijelom općinski načelnik, kombi vozila i jednog teretnog vozila (istovarivača) vode se putni radni listovi, a za drugo teretno vozilo (traktor) vodi se dnevnik rada stroja. U navedene putne radne listove uneseni su podaci o datumu korištenja, osobi koja je koristila vozilo, relaciji putovanja, početnom i završnom stanju brojila i broju prijeđenih kilometara, ali nije navedena svrha puta te se ne može u potpunosti utvrditi jesu li navedena vozila korištena u službene svrhe. Za drugo službeno osobno vozilo koje koristi Općina nije vođen putni radni list.

Prema odredbama članka 5. Pravilnika o korištenju službenog automobila i mobilnih telefona, za vrijeme korištenja službenog automobila korisnici su dužni voditi evidenciju o izvršenim radnjama i prijeđenim kilometrima na obrascu putnog naloga ili putnog radnog lista koji, između ostalog, moraju sadržavati i svrhu putovanja. Prema putnom radnom listu za kombi vozilo (u rujnu, listopadu i studenome 2024.) spomenuto vozilo je koristila udruga s područja Općine. Za korištenje kombi vozila udruga nije podnijela zahtjev Općini i nije u putnom radnom listu (putnom nalogu) upisala imena svih putnika koji su koristili prijevoz kombijem. Prema odredbama članaka 3. i 4. Odluke o korištenju kombi vozila, korisnik je obavezan prije polaska u potpunosti ispuniti putni nalog u dijelu koji se odnosi na relaciju puta, vozača i upisati sve putnike poimence.

Državni ured za reviziju nalaže za sva službena osobna vozila voditi putne radne listove i upisati sve podatke o korištenju službenih vozila u skladu s odredbama Pravilnika o korištenju službenog automobila i mobilnih telefona te Odluke o korištenju kombi vozila.

– Evidentiranje poslovnih događaja

Pojedini poslovni događaji nisu kontinuirano evidentirani u poslovnim knjigama i na temelju vjerodostojnih, urednih i prethodno kontroliranih knjigovodstvenih isprava te nisu evidentirani na propisanim računima Računskog plana.

U okviru materijalnih rashoda i rashoda za nabavu nefinancijske imovine, u razdoblju od kolovoza do konca 2024. najvećim dijelom, nisu kontinuirano evidentirane poslovne promjene u glavnoj knjizi, nego su koncem godine putem temeljnice evidentirane poslovne promjene za navedeno razdoblje zbog čega nije omogućen pregled i praćenje pojedinih poslovnih promjena vezanih za rashode, imovinu te obveze tijekom cijele godine. Također, za dio rashoda za usluge prije je evidentirano plaćanje računa dobavljača, a nakon proteka vremena (osam do 15 dana) evidentirane su obveze za usluge i rashodi za usluge na temelju računa dobavljača. Odredbama članka 6. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu koji se primjenjivao u knjigovodstvenom evidentiranju do konca 2024. propisano je, između ostalog, da je glavna knjiga sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te prihodima i rashodima. Istovjetno je propisano odredbama članka 11. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Nadalje, nabava službenog vozila putem financijskog najma u iznosu od 25.334,17 eura u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima nije evidentirana i iskazana na rashodima za nabavu nefinancijske imovine, računima imovine i obveza za nabavu nefinancijske imovine te vlastitim izvorima (izvori vlasništva iz proračuna za nefinancijsku imovinu). Zbog netočnog evidentiranja, rashodi, imovina, obveze za nabavu nefinancijske imovine i vlastiti izvori su manje evidentirani i iskazani za 25.334,17 eura. Također, rashodi za nabavu radnih bilježnica i opreme za učenike osnovne škole u iznosu od 2.957,39 eura evidentirani su u poslovnim knjigama dva puta, i to na računima ostalih naknada iz proračuna i na računima rashoda za materijal i energiju, a rashodi za tekuće donacije u novcu udruzi za razvoj lokalne zajednice evidentirani su u iznosu od 954,72 eura umjesto u iznosu od 477,36 eura. Zbog netočnog evidentiranja, rashodi su više evidentirani i iskazani za 3.434,75 eura.

Prema odredbama članaka 3. i 20. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu koji se primjenjivao u knjigovodstvenom evidentiranju do konca 2024., proračunsko računovodstvo temelji se na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima, između ostalih načelima točnosti i istinitosti, prihodi i rashodi iskazuju se uz primjenu modificiranoga računovodstvenog načela nastanka događaja, a rashodi se priznaju na temelju nastanka poslovnog događaja (obveza) i u izvještajnom razdoblju na koje se odnose neovisno o plaćanju.

Prema odredbama članaka 3, 4. i 8. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu kojima je, između ostalog, propisano da se proračunsko računovodstvo temelji na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja, rashodi se priznaju u trenutku nastanka poslovnog događaja i poslovne obveze u izvještajnom razdoblju na koji se odnose neovisno o plaćanju, poslovne knjige su skup evidencija kojima se osiguravaju podaci i informacije o poslovanju obveznika primjene proračunskog računovodstva, a vode se po načelu urednosti i ažurnosti. Nadalje, odredbama članka 112. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, između ostalog, propisano je da se rashodi i obveze za nabavu dugotrajne nefinancijske imovine na financijski najam i povećanje vrijednosti dugotrajne nefinancijske imovine, evidentiraju u visini nabavne vrijednosti uvećane za izravne troškove vezane uz financijski najam (troškovi sklapanja ugovora) zaduženjem odgovarajućeg osnovnog računa rashoda (razred 4 Rashodi za nabavu nefinancijske imovine), odobrenjem odgovarajućeg osnovnog računa obveza (skupina 24 Obveze za nabavu nefinancijske imovine), zaduženjem odgovarajućeg osnovnog računa imovine (razred 0 Nefinancijska imovina) i odobrenjem odgovarajućeg osnovnog računa izvora vlasništva (podskupina 911 Vlastiti izvori).

Državni ured za reviziju nalaže u glavnoj knjizi uredno i ažurno evidentirati poslovne promjene i transakcije nastale na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te prihodima i rashodima, kao i evidentirati rashode prema načelima točnosti i istinitosti i uz primjenu modificiranoga računovodstvenog načela nastanka događaja u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Pojedini rashodi u poslovnim knjigama evidentirani su bez vjerodostojne dokumentacije koja bi potvrdila da je poslovni događaj nastao. Tako su rashodi za uređenje Vatrogasnog doma u iznosu od 72.112,78 eura; održavanje nerazvrstanih cesta u iznosu od 25.555,72 eura (sanacija odvodnih cijevi oborinskih voda, sanacija dviju cesta, održavanje i popravak dviju cesta); usluge definiranja projekata, pripreme projektne dokumentacije i predaje prijava na natječaje u iznosu od 23.140,88 eura; odvjetničke usluge u iznosu od 11.657,93 eura, radove na dječjem igralištu u iznosu od 9.500,00 eura te pogrebne usluge u iznosu od 8.590,00 eura evidentirani u poslovnim knjigama na temelju pojedinih ispostavljenih narudžbenica i računa dobavljača koji ne sadrže specifikaciju naručenih te obavljenih radova i usluga. Zbog navedenog, ne može se potvrditi jesu li radovi i usluge u ukupnom iznosu od 150.557,31 euro izvedeni i obavljeni.

U okviru rashoda za električnu energiju u glavnoj knjizi su evidentirani rashodi za usluge izrade glavnog i izvedbenog projekta javne rasvjete u iznosu od 15.000,00 eura, dio rashoda za reprezentaciju u iznosu od 8.471,13 eura, doznake sredstava Dobrovoljnom vatrogasnom društvu za sufinanciranje nabave vozila u iznosu od 7.111,00 eura te rashodi za ugovor o djelu u iznosu od 2.178,75 eura, a Općina ne raspolaže dokumentacijom (ugovori, ugovori o djelu, narudžbenice i računi dobavljača) koja bi bila temelj za navedeno evidentiranje u poslovnim knjigama.

Početak i krajem 2024. u glavnoj knjizi je evidentirana i u financijskim izvještajima iskazana vrijednost dugotrajne nefinancijske imovine u pripremi u iznosu od 101.506,94 eura, a odnosi se na ulaganja u groblje, dječje i sportsko igralište, zgradu Društvenog doma i ceste, u razdoblju od 2019. do 2022. Općina ne raspolaže dokumentacijom (ugovorima, primopredajnim zapisnicima i okončanim situacijama) iz navedenog razdoblja iz koje bi se utvrdilo jesu li navedena ulaganja okončana i obavljena primopredaja radova.

Stanje blagajne je početkom godine u Bilanci iskazano i u glavnoj knjizi evidentirano u iznosu od 1.028,67 eura. Tijekom 2024. u glavnoj knjizi su evidentirane uplate u blagajnu (na temelju potvrda općinskog načelnika o podignutim novčanim sredstvima sa žiroračuna Općine) u iznosu od 7.610,00 eura i isplate iz blagajne (na temelju prethodno gotovinom plaćenih računa različitih dobavljača i liste korisnika kojima su isplaćene socijalne naknade) u iznosu od 7.066,22 eura te je stanje blagajne krajem godine u glavnoj knjizi evidentirano i u Bilanci iskazano u iznosu od 1.572,45 eura. Za uplate u i isplate iz blagajne nisu sastavljene uplatnice i isplatnice te nisu vođeni blagajnički izvještaji. Zbog navedenog, ne može se utvrditi vrijeme nastanka poslovnih promjena te kome su isplaćena novčana sredstva iz blagajne na temelju računa dobavljača. U 2024. ostvareni su rashodi za službena putovanja u iznosu od 772,90 eura (troškovi goriva i cestarine), a putni nalozi za službena putovanja nisu ispostavljeni te se ne može utvrditi opravdanost nastanka navedenih rashoda. Evidentiranje rashoda za službena putovanja provedeno je na temelju ulaznih računa za navedene troškove. Općina ne raspolaže svim ulaznim računima na temelju kojih je provedeno evidentiranje rashoda za službena putovanja.

Odredbama članka 10. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu koji se primjenjivao u knjigovodstvenom evidentiranju do kraja 2024., propisano je, između ostalog, da se knjiženje i evidentiranje u poslovnim knjigama temelji na vjerodostojnim, istinitim, urednim i prethodno kontroliranim knjigovodstvenim ispravama. Isprava za knjiženje je uredna kada se iz nje nedvosmisleno može utvrditi mjesto i vrijeme njezina sastavljanja i njezin materijalni sadržaj, što znači narav, vrijednost i vrijeme nastanka poslovne promjene povodom koje je sastavljena. Vjerodostojna je isprava koja potpuno i istinito odražava nastali poslovni događaj. Zakonski predstavnik ili osoba koju on ovlasti potpisom na ispravi ili memoriranom šifrom ovlaštenja za transakciju jamči da je isprava istinita i da realno prikazuje poslovnu promjenu odnosno transakciju. Odredbama članka 6. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu na isti je način propisano evidentiranje poslovnih događaja u poslovnim knjigama.

Državni ured za reviziju nalaže u poslovnim knjigama evidentirati poslovne događaje na temelju vjerodostojnih, istinitih, urednih i prethodno kontroliranih knjigovodstvenih isprava u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Kapitalne pomoći Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije za uređenje Društvenog doma u iznosu od 9.525,99 eura evidentirane su u okviru računa kapitalne pomoći iz državnog proračuna temeljem prijenosa sredstava Europske unije, umjesto u okviru kapitalnih pomoći iz državnog proračuna.

Nadalje, rashodi za izradu projektne dokumentacije za uređenje bočališta u iznosu od 11.250,00 eura te usluge pregleda i kontrole radova na uređenju Vatrogasnog doma u iznosu od 3.125,00 eura evidentirani su u okviru materijalnih rashoda, umjesto u okviru rashoda za nabavu nefinancijske imovine te istovremeno na računima imovine i vlastitih izvora, jer su povezani s planiranim ulaganjem uređenja bočališta i obavljenim ulaganjima na uređenju Vatrogasnog doma. Zbog pogrešnog evidentiranja navedenih usluga u okviru materijalnih rashoda umjesto na računima rashoda za nabavu nefinancijske imovine te ulaganja u imovinu i vlastitih izvora, u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima više su evidentirani i iskazani materijalni rashodi za 14.375,00 eura, a manje je evidentirana i iskazana vrijednost nefinancijske imovine i vlastitih izvora za isti iznos. Prema odredbama članaka 4., 21. i 57. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu koji se primjenjivao u knjigovodstvenom evidentiranju do konca 2024., proračun i proračunski korisnici vode knjigovodstvo po načelu dvojnog knjigovodstva, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio navedenog Pravilnika. Računskim planom proračuna utvrđene su broježane oznake i nazivi pojedinih računa po kojima su proračun i proračunski korisnici obvezni knjigovodstveno iskazivati imovinu, obveze i izvore vlasništva te prihode/primitke i rashode/izdatke. Rashodi za nabavu nefinancijske imovine jesu ulaganja nastala u postupku stjecanja nefinancijske imovine i klasificiraju se prema njezinim pojavnim oblicima. Istovjetno je propisano odredbama članaka 3., 22. i 62. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Rashodi za radove na uređenju Vatrogasnog doma u iznosu od 72.112,78 eura koji do konca 2024. nisu završeni evidentirani su u okviru računa nabave nefinancijske imovine i računa imovine (obračun ispravka vrijednosti navedene imovine nije obavljen), a trebali su biti evidentirani u okviru računa dugotrajne nefinancijske imovine u pripremi. Prema ovjerenoj okončanoj situaciji o izvedenim radovima iz veljače 2025., radovi su okončani u siječnju 2025. Prema odredbi članka 28. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu koji se primjenjivao u knjigovodstvenom evidentiranju do konca 2024., dugotrajna nefinancijska imovina u pripremi sadrži ulaganja u tijeku izrade ili nabave proizvedene dugotrajne imovine. Nakon što se utvrde svi troškovi nabave i završi proces nabave, u trenutku stavljanja imovine u uporabu, ukupna nabavna vrijednost s računa imovine u pripremi prenosi se na odgovarajući račun imovine u uporabi. Prema odredbi članka 32. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, dugotrajna nefinancijska imovina u pripremi sadrži ulaganja u tijeku izrade ili nabave proizvedene dugotrajne imovine sve do trenutka stavljanja imovine u upotrebu. Nadalje, prema odredbama članka 111. navedenog Pravilnika dugotrajna nefinancijska imovina u razdoblju stjecanja sve do trenutka stavljanja u uporabu evidentira se kao imovina u pripremi, a nakon utvrđivanja svih sastavnih dijelova troška nabave i završetka procesa nabave (stjecanja), u trenutku stavljanja dugotrajne nefinancijske imovine u uporabu, ukupna nabavna vrijednost ili ukupna vrijednost stjecanja imovine prenosi se iz pripreme u upotrebu.

Državni ured za reviziju nalaže u poslovnim knjigama evidentirati i u financijskim izvještajima iskazati prihode od kapitalnih pomoći iz državnog proračuna i rashode na računima propisanim Računskim planom te evidentirati i iskazati rashode povezane s ulaganjem u nefinancijsku imovinu u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu. Nadalje, nalaže ulaganja u nabavu nefinancijske imovine, u razdoblju stjecanja do stavljanja u uporabu (aktiviranja), evidentirati u glavnoj knjizi u okviru računa imovine u pripremi u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Vrijednost proizvedene dugotrajne nefinancijske imovine je koncem 2024. u glavnoj knjizi evidentirana i u financijskim izvještajima iskazana u vrijednosti od 1.890.540,99 eura. Ispravak vrijednosti dugotrajne imovine za 2024. nije obavljen. Zbog neobračunanog ispravka vrijednosti imovine za 2024. koncem 2024. više je iskazana vrijednost dugotrajne imovine i vlastitih izvora. Odredbama članka 19. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu koji se primjenjivao u knjigovodstvenom evidentiranju do konca 2024., propisano je, između ostalog, da se vrijednost dugotrajne imovine ispravlja po prosječnim godišnjim stopama linearnom metodom. Iznimno, vrijednosti prirodnih bogatstava (podskupina 011), knjiga, umjetničkih djela i ostalih izložbenih vrijednosti (podskupina 024) te plemenitih metala i ostalih pohranjenih vrijednosti (skupina 03) u pravilu se ne ispravljaju. Sastavni dio spomenutog Pravilnika jest popis stopa ispravka vrijednosti dugotrajne imovine. Osnovica za otpis dugotrajne imovine jest njen početni ili revalorizirani trošak nabave (nabavna vrijednost) odnosno procijenjena vrijednost. Početak ispravka vrijednosti dugotrajne nefinancijske imovine je prvi dan mjeseca koji slijedi iza mjeseca u kojem je sredstvo stavljeno u uporabu. Za ispravak vrijednosti imovine umanjuju se vlastiti izvori. Odredbama članka 120. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu na isti je način uređen obračun ispravka vrijednosti dugotrajne imovine.

Državni ured za reviziju nalaže obračunati i iskazati ispravak vrijednosti dugotrajne nefinancijske imovine u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Koncem 2024. u glavnoj knjizi su evidentirana i u Bilanci iskazana potraživanja (nakon ispravka vrijednosti) u iznosu od 21.316,09 eura. Na pojedinim računima potraživanja (vrijednosno značajnija potraživanja za naknade za korištenje grobnih mjesta) evidentirane su uplate pojedinih kupaca, a da prethodno nisu evidentirana potraživanja odnosno zaduženja kupaca te su evidentirane više plaćena potraživanja pojedinih kupaca u iznosu od 7.542,02 eura i za isti iznos manje su iskazana ukupna potraživanja koncem godine. Zbog navedenog, koncem 2024. su u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima ukupna potraživanja i obračunani prihodi poslovanja manje evidentirani i iskazani za 7.542,02 eura. Nadalje, u poslovnim knjigama su evidentirana i u financijskim izvještajima iskazana potraživanja od prodaje nefinancijske imovine (zemljišta) u iznosu od 1.585,92 eura koja su naplaćena te je evidentirana uplata na žiroračun Općine i iskazani su prihodi od prodaje nefinancijske imovine u navedenom iznosu, a nisu umanjena potraživanja za prodaju zemljišta i vrijednost zemljišta te vlastiti izvori (ispravak vlasništva). Zbog navedenog, koncem 2024. u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima su ukupna potraživanja i obračunani prihodi više evidentirani i iskazani za 1.585,92 eura te je više iskazana vrijednost zemljišta za 1.585,92 eura i vlastiti izvori. Također, u poslovnim knjigama nisu evidentirane i u financijskim izvještajima iskazane preuzete obveze po ostavini pokojnika (obveze pokojnika čiji je nasljednik Općina) u iznosu od 15.259,00 eura, zbog čega su manje iskazane obveze i drugi rashodi poslovanja u istom iznosu. Nadalje, koncem 2024. ispravak vrijednosti potraživanja i vlastiti izvori (obračunani prihodi poslovanja) u poslovnim knjigama su evidentirani i u financijskim izvještajima iskazani u iznosu od 14.818,38 eura. Općina ne raspolaže dokumentacijom (stanje potraživanja za koja su kašnjenja u naplati preko godine dana i za koja su pokrenuti stečajni i/ili likvidacijski postupci nad dužnikom) na temelju koje je obavljen te evidentiran i iskazan ispravak vrijednosti te se ne može utvrditi za koje vrste potraživanja je ispravak vrijednosti obavljen i je li točan iznos evidentiranog i iskazanog ispravka vrijednosti potraživanja.

Odredbama članaka 3. i 4. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu koji se primjenjivao u knjigovodstvenom evidentiranju do konca 2024., propisano je da se proračunsko računovodstvo temelji, između ostalog, na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti i pouzdanosti, a proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, te rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora. Istovjetno je propisano odredbama članaka 3. i 8. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu. Odredbama članka 37.a Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu koji se primjenjivao u knjigovodstvenom evidentiranju do konca 2024., između ostalog, propisano je da se ispravak vrijednosti potraživanja provodi na kraju godine uzimajući u obzir: kašnjenje u naplati preko godine dana i pokretanje stečajnog i/ili likvidacijskog postupka nad dužnikom. Ako se s naplatom potraživanja kasni: između jedne i tri godine, vrijednost potraživanja ispravlja se po stopi od 50 %, a iznad tri godine, vrijednost potraživanja ispravlja se po stopi od 100 %. Ako je nad dužnikom pokrenut stečajni i/ili likvidacijski postupak, vrijednost potraživanja ispravlja se po stopi od 75 %. U potpunosti ispravljena potraživanja zadržavaju se u bilančnoj evidenciji sve do trenutka prestanka postojanja pravne osnove za njihovu naplatu. Ispravak vrijednosti potraživanja ne predstavlja promjenu u vrijednosti imovine i obveza, a provodi se zaduženjem odgovarajućeg osnovnog računa u razredu 9 Vlastiti izvori i odobrenjem odgovarajućeg osnovnog računa ispravka vrijednosti potraživanja. Odredbama članaka 129. i 130. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, propisano je da se ispravak vrijednosti potraživanja provodi najmanje jednom godišnje na dan 31. prosinca uzimajući u obzir: kašnjenje u naplati više od dvije godine te pokretanje stečajnog i/ili likvidacijskog postupka nad dužnikom. Ispravak vrijednosti potraživanja provodi se tijekom godine kada se za to steknu uvjeti za slučajeve: odobrenih izuzeća ili oslobođenja od plaćanja (npr. izuzeće kod plaćanja komunalnog doprinosa, naknade i slično) i kod nepriznatih troškova zbog kojih se umanjuju potraživanja za refundacije od EU sredstava. Ako se s naplatom potraživanja kasni više od dvije godine i ako je nad dužnikom pokrenut stečajni i/ili likvidacijski postupak, vrijednost potraživanja ispravlja se po stopi od 100 %, ako je dužniku rješenjem ili drugim aktom odobreno izuzeće ili oslobođenje od plaćanja potraživanja, vrijednost potraživanja ispravlja se u iznosu odobrenog izuzeća ili oslobođenja od plaćanja, a potraživanja za pomoći od međunarodnih organizacija te institucija i tijela EU te potraživanja za pomoći temeljem prijenosa EU sredstava ispravljaju se za vrijednosti utvrđenih nepriznatih troškova. Ispravak vrijednosti potraživanja evidentira se zaduženjem odgovarajućeg osnovnog računa u razredu 9 Vlastiti izvori i odobrenjem odgovarajućeg osnovnog računa u podskupini 139 Ispravak vrijednosti danih zajmova ili 169 Ispravak vrijednosti potraživanja ili 179 Ispravak vrijednosti potraživanja za prodanu nefinancijsku imovinu. U potpunosti ispravljena potraživanja zadržavaju se u bilančnoj evidenciji sve do trenutka prestanka postojanja pravne osnove za njihovu naplatu, odnosno do naplate potraživanja.

Državni ured za reviziju nalaže evidentirati u poslovnim knjigama i iskazati u financijskim izvještajima točne podatke o potraživanjima te provoditi ispravak vrijednosti potraživanja na temelju uredne dokumentacije u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

U glavnoj knjizi na računima imovine su evidentirane i u financijskim izvještajima iskazane vrijednosti građevine za javnu vodoopskrbu i odvodnju čija su ulaganja obavljena u prijašnjim godinama (u Općini nema podataka o godinama ulaganja) u ukupnoj vrijednosti od 131.568,63 eura.

Djelatnost vodoopskrbe i odvodnje na području Općine obavlja trgovačko društvo u suvlasništvu. Općina nema podataka o vrsti i pojedinačnoj vrijednosti građevina za vodoopskrbu i odvodnju. Prema odredbama članka 9. Zakona o vodnim uslugama (Narodne novine 66/19), komunalne vodne građevine su javna dobra u javnoj uporabi i u vlasništvu su javnog isporučitelja vodnih usluga na uslužnom području. Nadalje, prema odredbama članka 89. Zakona o vodnim uslugama, jedinice lokalne samouprave koje su izravni vlasnici komunalnih vodnih građevina i zemljišta pod njima, a nisu ih prenijele u vlasništvo javnog isporučitelja vodnih usluga, dužne su ih prenijeti u vlasništvo društva preuzimatelja u roku od 90 dana od stupanja na snagu Uredbe o uslužnim područjima. U lipnju 2023. Vlada Republike Hrvatske donijela je Uredbu o uslužnim područjima (Narodne novine 70/23), koja je stupila na snagu 15. srpnja 2023., kojom se uspostavljaju uslužna područja, određuju njihove granice i društvo preuzimatelj. Općina je trebala navedene komunalne vodne građevine prenijeti u vlasništvo trgovačkog društva u suvlasništvu (javnog isporučitelja vodnih usluga).

Državni ured za reviziju nalaže utvrditi vrstu i pojedinačne vrijednosti komunalnih vodnih građevina (vodoopskrbe i odvodnje) te ih prenijeti u vlasništvo javnog isporučitelja vodnih usluga u skladu s odredbama Zakona o vodnim uslugama.

– Osnivanje Razvojne agencije

U ožujku 2024. sastavljena je izjava o osnivanju Razvojne agencije s temeljnim kapitalom u iznosu od 2.500,00 eura na temelju koje je u svibnju 2024. upisana u sudski registar. Isplata novčanih sredstava za osnivački ulog (temeljni kapital) u iznosu od 2.500,00 eura evidentirana je u okviru računa novčanih sredstava i financijskih rashoda, umjesto na računima novčanih sredstava i izdataka za dionice i udjele te na računima financijske imovine i vlastitim izvorima. Zbog navedenog, manje je evidentirana i iskazana financijska imovina i vlastiti izvori u iznosu od 2.500,00 eura. Odredbama članka 35. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu koji se primjenjivao u knjigovodstvenom evidentiranju do konca 2024., propisano je, između ostalog, da se ulaganje u dionice i udjele u glavnici evidentira zaduženjem odgovarajućeg osnovnog računa skupine 53 Izdaci za dionice i udjele u glavnici uz odobrenje računa novčanih sredstava te se istovremeno zadužuje račun skupine 15 Dionice i udjeli u glavnici uz odobrenje odgovarajućeg osnovnog računa izvora vlasništva za financijsku imovinu iz podskupine 911 Vlastiti izvori. Ulaganje u dionice evidentira se po trošku stjecanja, a ulaganje u udjele u glavnici u visini udjela u upisanom temeljnom kapitalu. Odredbama članka 128. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu na isti je način propisano evidentiranje ulaganje u dionice i udjele u glavnici u trgovačkom društvu.

Nadalje, općinski načelnik nije podnio Općinskom vijeću pisani prijedlog o osnivanju Razvojne agencije te nije donesena odluka Općinskog vijeća o osnivanju Razvojne agencije. Izdaci za osnivanje spomenutog društva nisu planirani Proračunom za 2024. Odredbama članka 95. Zakona o proračunu propisano je da o osnivanju i prestanku pravnih osoba čiji je osnivač ili suosnivač Vlada odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave odlučuje Sabor odnosno predstavničko tijelo na prijedlog Vlade odnosno načelnika, gradonačelnika, župana, osim ako posebnim zakonima nije drukčije utvrđeno.

Općina ne raspolaže dokumentacijom iz koje bi bilo vidljivo da je obavljena analiza isplativosti i opravdanosti osnivanja spomenutog društva koja bi, između ostalog, sadržavala cilj osnivanja, analizu tržišta, projekciju prihoda, rashoda, potrebna sredstva i opremu za rad, izvore financiranja, analizu kadrova te utjecaj na proračun Općine.

Državni ured za reviziju nalaže izdatke za osnivački udjel u glavnici trgovačkog društva uz povećanje financijske imovine i vlastitih izvora evidentirati u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu. Također, nalaže odluku o osnivanju trgovačkog društva donijeti u skladu s odredbama Zakona o proračunu. Nadalje, preporučuje prije osnivanja trgovačkih društava izraditi analizu isplativosti i opravdanosti ulaganja koja uključuje procjenu prihoda, troškova i koristi, analizu rizika te projekcije financijskih učinaka na proračun Općine.

– Novčana sredstva

Općina ima otvorena dva žiroračuna u poslovnoj banci, i to žiroračun u tuzemnoj valuti i devizni račun (za potrebe primanja uplata prihoda od naknada korisnika iz inozemstva). Stanje novčanih sredstava na računima u poslovnoj banci početkom i koncem godine nije istovjetno stanju novčanih sredstava evidentiranom u poslovnim knjigama i iskazanom u financijskim izvještajima.

Prema izvodima o stanju žiroračuna kod poslovne banke, stanje novčanih sredstava u banci 31. prosinca 2023. odnosno 1. siječnja 2024. iznosi 11.569,00 eura. Početkom 2024. stanje novčanih sredstava u banci u poslovnim knjigama je evidentirano i u financijskim izvještajima iskazano u iznosu od 14.396,00 eura, što je više za 2.827,13 eura od stanja novčanih sredstava kod poslovne banke. Koncem 2024. prema izvodima o stanju žiroračuna kod poslovne banke, stanje novčanih sredstava iznosi 56.744,22 eura, dok je u poslovnim knjigama evidentirano i u financijskim izvještajima iskazano u iznosu od 52.531,94 eura, što je manje za 4.212,28 eura od stanja novčanih sredstava prema izvodima poslovne banke.

Prema odredbi članka 3. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu koji se primjenjivao u knjigovodstvenom evidentiranju do konca 2024., proračunsko računovodstvo temelji se na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Istovjetno je propisano odredbom članka 3. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Državni ured za reviziju nalaže u poslovnim knjigama evidentirati i u financijskim izvještajima iskazati točne podatke o stanju novčanih sredstava u banci u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

– Izvanbilančni zapisi

Početkom i koncem 2024. u glavnoj knjizi su u okviru računa izvanbilančnih zapisa evidentirani i u financijskim izvještajima iskazani primljeni i dani instrumente osiguranja plaćanja u razdoblju do početka 2024. u iznosu od 46.452,98 eura. Općina ne vodi pomoćnu analitičku knjigovodstvenu evidenciju primljenih i izdanih vrijednosnih papira i drugih financijskih instrumenata (po vrstama, subjektima, pojedinačnim vrijednostima, dospjelosti, stanjima), zbog čega se ne može utvrditi na što se odnosi evidentirano i iskazano stanje izvanbilančnih zapisa. Nadalje, Općina je u srpnju 2024. primila jamstvo (zadužnicu) izvoditelja radova za uredno ispunjenje ugovora o izvođenju radova na uređenju Vatrogasnog doma u iznosu od 7.535,96 eura i izdala zadužnicu u iznosu od 29.980,54 eura kao instrument osiguranja plaćanja financijskog *leasinga* za vozilo koji nisu u poslovnim knjigama evidentirani i u financijskim izvještajima iskazani u okviru računa izvanbilančnih zapisa.

Prema odredbama članka 3. i 85. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu koji se primjenjivao u knjigovodstvenom evidentiranju do konca 2024., proračunsko računovodstvo temelji se, između ostalog, na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti i pouzdanosti. Nadalje, izvanbilančni zapisi sadrže stavke koje su vezane, ali nisu uključene u bilančne kategorije, i to: tuđa imovina dobivena na korištenje, dana jamstva, dana kreditna pisma, instrumenti osiguranja plaćanja, potencijalne obveze po osnovi sudskih sporova u tijeku i ostali izvanbilančni zapisi. Prema odredbama članka 3. i 109. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo temelji se na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Na računima skupine 99 evidentiraju se izvanbilančni zapisi odnosno stavke koje nisu uključene u bilančne kategorije, a odnose se na tuđu imovinu dobivenu na korištenje, potencijalne obveze po danim jamstvima, dana kreditna pisma, instrumente osiguranja plaćanja, potencijalne obveze po osnovi sudskih sporova u tijeku, preuzete obveze po ugovorima, obveze po osnovi kapitala na poziv, potraživanja po ugovorima o dodijeljenim bespovratnim sredstvima te ostali izvanbilančni zapisi.

Državni ured za reviziju nalaže u okviru izvanbilančnih zapisa u poslovnim knjigama evidentirati i u financijskim izvještajima iskazati primljene i dane instrumente osiguranja plaćanja u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

– Popis imovine i obveza

Koncem 2024. u poslovnim knjigama je evidentirana vrijednost imovine u iznosu od 4.121.927,14 eura, a u financijskim izvještajima iskazana je u iznosu od 4.134.832,72 eura, što je više za 12.905,58 eura u odnosu na poslovne knjige.

Odluka o provođenju popisa kojom je trebalo imenovati povjerenstvo za popis imovine i obveza, odrediti datum popisa, rokove obavljanja popisa i druge potrebne podatke nije donesena te popis imovine i obveza na 31. prosinca 2024. nije obavljen. Također, popis imovine i obveza nije obavljen ni za prethodne tri godine (2021., 2022. i 2023.). Iz navedenog proizlazi da Općina koncem navedenih godina nije utvrdila stvarno stanje imovine i obveza te uskladila knjigovodstvena stanja imovine i obveza sa stvarnim stanjem. Zbog navedenog, ne može se utvrditi je li u poslovnim knjigama točno evidentirano i u financijskim izvještajima točno iskazano stanje imovine i obveza.

Prema odredbama članka 14. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu koji se primjenjivao u knjigovodstvenom evidentiranju do konca 2024., popis imovine i obveza, uz navođenje njihovih pojedinačnih vrijednosti, mora se obaviti na kraju svake poslovne godine sa stanjem na datum bilance. Podaci o popisu unose se u popisne liste pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima. Popisne liste su knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Odredbama članka 221. i 224. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, na jednak način propisano je obavljanje popisa imovine i obveza. Također, Uputom o obavljanju popisa imovine i obveza Ministarstva financija iz 2015., utvrđeni su obveznici primjene, metodologija obavljanja popisa imovine i obveza te postupci i procedure svih faza provedbe popisa. Navedenom Uputom o obavljanju popisa imovine i obveza, između ostalog, određeno je da je potrebno izvršiti temeljite pripreme povjerenstva za popis kako bi popis imovine i obveza bio obavljen učinkovito i točno.

Državni ured za reviziju nalaže na kraju svake poslovne godine obaviti popis imovine i obveza u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu te Upute o obavljanju popisa imovine i obveza.

– Financijski izvještaji

Za 2024. sastavljeni su Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaj o obvezama te Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima. Bilješke uz Bilancu, Bilješke uz Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza te Bilješke uz Izvještaj o obvezama nisu sastavljene. Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima sadrže podatke o ostvarenim prihodima poslovanja i rashodima poslovanja u 2023. te podatak o manjku prihoda i primitaka za pokriće u sljedećem razdoblju, a ne sadrže iznos ostvarenih prihoda i rashoda u 2024. i razloge zbog kojih je došlo do većih odstupanja ostvarenja u 2024. u odnosu na ostvarenje prethodne godine. Odredbama članaka od 14. do 18. Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu, propisano je, između ostalog, da su Bilješke dopuna podataka uz financijske izvještaje. U Bilješkama uz Bilancu potrebno je navesti podatke o vrijednosno značajnoj imovini i obvezama te objašnjenja o značajnim promjenama u stanju u odnosu na prethodno razdoblje, a obvezne Bilješke uz Bilancu jesu i popis ugovornih odnosa i slično koji uz ispunjenje određenih uvjeta, mogu postati obveza ili imovina (dana kreditna pisma, hipoteke i slično) i popis sudskih sporova u tijeku, a navedeni popisi iskazuju se u tablicama. Popis sudskih sporova u tijeku obvezno sadrži sažeti opis prirode spora, procjenu financijskog učinka koji može proisteći iz sudskog spora kao obveza ili imovina te procijenjeno vrijeme odljeva ili priljeva sredstava. Nadalje, propisano je da je u Bilješkama uz Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima potrebno navesti razloge zbog kojih je došlo do većih odstupanja od ostvarenja u izvještajnom razdoblju u odnosu na ostvarenje prethodne godine. U Bilješkama uz Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza objašnjavaju se značajnije promjene u vrijednosti i obujmu imovine i obveza. U Bilješkama uz Izvještaj o obvezama potrebno je navesti razloge koji su doveli do stanja dospjelih obveza na kraju izvještajnog razdoblja i prekoračenja rokova plaćanja obveza.

Državni ured za reviziju nalaže sastaviti sve Bilješke uz financijske izvještaje sa svim podacima propisanim odredbama Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu.

– Rezultat poslovanja

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2024., višak prihoda poslovanja za 2024. iskazan je u iznosu od 319.147,62 eura, manjak prihoda od nefinancijske imovine u iznosu od 363.659,16 eura i višak primitaka od financijske imovine u iznosu od 26.632,78 eura te manjak prihoda i primitaka nad rashodima i izdacima za 2024. iznosi 17.878,76 eura. Preneseni manjak prihoda i primitaka iz prethodnih godina iznosio je 90.608,71 euro te ukupni manjak prihoda i primitaka za pokriće u sljedećem razdoblju koncem 2024. iznosi 108.487,47 eura. U Bilanci sa stanjem na dan 31. prosinca 2024., višak prihoda poslovanja iskazan je u iznosu od 672.694,64 eura, višak primitaka od financijske imovine u iznosu od 26.632,78 eura te manjak prihoda od nefinancijske imovine u iznosu od 807.814,89 eura odnosno ukupni manjak prihoda i primitaka u iznosu od 108.487,47 eura. Općina nije donijela Odluku o raspodjeli rezultata za 2024., kao ni za prethodne godine.

Također, Općina u poslovnim knjigama ne vodi stanja utvrđena na osnovnim računima podskupine rezultata poslovanja (922) po izvorima financiranja. Praćenje i planiranje po izvorima financiranja preduvjet je za uključivanje prenesenih viškova i manjkova prihoda i primitaka u proračun te njegove izmjene i dopune. Odredbama članka 82. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu koji se primjenjivao u knjigovodstvenom evidentiranju do konca 2024., propisano je, između ostalog, da se saldo na kraju godine na podskupini 922 utvrđuje prebijanjem računa viškova i manjkova po istovrsnim kategorijama i izvorima financiranja (višak prihoda poslovanja i manjak prihoda poslovanja, višak prihoda od nefinancijske imovine i manjak prihoda od nefinancijske imovine, višak primitaka od financijske imovine i manjak primitaka od financijske imovine) na razini osnovnog računa. Stanja utvrđena na osnovnim računima podskupine rezultata poslovanja (922 višak/manjak prihoda) i iskazana u financijskim izvještajima za proračunsku godinu raspodjeljuju se u sljedećoj proračunskoj godini u skladu s Odlukom o raspodjeli rezultata i uz pridržavanje ograničenja u skladu s propisima iz područja proračuna. Istovjetno je propisano i odredbama članka 215. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Državni ured za reviziju nalaže rezultat poslovanja (viškove/manjkove) evidentirati prema izvorima financiranja te donositi odluke o raspodjeli rezultata poslovanja u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

- 3.2. *Općina je prihvatila naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju vezane za poslovne knjige, evidentiranje poslovnih događaja, osnivanje Razvojne agencije, novčana sredstva, izvanbilančne zapise, popis imovine i obveza, financijske izvještaje i rezultat poslovanja.*

4. Prihodi i primici

- 4.1. Ukupni prihodi i primici ostvareni su u iznosu od 934.008,35 eura, a vrijednosno značajniji odnose se na prihode od pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna u iznosu od 479.585,49 eura i prihode od poreza u iznosu od 300.845,32 eura. Utvrđene nepravilnosti i propust odnose se na prihode od komunalne naknade, šumskog doprinosa i prodaje zemljišta.

– Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade ostvareni su u iznosu od 30.475,74 eura. Prema evidenciji izdanih rješenja za komunalnu naknadu, dobivenoj tijekom obavljanja revizije (u svibnju 2025.), koncem 2024. bilo je 557 obveznika plaćanja komunalne naknade kojima su izdana rješenja o komunalnoj naknadi. Do konca 2024. ispostavljeni su računi (zaduženja) za plaćanje komunalne naknade za 537 obveznika, od kojih i za pet obveznika koji nisu upisani u evidenciju izdanih rješenja za komunalnu naknadu. Iz navedenog proizlazi da za 25 obveznika koji su upisani u evidenciju izdanih rješenja za komunalnu naknadu nisu ispostavljeni računi, a za pet obveznika koji nisu upisani u evidenciju izdanih rješenja za komunalnu naknadu ispostavljeni su računi.

Odredbama članka 92. Zakona o komunalnom gospodarstvu, između ostalog, propisano je da se komunalna naknada plaća za stambeni, garažni i poslovni prostor te građevinsko zemljište koje služi obavljanju poslovne djelatnosti te za neizgrađeno građevinsko zemljište, ukoliko se navedene nekretnine nalaze na području na kojem se najmanje obavljaju komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta i održavanja javne rasvjete te koje je opremljeno najmanje pristupnom cestom, niskonaponskom električnom mrežom i vodom prema mjesnim prilikama te čini sastavni dio infrastrukture jedinice lokalne samouprave. Nadalje, prema odredbama članka 100. istog Zakona, između ostalog, propisano je da Rješenje o komunalnoj naknadi donosi upravno tijelo Općine u skladu s odlukom o komunalnoj naknadi i odlukom o vrijednosti boda komunalne naknade u postupku pokrenutom po službenoj dužnosti.

Državni ured za reviziju nalaže utvrditi točan broj obveznika komunalne naknade kako bi se svim obveznicima izdala rješenja o komunalnoj naknadi te obračunali i naplatili prihodi od komunalne naknade u skladu s odredbama Zakona o komunalnoj djelatnosti.

– Prihodi od šumskog doprinosa

Unutar prihoda po posebnim propisima ostvareni su prihodi od šumskog doprinosa u iznosu od 36.960,72 eura. U prosincu 2023. donesen je Program utroška sredstava šumskog doprinosa za 2024., kojim je prihod od šumskog doprinosa planiran u iznosu od 99.300,18 eura planirano utrošiti za tekuće i investicijsko održavanje cesta, održavanje čistoće javnih površina, tekuće održavanje javnih i zelenih površina, održavanje javne rasvjete te za proširenje mjesnog groblja. U prosincu 2024. donesene su Izmjene i dopune spomenutog Programa, kojima su prihodi od šumskog doprinosa planirani u iznosu od 36.960,72 eura za financiranje tekućeg održavanja cesta. Prema odredbama članka 3. Programa utroška sredstava šumskog doprinosa za 2024. općinski načelnik i Jedinstveni upravni odjel Općine pratit će tijekom godine realizaciju ovog programa. Izvješće o prikupljenim i utrošenim sredstvima šumskog doprinosa za 2024. nije sastavljeno. Također, do konca lipnja 2025. na mrežnim stranicama Općine nije objavljeno izvješće o prikupljenim i utrošenim sredstvima šumskog doprinosa za 2024. Odredbama članka 5. Pravilnika o načinu obračuna i postupku uplate šumskog doprinosa (Narodne novine 128/24) koji je stupio na snagu u studenome 2024., propisano je, između ostalog, da su jedinice lokalne samouprave dužne na vlastitim internetskim stranicama objaviti izvješće o prikupljenim i utrošenim sredstvima do 30. lipnja tekuće godine za prethodnu godinu. Izvješće mora obvezno sadržavati podatke o obveznicima plaćanja šumskog doprinosa, prikupljenim sredstvima te iznosu i namjeni utrošenih sredstava šumskog doprinosa.

Državni ured za reviziju nalaže pratiti realizaciju utroška šumskog doprinosa u skladu s odredbama Programa utroška sredstava šumskog doprinosa. Nadalje, nalaže na mrežnim stranicama Općine objaviti izvješće o prikupljenim i utrošenim sredstvima šumskog doprinosa za prethodnu godinu u skladu s odredbama Pravilnika o načinu obračuna i postupku uplate šumskog doprinosa.

– Prihodi od prodaje zemljišta

U 2024. ostvareni su prihodi od prodaje zemljišta u iznosu od 1.585,92 eura. Zemljište površine 177 m² prodano je fizičkoj osobi, na temelju Ugovora o kupoprodaji nekretnina iz srpnja 2024. zaključenog u iznosu od 1.585,92 eura (8,96 eura/m²).

Elaboratom o procjeni vrijednosti nekretnine iz 2023., koji je izradio stalni sudski vještak, procijenjena je vrijednost navedene nekretnine. Za prodaju zemljišta nije proveden javni natječaj. U ugovoru o kupoprodaji zemljišta je navedeno da je kupac iskazao interes za kupnju spomenutog zemljišta. Općina do studenoga 2025. nije dostavila dokumentaciju iz koje bi bilo vidljivo je li kupac uputio zahtjev, odnosno iskazao interes za kupnjom zemljišta i naveo u koju se svrhu planira kupnja navedenog zemljišta, a kako bi se i utvrdilo treba li provoditi javni natječaj za prodaju navedene nekretnine.

Prema odredbama članka 391., stavaka 1. i 3. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima nekretninu u vlasništvu jedinice lokalne samouprave tijela nadležna za njihovo raspolaganja mogu otuđiti ili njome na drugi način raspolagati samo na osnovi javnog natječaja i uz naknadu utvrđenu po tržišnoj cijeni, ako zakonom nije drukčije određeno. Nadalje, zemljište u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, tijela nadležna za njihovo raspolaganje, mogu prodati po utvrđenoj tržišnoj cijeni bez provedbe javnog natječaja osobi kojoj je dio tog zemljišta potreban za formiranje neizgrađene građevne čestice u skladu s lokacijskom dozvolom ili detaljnim planom uređenja, ako taj dio ne prelazi 20,0 % površine planirane građevne čestice i osobi koja je na zemljištu u svom vlasništvu bez građevinske dozvole ili drugog odgovarajućeg akta nadležnog tijela državne uprave izgradila građevinu u skladu s detaljnim planom uređenja ili lokacijskom dozvolom, a nedostaje joj do 20,0 % površine planirane građevne čestice, pod uvjetom da se obveže da će u roku od jedne godine od dana sklapanja kupoprodajnog ugovora ishoditi građevinsku dozvolu. Nadalje, odredbama članka 176. Zakona o prostornom uređenju koji je bio na snazi do 31. prosinca 2025., propisano je da su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne na zahtjev vlasnika zemljišta, odnosno građevine odnosno investitora zgrade po tržišnoj cijeni prodati bez provedbe javnog natječaja dio neizgrađenog zemljišta potrebnog za formiranje neizgrađene građevne čestice u skladu s urbanističkim planom uređenja ili detaljnim planom uređenja, ako taj dio ne prelazi 50 % površine planirane građevne čestice, dio zemljišta potrebnog za formiranje izgrađene građevne čestice u skladu s urbanističkim planom uređenja ili detaljnim planom uređenja, te zemljište koje čini građevnu česticu zgrade za koju je doneseno rješenje o izvedenom stanju na temelju posebnog zakona kojim se uređuje ozakonjenje nezakonitih zgrada. Novi Zakon o prostornom uređenju (Narodne novine 55/25) na snazi je od 1. siječnja 2026. Odredbama članka 219. novog Zakona o prostornom uređenju propisano je da jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na zahtjev vlasnika zemljišta, i/ili građevine odnosno investitora zgrade po tržišnoj cijeni mogu prodati bez provedbe javnog natječaja, ako na zemljištu za to ne postoje stvarno pravne ili druge slične zapreke: dio neizgrađenog zemljišta potrebnog za formiranje neizgrađene građevne čestice u skladu s aktom za provedbu zahvata u prostoru, ako taj dio ne prelazi 50 % površine planirane građevne čestice, dio zemljišta potrebnog za formiranje izgrađene građevne čestice u skladu s aktom za provedbu zahvata u prostoru te zemljište koje čini građevnu česticu zgrade odnosno zemljište nužno za redovitu uporabu zgrade za koju je na temelju posebnog zakona kojim se uređuje ozakonjenje nezakonitih zgrada doneseno rješenje o izvedenom stanju.

Državni ured za reviziju nalaže prije prodaje zemljišta utvrditi jesu li zadovoljeni svi uvjeti za prodaju bez provođenja javnog natječaja propisani odredbama Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima te odredbama Zakona o prostornom uređenju.

- 4.2. *Općina je prihvatila naloge Državnog ureda za reviziju i navodi da su za vrijeme trajanja revizije ažurirani podaci o obveznicima i objektima komunalne naknade te da su za sve obveznike na području Općine izdana nova rješenja.*

5. Rashodi i izdaci

- 5.1. Ukupni rashodi i izdaci ostvareni su u iznosu od 951.887,11 eura. Utvrđene nepravilnosti i propusti odnose se na rashode za zaposlene, zapošljavanje pročelnice, isplatu nagrada za uspješnost u radu i naknade za topli obrok, poslovanje Općine s Razvojnou agencijom i savjetodavne usluge, obavljanje komunalnih djelatnosti, javne potrebe u sportu i kulturi, tekuće donacije te rashode za nabavu nefinancijske imovine.

– Rashodi za zaposlene

Rashodi za zaposlene ostvareni u iznosu od 126.698,74 eura odnose se na rashode za brutoplaće u iznosu od 100.969,40 eura, doprinose na plaće u iznosu od 16.659,88 eura te druge rashode za zaposlene u iznosu od 9.069,46 eura (naknada za topli obrok zaposlenih 2.906,72 eura, nagrada za radne rezultate 1.920,00 eura, regres za godišnji odmor 1.824,96 eura, naknada za topli obrok općinskog načelnika 881,40 eura, uskrsnica 1.200,00 eura i božićnica 336,38 eura).

Pravilnikom o unutarnjem redu Jedinog jedinog upravnog odjela Općine iz siječnja 2023. utvrđeni su, između ostalog, nazivi i opisi poslova radnih mjesta, stručni i drugi uvjeti za raspored na radna mjesta te broj izvršitelja. Spomenutim Pravilnikom planirana su četiri radna mjesta (pročelnik Jedinog jedinog upravnog odjela, referent za financije, gospodarstvo, plan i proračun, referent za komunalne poslove i poslove komunalnog redara te vozač – tehničar za održavanje). Početkom 2024. Općina je imala šest zaposlenika, od kojih je jedna zaposlenica bila zamjena za zaposlenicu na rodiljnom dopustu, a jedno radno mjesto (spremačica) nije utvrđeno spomenutim Pravilnikom. U 2024. nije bilo zapošljavanja. Tijekom 2024. četiri zaposlenika jednostrano su raskinula radni odnos s Općinom (dvoje zaposlenika koji su u srpnju 2024. udaljeni iz službe Općine, jedna zaposlenica u kolovozu 2024. nakon povratka s rodiljnog dopusta te jedan zaposlenik u rujnu 2024. zbog njegovog prelaska na rad u Razvojni agenciju). Općina je koncem 2024., osim općinskog načelnika, imala dvije zaposlenice (pročelnica Jedinog jedinog upravnog odjela i spremačica).

Plan prijma u službu nije donesen za 2024. niti za 2025. Navedeno nije u skladu s odredbom članka 10. Zakona o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, kojom je, između ostalog, utvrđeno da pročelnici upravnih tijela lokalne jedinice pripremaju prijedloge plana prijma u službu u vrijeme kad se priprema nacrt proračuna lokalne jedinice za sljedeću kalendarsku godinu, i to tako da s njim bude usklađen; općinski načelnik utvrđuje plan prijma u službu u upravnim tijelima lokalne jedinice, a plan prijma u službu utvrđuje se u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu proračuna lokalne jedinice za kalendarsku godinu na koju se plan odnosi. Također, nije proveden natječaj kako bi se popunila upražnjena radna mjesta i osiguralo obavljanje svih poslova iz samoupravnog djelokruga Općine. Nadalje, u Općini je zaposlena spremačica, a navedeno radno mjesto nije utvrđeno Pravilnikom o unutarnjem redu Jedinog jedinog upravnog odjela Općine Brod Moravice. Odredbama članka 19. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi propisano je, između ostalog, da općine i gradovi u svom samoupravnom djelokrugu obavljaju poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana. Prema odredbama članaka 6. i 7. Pravilnika o unutarnjem redu Jedinog jedinog upravnog odjela Općine, službenici se primaju na radno mjesto putem javnog natječaja objavljenim u Narodnim novinama osim kada je zakonom drugačije propisano.

Nadalje, plan prijma u službu utvrđuje općinski načelnik za svaku godinu temeljem prijedloga pročelnika/ce vodeći računa o potrebama Jedininstvenog upravnog odjela i raspoloživim financijskim sredstvima.

Državni ured za reviziju nalaže donijeti plan prijma u službu u skladu s odredbama Zakona o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi. Nadalje, nalaže provesti natječaj za popunjavanje radnih mjesta utvrđenih Pravilnikom o unutarnjem redu Jedininstvenog upravnog odjela Općine kako bi se osiguralo obavljanje svih poslova iz samoupravnog djelokruga Općine.

– Zapošljavanje pročelnice

Revizijom je utvrđeno da je poslove pročelnika Jedininstvenog upravnog odjela Općine obavljala pročelnica (na temelju rješenja iz ožujka 2023.) koja nije ispunjavala formalne uvjete utvrđene oglasom za prijam u službu na određeno vrijeme.

Prijašnja pročelnica Jedininstvenog upravnog odjela (imenovana je rješenjem iz lipnja 2022. na neodređeno vrijeme) koristila je rodiljni dopust, a u Općini je bio zaposlen samo jedan zaposlenik koji nije udovoljavao uvjetima za zamjenu za navedeno radno mjesto. Zbog navedenog, na temelju odredbi članaka 28. i 29. Zakona o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi i Odluke općinskog načelnika, početkom ožujka 2023. putem Hrvatskog zavoda za zapošljavanje objavljen je oglas za imenovanje pročelnika/pročelnice Jedininstvenog upravnog odjela na određeno vrijeme (18 mjeseci) do povratka službenice s rodiljnog dopusta. Imenovano je Povjerenstvo za provedbu oglasa (dalje u tekstu: Povjerenstvo), a predsjednik i članovi Povjerenstva nisu bili zaposlenici Općine.

Prema Pravilniku o unutarnjem redu Jedininstvenog upravnog odjela Općine (iz siječnja 2023.) za radno mjesto pročelnika/pročelnice potrebno je stručno zvanje magistra ili stručnog specijalista prava, ekonomije ili javne uprave te najmanje jedna godina radnog iskustva na odgovarajućim poslovima. Ako se na natječaj ne javi osoba koja ispunjava propisane uvjete stručnog obrazovanja, na navedeno radno mjesto može biti imenovan sveučilišni prvostupnik odnosno stručni prvostupnik koji ima najmanje pet godina radnog iskustva na odgovarajućim poslovima.

Oglasom su, između ostalog, bili propisani sljedeći stručni uvjeti: magistar ekonomije, prava ili javne uprave s najmanje jednom godinom radnog iskustva na odgovarajućim poslovima odnosno sveučilišni prvostupnik/stručni prvostupnik ekonomske ili pravne struke koji ima najmanje pet godina radnog iskustva na odgovarajućim poslovima (ako se na natječaj ne javi magistar struke). Uz prijavu je, između ostalog, bilo obvezno priložiti i dokaze (ugovor o radu ili rješenje o rasporedu ili potvrda poslodavca) iz kojih je vidljivo da je ostvareno radno iskustvo na poslovima odgovarajuće stručne spreme i struke (VSS) u trajanju od najmanje jedne godine. Međutim, nije navedeno da su kandidati koji imaju završenu stručnu spremu sveučilišni prvostupnik/stručni prvostupnik obavezni priložiti dokaze iz kojih je vidljivo ostvareno radno iskustvo u trajanju od najmanje pet godina na odgovarajućim poslovima.

Povjerenstvo je u ožujku 2023. objavilo poziv na prethodnu provjeru znanja i sposobnosti, kojim je utvrdilo da pisanom testiranju može pristupiti jedan kandidat.

Nakon provedenog testiranja Povjerenstvo je koncem ožujka 2023. sastavilo Zapisnik o obavljenoj provjeri znanja i sposobnosti u kojem je navedeno da je pozvana kandidatkinja pristupila testiranju te je, na temelju ostvarenih rezultata, predložena za prijam u službu. Iz Zapisnika Povjerenstva nije vidljivo koliko je ukupno pristiglo prijava na navedeni oglas niti je navedeno zadovoljavaju li zaprimljene prijave formalne uvjete propisane oglasom.

Revizijom je utvrđeno da, prema elektroničkom zapisu Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, kandidatkinja koja je pozvana na pisano testiranje nije imala najmanje pet godina radnog iskustva na odgovarajućim poslovima (jer ima višu stručnu spremu i stručno zvanje ekonomist) iz čega proizlazi da prijava nije zadovoljavala formalne uvjete oglasa u dijelu koji se odnosi na radno iskustvo. Prema odredbama članka 24., stavka 2. Uredbe o klasifikaciji radnih mjesta u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, na radno mjesto pročelnika jedinstvenog upravnog odjela može biti imenovan sveučilišni prvostupnik struke odnosno stručni prvostupnik struke koji ima najmanje pet godina radnog iskustva na odgovarajućim poslovima te ispunjava druge uvjete. Također, prema odredbi članka 21. Zakona o službenicima i namještenicima u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, osoba koja nije podnijela pravodobnu i urednu prijavu ili ne ispunjava formalne uvjete iz javnog natječaja, ne smatra se kandidatom prijavljenim na javni natječaj. Navedenoj osobi se dostavlja pisana obavijest u kojoj se navode razlozi zbog kojih se ne smatra kandidatom prijavljenim na oglas. Iz navedenog proizlazi da je Povjerenstvo trebalo kandidatkinji prijavljenoj na oglas dostaviti pisanu obavijest s razlozima zbog kojih se ne smatra kandidatom prijavljenim na oglas, a ne pozvati ju na prethodnu provjeru znanja i sposobnosti.

Rješenjem od 27. ožujka 2023. općinski načelnik je imenovao odabranu kandidatkinju pročelnicom Jedinstvenog upravnog odjela na određeno vrijeme uz probni rad u trajanju od tri mjeseca s početkom rada od 29. ožujka 2023. Nakon toga, rješenjem od 28. ožujka 2023. općinski načelnik ponovno je imenovao odabranu kandidatkinju pročelnicom Jedinstvenog upravnog odjela na određeno vrijeme uz probni rad u trajanju od tri mjeseca s početkom rada od 29. ožujka 2023. Prema odredbi članka 24., stavka 1. Zakon o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, za izabranog kandidata donosi se rješenje o prijmu u službu, dok se prema odredbi članka 27., stavaka 1. i 2. istog Zakona donosi rješenje o rasporedu. Iz navedenog proizlazi da je trebalo donijeti rješenje kojim se kandidat prima u službu na određeno vrijeme te rješenje kojim se raspoređuje na poslove radnog mjesta pročelnice na određeno vrijeme.

U međuvremenu, prijašnja pročelnica Jedinstvenog upravnog odjela, prije povratka s rodiljnog dopusta, zatražila je razrješenje s dužnosti pročelnice te prestanak službe zbog prelaska na drugo radno mjesto izvan Jedinstvenog upravnog odjela Općine te je s 31. kolovoza 2024. razriješena s dužnosti. Prema odredbi članka 28., stavka 5. Zakon o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi služba na određeno vrijeme radi zamjene duže vrijeme odsutnog službenika može trajati do povratka odsutnog službenika na posao, odnosno do prestanka njegove službe. S obzirom na to da je služba odsutne pročelnice prestala 31. kolovoza 2024., općinski načelnik je trebao donijeti rješenje o prestanku službe pročelnice primljene na određeno vrijeme te provesti javni natječaj za imenovanje pročelnika na neodređeno vrijeme u skladu s odredbom članka 53.a Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi.

Zapošljavanje pročelnice u 2025.

Nadalje, općinski načelnik je, po provedenom inspekcijskom nadzoru nad radom tijela Općine i utvrđenim propustima u vezi s prijemom na radno mjesto pročelnika, u studenome 2025. donio Odluku o imenovanju Povjerenstva za provedbu natječaja za imenovanje pročelnika/pročelnice Jedinogstvenog upravnog odjela na neodređeno vrijeme. Članovi Povjerenstva nisu bili zaposlenici Općine.

Koncem studenoga 2025. u Narodnim novinama objavljen je natječaj u kojem su osim općih uvjeta navedeni i posebni uvjeti, između ostalog, završen sveučilišni diplomski studij ili sveučilišni integrirani prijediplomski i diplomski studij ili stručni diplomski studij prava, ekonomije ili javne uprave te najmanje jedna godina radnog iskustva na odgovarajućim poslovima. Također, u natječaju je navedeno da na radno mjesto pročelnika može biti i imenovana osoba koja ima završeni sveučilišni prijediplomski studij ili stručni prijediplomski studij i koja ima najmanje pet godina radnog iskustva na odgovarajućim poslovima i ispunjava druge uvjete za imenovanje. Kandidati su uz prijavu na javni natječaj, između ostalog, osim dokaza o ukupnom radnom iskustvu (elektronički zapis Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje) bili u obvezi priložiti dokaz o ostvarenom radnom iskustvu na odgovarajućim poslovima koji sadrži vrstu poslova koju je kandidat obavljao, vrstu stručne spreme tih poslova i razdoblje u kojem je obavljao te poslove (presliku ugovora, rješenje ili potvrde poslodavca), a koje je evidentirano u elektroničkom zapisu Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje.

Povjerenstvo za provedbu javnog natječaja je sredinom prosinca 2025. sastavilo listu kandidata u kojoj je navedeno da jedna prijava na natječaj ispunjava formalne uvjete natječaja te može pristupiti pisanom testiranju i intervju. Također, koncem prosinca 2025. Povjerenstvo je sastavilo Izvješće o provedenom postupku javnog natječaja u kojem je navedeno da je pristigla jedna pravodobna i potpuna prijava kandidata koja ispunjava formalne uvjete natječaja te da je obavljena prethodna provjera znanja i sposobnosti.

Revizijom je, nakon uvida u natječajnu dokumentaciju i prijavu kandidatkinje sa završenim stručnim prijediplomskim studijem, utvrđeno da ona nije dostavila dokumentaciju kojom dokazuje ispunjenje uvjeta u dijelu koji se odnosi na pet godina radnog iskustva na odgovarajućim poslovima (jer ima višu stručnu spremu i stručno zvanje ekonomist). Dostavljen je samo dokaz o ukupnom radnom iskustvu (elektronički zapis Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje) iz kojeg nije vidljivo ispunjenje uvjeta od pet godina na odgovarajućim poslovima. Iz navedenog proizlazi da prijava kandidatkinje nije zadovoljavala formalne uvjete natječaja u dijelu koji se odnosi na pet godina radnog iskustva na odgovarajućim poslovima te je Povjerenstvo trebalo Zapisnikom utvrditi da kandidatkinja ne zadovoljava formalne uvjete natječaja. Rješenje o imenovanju pročelnice Jedinogstvenog upravnog odjela na neodređeno vrijeme doneseno je 23. prosinca 2025.

Prema odredbama članka 24., stavka 2. Uredbe o klasifikaciji radnih mjesta u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, na radno mjesto pročelnika jedinogstvenog upravnog odjela može biti imenovan sveučilišni prvostupnik struke odnosno stručni prvostupnik struke koji ima najmanje pet godina radnog iskustva na odgovarajućim poslovima te ispunjava druge uvjete. Također, prema odredbama članka 21. Zakona o službenicima i namještenicima u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, osoba koja nije podnijela pravodobnu i urednu prijavu ili ne ispunjava formalne uvjete iz javnog natječaja, ne smatra se kandidatom prijavljenim na javni natječaj.

Navedenoj osobi se dostavlja pisana obavijest u kojoj se navode razlozi zbog kojih se ne smatra kandidatom prijavljenim na natječaj. Iz navedenog proizlazi da je Povjerenstvo trebalo kandidatkinji prijavljenoj na natječaj dostaviti pisanu obavijest s razlozima zbog kojih se ne smatra kandidatkinjom prijavljenom na natječaj, a ne pozvati ju na prethodnu provjeru znanja i sposobnosti.

Državni ured za reviziju nalaže kod zapošljavanja pročelnika Jedinственog upravnog odjela provoditi postupak prijma u službu u skladu s uvjetima iz javnog natječaja te u skladu s odredbama Zakona o službenicima i namještenicima u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, Uredbe o klasifikaciji radnih mjesta u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi i Pravilnika o unutarnjem redu Općine.

– Isplata nagrada za uspješnost u radu i naknade za topli obrok

U okviru rashoda za zaposlene evidentirana je isplata nagrada za uspješnost u radu (u prosincu 2024.) za dvoje zaposlenika u ukupnom iznosu od 1.920,00 eura. Prema odredbama Pravilnika o kriterijima za utvrđivanje natprosječnih rezultata rada i načinu isplate dodataka za uspješnost u radu u Jedinственom upravnog odjelu Općine Brod Moravice iz rujna 2021., utvrđeno je da pravo na nagradu ostvaruje zaposlenik ocijenjen ocjenom odličan ili vrlo dobar, uz ispunjavanje barem jednog dodatnog kriterija (obavljanje opsega posla koji nadilazi redovite radne obveze, obavljanje posla na osobito kvalitetan način koji nadilazi uobičajenu kvalitetu rada i uspješno obavljanje poslova odsutnog službenika ili namještenika uz obavljanje poslova svog radnog mjesta). Mjerljivi pokazatelji za ostvarenje dodatnih kriterija za isplatu nagrada, na temelju kojih bi se osigurala opravdanost, transparentnost i jednoobrazna primjena dodatnih kriterija za isplatu nagrada zaposlenicima, nisu utvrđeni. Ocjenjivanje rada zaposlenika obavljeno je u ožujku 2024. te je sastavljeno skupno izvješće o ocjenama službenika i namještenika. Odluke o nagradama donesene na temelju ocjene rada također ne sadrže obrazloženja jesu li zadovoljeni dodatni kriteriji za isplatu nagrada utvrđenih spomenutim Pravilnikom.

Državni ured za reviziju preporučuje unutarnjim aktom utvrditi mjerljive pokazatelje za ispunjenje dodatnih kriterija za vrednovanje rezultata rada te u rješenjima o isplatama dodatka za uspješnost u radu obrazložiti pokazatelje vrednovanja dodatnih kriterija kao temelja za navedene isplate, a sve u cilju osiguranja opravdanosti i transparentnosti isplata nagrada zaposlenicima.

Općinskom načelniku koji dužnost obavlja profesionalno tijekom 2024. isplaćena je naknada za topli obrok u ukupnom iznosu od 881,40 eura iako općinski načelnik nije službenik ili namještenik. Odredbama članka 39. Pravilnika o unutarnjem redu Jedinственog upravnog odjela Općine Brod Moravice, propisano je, između ostalog, da službeniku i namješteniku pripada naknada za topli obrok do visine neoporezivog iznosa propisanim zakonom kojim se uređuje porez na dohodak. Također, Odlukom o plaći i drugim pravima Općinskog načelnika Općine Brod Moravice iz srpnja 2022., koju je donijelo Općinsko vijeće, nije utvrđeno za općinskog načelnika pravo na isplatu naknade za topli obrok.

Državni ured za reviziju nalaže isplaćivati naknade za topli obrok u skladu s odredbama Pravilnika o unutarnjem redu Jedinственog upravnog odjela Općine.

– Poslovanje Općine s Razvojnou agencijom i savjetodavne usluge

U okviru intelektualnih usluga ostvareni su rashodi za savjetodavne usluge ugovorene s Razvojnou agencijom u iznosu od 185.291,25 eura (od kojih u 2025. u iznosu od 170.291,25 eura i u 2024. u iznosu od 15.000,00 eura) te savjetodavne usluge ugovorene s fizičkom osobom i trgovačkim društvom za poslovno savjetovanje u iznosu od 23.768,15 eura (od kojih u 2025. u iznosu od 16.193,63 eura i u 2024. u iznosu od 7.574,52 eura).

Općina je u ožujku 2024. osnovala Razvojnu agenciju s temeljnim kapitalom u iznosu od 2.500,00 eura. Direktoricom Razvojne agencije imenovana je u ožujku 2024. vlasnica obrta koji je od veljače 2023. do listopada 2024., na temelju ugovora, za Općinu obavljao usluge definiranja projekata, pripreme projektne dokumentacije i predaje prijave na natječaj, za koje je do listopada 2024. iz proračuna plaćeno u iznosu od 23.140,88 eura. Razvojna agencija započela je s radom u rujnu 2024., a poslovne usluge (stručne, savjetodavne i operativne podrške u području komunalnog gospodarstva, administrativnih usluga, projektnih usluga, provedbenih usluga te savjetovanje u razvoju i razvojnom financiranju) na temelju ugovora za Općinu je počela obavljati u listopadu 2024., za što su do konca 2024. ostvareni rashodi u iznosu od 15.000,00 eura. Istovremeno kada je usluge savjetovanja, utvrđivanja projekata, pripreme projektne dokumentacije i predaje prijave na natječaj obavljao obrt, u rujnu 2024., vlasnica navedenog obrta bila je i direktorica Razvojne agencije koja je započela s radom.

Općinski načelnik je u rujnu 2024. s Razvojnou agencijom zaključio Ugovor o poslovnoj suradnji (s rokom važenja do konca 2025.), kojim su ugovorene usluge pružanja stručne, savjetodavne i operativne podrške u vezi s aktivnostima, ažuriranjem i vođenjem baze obveznika komunalne naknade i drugih javnih davanja; upravljanja i održavanja komunalnom infrastrukturom, administrativne podrške u izradi pojedinačnih akata u području komunalnog gospodarstva; prijave provedbe i završnih izvješća projekata; organizacije manifestacija, edukacija, prezentacija u dogovoru s Općinom, razvoja gospodarstva te drugih srodnih poslova u domeni gospodarskog, ekonomskog i demografskog rasta, a sve u dogovoru s Općinom. Ugovorena je mjesečna fiksna cijena u iznosu od 7.500,00 eura bez PDV-a te varijabilna u postocima ovisno o odobrenom iznosu projekta. Koncem siječnja 2025. zbog povećanja obujma poslova zaključen je dodatak navedenom Ugovoru, kojim je povećan fiksni dio cijene na 13.000,00 eura.

Novim Ugovorom o poslovnoj suradnji zaključenim 31. prosinca 2025. (na rok do konca 2026.) ugovorene su usluge pružanja stručne, savjetodavne i operativne podrške u obavljanju poslova u području komunalnog gospodarstva, i to ažuriranje i vođenje baza obveznika komunalne naknade i drugih javnih davanja, upravljanje i održavanje komunalne infrastrukture, administrativna podrška u izradi pojedinačnih akata u području komunalnog gospodarstva te drugi srodni poslovi u dogovoru s Općinom. Ugovorena je mjesečna cijena u iznosu od 16.000,00 eura bez PDV-a i plaćanje na temelju ispostavljenog računa Razvojne agencije. Općina ne raspolaže dokumentacijom iz koje bi bilo vidljivo kako je utvrđena ukupna visina ugovorene fiksne cijene usluge te koji opseg i cijenu pojedine usluge obuhvaća.

Početkom travnja 2025. zaključen je dodatak Ugovoru o poslovnoj suradnji u kojem je navedeno da je Ugovor o poslovnoj suradnji zaključen 31. prosinca 2025., iz čega proizlazi da je dodatak Ugovoru zaključen prije zaključenja ugovora, a s obzirom na to da Ugovor i dodatak Ugovoru o poslovnoj suradnji nisu urudžbirani, ne može se utvrditi kada su stvarno zaključeni.

Nadalje, dodatkom Ugovoru utvrđeno je da su se promijenile okolnosti koje se odnose na povećanje obujma poslova i povećanje troškova, ali proračun Općine ima limitirane mogućnosti isplata te je ugovoreno da se fiksna cijena usluga i varijabilni dodatak ne moraju isplatiti u cijelosti ako ovlaštena osoba Razvojne agencije procijeni da su nedostatna sredstva za isplatu cjelokupnog iznosa u proračunu Općine, a sve u skladu s obavljanjem posla savjetovanja u razvojnom financiranju. Također, dodatkom Ugovoru je utvrđeno da direktorica Razvojne agencije može odlučiti ne naplatiti varijabilni trošak poslovanja ili umanjiti dio fiksnog dijela do iznosa koji je potreban za podmirenje plaća zaposlenika Općine, a ako se unutar ugovorenog razdoblja poboljšaju financijski uvjeti Općine, Razvojna agencija može, ali i ne mora naplatiti ostatak ugovorenog iznosa.

Iz navedenog proizlazi da se ugovorena fiksna cijena i varijabilni dodatak isplaćuje Razvojnoj agenciji prema procjeni i odluci direktorice Razvojne agencije koja nije ovlaštena za procjenu mogućnosti isplate proračunskih sredstava, nego je u obvezi obaviti ugovorene usluge po ugovorenim cijenama i za obavljene usluge ispostaviti račun. Odgovorna osoba za planiranje i izvršavanje proračuna je općinski načelnik koji, između ostalog, preuzima ugovorne obveze te je odgovoran za raspolaganje sredstvima Općine.

Odredbama članka 17. Zakona o proračunu propisano je da su izvršno tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te čelnik proračunskog i izvanproračunskog korisnika odgovorni, između ostalog, za planiranje i izvršavanje svog dijela proračuna odnosno financijskog plana, preuzimanje obveza, verifikaciju obveza, izdavanje naloga za plaćanje na teret sredstava tijela koje vodi i utvrđivanje prava naplate te za izdavanje naloga za naplatu u korist sredstava tijela koje vodi te za zakonitost, svrhovitost, učinkovitost, ekonomičnost i djelotvornost u raspolaganju sredstvima tijela koje vodi.

Državni ured za reviziju nalaže da općinski načelnik odlučuje o preuzimanju ugovorenih obveza u skladu s odredbama Zakona o proračunu.

Revizijom je utvrđeno da je Razvojna agencija tijekom 2025. ispostavila 13 računa u ukupnom iznosu od 170.291,25 eura, što čini 15,0 % ukupno ostvarenih rashoda Općine za 2025., a u kojima je samo navedeno plaćanje mjesečnih računa po sporazumu (iako je zaključen Ugovor, a ne sporazum). Općina je plaćala navedene usluge na temelju ispostavljenih računa uz koje nije navedena ili priložena specifikacija obavljenih usluga te nije vidljiva vrsta, količina i opseg obavljenih usluga, kao ni datum obavljanja ugovorenih usluga, zbog čega nije moguće utvrditi koje su usluge stvarno obavljene niti se može provjeriti opravdanost plaćanja obračunanih usluga.

Nadalje, početkom kolovoza 2024. s fizičkom osobom zaključen je Ugovor o djelu kojim je ugovoreno pružanje stručnih i savjetodavnih usluga u dijelu komunalnog gospodarstva i ustrojstva, djelokruga i organizacije poslovanja na rok do konca siječnja 2025. Ugovorena je mjesečna neto naknada u iznosu od 1.300,00 eura, a nije ugovoreno dogovoreno mjesečno izvještavanje o izvršenju usluge odnosno nije ugovoren način praćenja izvršenja navedenog ugovora. Rashodi za navedene usluge ostvareni su u iznosu od 9.468,15 eura (7.574,52 eura odnosi se na 2024.). Općina je plaćala navedene usluge na temelju obračuna mjesečne naknade po ugovoru o djelu, a s obzirom na to da nije ugovoren, izvještaj o obavljenim uslugama nije sastavljen i priložen te nije vidljiva vrsta, obujam i datum kada su ugovorene usluge obavljene, zbog čega nije moguće utvrditi koje su usluge stvarno obavljene niti provjeriti njihovu opravdanost.

U tijeku obavljanja revizije (14. travnja 2025.) Državnom uredu za reviziju je dostavljeno očitovanje fizičke osobe o obavljenim poslovima.

Također, u 2025. s trgovačkim društvom za poslovno savjetovanje (čiji je direktor osoba s kojom je prethodno bio zaključen ugovor o djelu), nakon isteka ugovora o djelu, zaključena su dva ugovora o poslovnoj suradnji kojima su ugovorene stručne i savjetodavne usluge u dijelu komunalnog gospodarstva (analiza stanja obavljanja komunalnih djelatnosti i prijedlog obavljanja istih u odnosu na raspoložive ljudske potencijale i nadležnost trgovačkog društva u vlasništvu Općine, usklađivanje općih akata u vezi s komunalnom naknadom, ažuriranjem postojećih baza podataka o obveznicima javnih davanja, uspostavom preduvjeta za učinkovito provođenje upravnih i ovršnih postupaka u smislu utvrđivanja i naplate komunalne naknade i područje komunalnog reda); ustrojstva, djelokruga i organizacije poslovanja (ažuriranje, prilagodba i usklađivanje općih i pojedinačnih akata u području službeničkih odnosa, procesna prilagodba postojećeg stanja sa zahtjevima propisa u području uredskog poslovanja); postupanja po nalogima i preporukama upravne inspekcije i Državnog ureda za reviziju te edukacije službenika. Prvi Ugovor zaključen je početkom travnja 2025. i trajao je do 31. listopada 2025. te je njime ugovorena mjesečna naknada za obavljene poslove u iznosu od 2.600,00 eura (za travanj i svibanj 2025.) te 1.300,00 eura (od lipnja do listopada 2025.). Drugi Ugovor zaključen je početkom studenoga 2025. i traje do konca svibnja 2026., kojim je ugovorena mjesečna naknada za obavljene poslove u iznosu od 1.300,00 eura. Do konca 2025. rashodi za navedene usluge ostvareni su u iznosu od 14.300,00 eura. Općina je plaćala navedene usluge na temelju ispostavljenih računa uz koje nije navedena specifikacija obavljenih usluga te nije vidljiva vrsta, obujam i datum kada su ugovorene usluge obavljene, zbog čega nije moguće utvrditi koje su usluge stvarno obavljene niti provjeriti njihovu opravdanost.

Prema odredbama članaka 62., 63. i 137. Zakona o proračunu plaćanje rashoda i izdataka proračuna mora se temeljiti na vjerodostojnoj knjigovodstvenoj ispravi kojom se dokazuje obveza plaćanja. Odgovorna osoba dužna je prije isplate provjeriti pravni temelj i visinu obveze koja proizlazi iz knjigovodstvene isprave. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, proračunski i izvanproračunski korisnici obvezni su provjeriti zakonito i namjensko korištenje sredstava isplaćenih proračunskim i izvanproračunskim korisnicima odnosno krajnjim korisnicima. Knjigovodstvena isprava je pisani ili u elektroničkom obliku pohranjen dokaz o nastaloj poslovnoj promjeni, a unos podataka u poslovne knjige temelji se na vjerodostojnim, istinitim i urednim knjigovodstvenim ispravama. Također, odredbama članka 10. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, koji se u knjigovodstvenim evidencijama primjenjivao do konca 2024., propisano je, između ostalog, da se knjiženje i evidentiranje u poslovnim knjigama temelji na vjerodostojnim, istinitim, urednim i prethodno kontroliranim knjigovodstvenim ispravama. Isprava za knjiženje je uredna kada se iz nje nedvosmisleno može utvrditi mjesto i vrijeme njezina sastavljanja i njezin materijalni sadržaj, što znači narav, vrijednost i vrijeme nastanka poslovne promjene povodom koje je sastavljena. Vjerodostojna je isprava koja potpuno i istinito odražava nastali poslovni događaj. Zakonski predstavnik ili osoba koju on ovlasti potpisom na ispravi ili memoriranom šifrom ovlaštenja za transakciju jamči da je isprava istinita i da realno prikazuje poslovnu promjenu odnosno transakciju. Odredbama članka 6. novog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu na isti je način propisano evidentiranje poslovnih događaja u poslovnim knjigama.

Općina je navedene usluge/ugovori s Razvojnou agencijom i trgovačkim društvom za poslovno savjetovanje te ugovor o djelu s fizičkom osobom u ukupnom iznosu od 209.059,40 eura (od čega u 2024. u iznosu od 22.574,52 eura, a 186.484,88 eura u 2025.) plaćala na temelju ispostavljenih računa uz koje nije navedena specifikacija obavljenih usluga te nije vidljiva vrsta, obujam i datum kada su ugovorene usluge obavljene, zbog čega nije moguće utvrditi koje su usluge stvarno obavljene niti provjeriti njihovu opravdanost. Navedeni način evidentiranja i plaćanja usluga bez vjerodostojne dokumentacije ne osigurava transparentnost trošenja javnih sredstava niti omogućuje kontrolu izvršenja ugovorenih poslova, čime postoji rizik nenamjernog trošenja sredstava.

Državni ured za reviziju nalaže plaćati ugovorene savjetodavne usluge na temelju vjerodostojnih, istinitih, urednih i prethodno kontroliranih knjigovodstvenih isprava kojima se dokazuje da je usluga obavljena u skladu s odredbama Zakona o proračunu i Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Nadalje, većina navedenih poslova za koje je ugovoreno davanje stručnih mišljenja i izrada akata su upravni i stručni poslovi iz djelokruga Općine. Pravilnikom o unutarnjem redu Jedinistvenog upravnog odjela iz siječnja 2023. poslovi koji su predmet Ugovora o djelu iz 2024. i Ugovora o poslovnoj suradnji iz 2025. u opisu su radnih mjesta pročelnice i referenta za komunalne poslove i komunalnog redara. Prema odredbama članka 56. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, upravne i stručne poslove u tijelima jedinica lokalne i jedinica područne (regionalne) samouprave obavljaju službenici i namještenici, a jedinice lokalne samouprave dužne su osigurati obavljanje upravnih i stručnih poslova u okviru svojih upravnih tijela. Također, jedinice lokalne samouprave koje nemaju mogućnost osigurati obavljanje upravnih i stručnih poslova u okviru svojih upravnih tijela dužne su osigurati obavljanje tih poslova zajednički s drugom jedinicom lokalne samouprave.

S obzirom na to da su poslovi za koje je ugovorena izrada akata i davanje stručnih mišljenja većinom upravni i stručni poslovi iz djelokruga Općine, Državni ured za reviziju nalaže njihovo obavljanje u skladu s odredbama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi i Pravilnika o unutarnjem redu Jedinistvenog upravnog odjela Općine.

– Obavljanje komunalnih djelatnosti

Rashodi za građenje komunalne infrastrukture ostvareni su u iznosu od 266.038,12 eura, a za održavanje komunalne infrastrukture u iznosu od 79.820,12 eura.

Odlukom o komunalnim djelatnostima na području Općine Brod Moravice iz srpnja 2020. (dalje u tekstu: Odluka o komunalnim djelatnostima) utvrđene su komunalne djelatnosti: održavanje nerazvrstanih cesta; održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima; održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda; održavanje javnih zelenih površina; održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene; održavanje groblja; održavanje čistoće javnih površina i održavanje javne rasvjete. Pored navedenih, utvrđene su komunalne djelatnosti od lokalnog značaja; dezinsekcija, dezinfekcija i deratizacija javnih, stambenih i poslovnih prostora; veterinarsko-higijeničarska služba i prigodno ukrašavanje mjesta, a uslužne komunalne djelatnosti su komunalni linijski prijevoz putnika, obavljanje dimnjačarskih poslova i usluge ukopa unutar groblja.

Odlukom o komunalnim djelatnostima utvrđeno je koje komunalne djelatnosti obavlja vlastiti pogon, a koje komunalne djelatnosti obavljaju pravne ili fizičke osobe na temelju ugovora o koncesiji i na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova. Uslužna komunalna djelatnost dimnjačarskih poslova nije obavljana u 2024. Odredbama članka 8. Odluke o komunalnim djelatnostima propisano je, između ostalog, da se komunalna djelatnost obavljanja dimnjačarskih poslova obavlja na temelju koncesija. Prema odredbama članka 44. Zakona o komunalnom gospodarstvu, koncesijom se može steći pravo obavljanja komunalnih djelatnosti i pravo korištenja komunalne infrastrukture radi obavljanja, između ostalog, komunalnih djelatnosti obavljanja dimnjačarskih poslova. Odredbama članka 8. Odluke o komunalnim djelatnostima na području Općine Brod Moravice iz srpnja 2020. propisano je, između ostalog, da komunalne djelatnosti koje se mogu obavljati na temelju koncesije u Općini Brod Moravice jesu, između ostalih, obavljanje dimnjačarskih poslova. Komunalna djelatnost obavljanja dimnjačarskih poslova podrazumijeva čišćenje i kontrolu dimnjaka, dimovoda i uređaja za loženje, kao i izdavanje važećih certifikata i potvrda sukladno zakonskim propisima.

Državni ured za reviziju nalaže poduzeti aktivnosti za obavljanje uslužne komunalne djelatnosti dimnjačarskih poslova temeljem ugovora o koncesiji u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odluke o komunalnim djelatnostima na području Općine Brod Moravice.

Odlukom o komunalnom redu iz siječnja 2022. i Odlukom o izmjeni dopune Odluke o komunalnom redu iz listopada 2023., utvrđeno je uređenje naselja, način uređenja i korištenja površina javne namjene i zemljišta u vlasništvu Općine za gospodarske i druge svrhe, uvjeti korištenja javnih parkirališta, nerazvrstanih cesta i drugih površina javne namjene za parkiranje vozila, održavanje čistoće i čuvanje površina javne namjene, prikupljanje, odvoz i postupanje s prikupljenim komunalnim otpadom, uklanjanje snijega i leda, mjere za provođenje komunalnog reda i drugo. Također, utvrđeno je da nadzor nad provedbom Odluke o komunalnom redu provode komunalni redari. U prosincu 2024. donesena je nova Odluka o komunalnom redu, koja je stupila na snagu 7. siječnja 2025. Do konca lipnja 2024. jedan je zaposlenik bio zaposlen na poslovima referenta za komunalne poslove i komunalnog redara. Također, do rujna 2024. u Općini je bio zaposlen jedan zaposlenik na radnom mjestu vozača – tehničara na održavanju, koje dijelom obuhvaća komunalne poslove (održavanje javnih i zelenih površina, parkova, obrezivanje drveća na javnim zelenim površinama, košnja trave i drugo), a koji je prešao na rad u Razvojnu agenciju u rujnu 2024. Od srpnja odnosno rujna 2024. do kolovoza 2025. u Općini nema zaposlenika koji su obavljali komunalne poslove u nadležnosti Jedinstvenog upravnog odjela odnosno u okviru vlastitog pogona osnovanog za obavljanje dijela komunalnih djelatnosti te nisu obavljani poslovi komunalnog redara (nadzor nad provedbom Odluke o komunalnom redu). Odredbama članaka 107., 109. i 110. Zakona o komunalnom gospodarstvu propisano je, između ostalog, da poslove provedbe odluke o komunalnom redu, obavlja upravno tijelo jedinice lokalne samouprave određeno općim aktom predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave o ustroju upravnih tijela, a poslove nadzora koje na temelju Zakona o komunalnom gospodarstvu obavlja upravno tijelo, provode komunalni redari. Jedinice lokalne samouprave mogu ugovorom ustrojiti zajedničko obavljanje poslova komunalnih redara.

Državni ured za reviziju nalaže obavljati poslove utvrđene Odlukom o komunalnom redu i provoditi poslove nadzora u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu radi održavanja komunalnog reda u Općini.

Obavljanje komunalnih djelatnosti putem vlastitog pogona

Općinsko vijeće je u prosincu 2013. donijelo Odluku o osnivanju vlastitog pogona za obavljanje komunalnih djelatnosti na području Općine Brod Moravice, a u veljači 2016. Odluku o izmjenama i dopunama navedene Odluke (kojom se dodaje da će vlastiti pogon obavljati i poslove održavanja groblja – upravljanja grobljima). Prema spomenutoj Odluci, vlastiti pogon posluje u okviru Jedinstvenog upravnog odjela Općine te obavlja komunalne djelatnosti, između ostalih, održavanje javnih površina, nerazvrstanih cesta (redovno održavanje: čišćenje snijega, posipavanje kolnika, košnja trave i sječa raslinja uz prometnice), blagdanske dekoracije i dekoracije za turističke manifestacije, osiguravanje radova održavanja i sprječavanja nezakonitog djelovanja na javnim površinama te održavanje sportskih terena. Također, Odlukom o komunalnim djelatnostima na području Općine Brod Moravice propisano je da vlastiti pogon obavlja poslove održavanja javnih zelenih površina i nerazvrstanih cesta (redovno održavanje), održavanja čistoće javnih površina, održavanja javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima te održavanja građevina, uređaja i predmeta javne namjene.

Pravilnik o poslovanju vlastitog pogona nije donesen, nije imenovan upravitelj vlastitog pogona i nije utvrđeno koji zaposlenici obavljaju poslove u okviru vlastitog pogona. Prema odredbama članaka 5. i 7. Odluke o osnivanju vlastitog pogona utvrđeno je da se unutarne ustrojstvo, način rada u upravljanju vlastitim pogonom utvrđuje Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu i poslovanju vlastitog pogona, koji donosi općinski načelnik. Vlastitim pogonom upravlja upravitelj pogona kojeg imenuje i razrješava općinski načelnik. Odredbama članaka 40. i 41. Zakona o komunalnom gospodarstvu propisano je, između ostalog, da se unutarne ustrojstvo vlastitog pogona uređuje odlukom o osnivanju vlastitog pogona te поближе uređuje pravilnikom o poslovanju vlastitog pogona, koji donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave, a vlastitim pogonom upravlja upravitelj pogona.

Godišnji plan i program rada vlastitog pogona te izvješće o izvršenju godišnjeg plana i programa rada za 2023. i 2024. nisu doneseni ni sastavljeni. Odredbama članka 10. Odluke o osnivanju vlastitog pogona, propisano je da su akti poslovanja vlastitog pogona, između ostalog, Godišnji plan i program rada Vlastitog pogona i Izvješće o izvršenju godišnjeg plana i programa rada Vlastitog pogona. Do vremena obavljanja revizije (studen 2025.) nije dostavljena dokumentacija (radni nalozi, dnevnik rada i drugo) iz koje bi bilo vidljivo da su zaposlenici Općine obavljali komunalne djelatnosti utvrđene Odlukom o osnivanju vlastitog pogona i Odlukom o komunalnim djelatnostima (održavanje javnih zelenih površina, nerazvrstanih cesta, održavanje čistoće javnih površina, održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima te održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene). U ožujku 2025. Općinsko vijeće je donijelo odluku o ukidanju vlastitog pogona za obavljanje komunalne djelatnosti zbog osnivanja trgovačkog društva (Razvojna agencija) za obavljanje, između ostalog i poslova komunalne djelatnosti.

Također, u ožujku 2025. donesena je Odluka o komunalnim djelatnostima na području Općine Brod Moravice, kojom su, između ostalog, utvrđene komunalne djelatnosti koje obavlja Razvojna agencija.

Prema spomenutoj Odluci, Razvojnoj agenciji je povjereno obavljanje komunalnih djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta (redovno zimsko i ljetno), održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima, održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda, održavanje javnih zelenih površina, održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene, održavanje groblja, održavanje čistoće javnih površina, komunalni linijski prijevoz te usluge prijevoza vozilom (koje nisu komunalna djelatnost).

Nadalje, Općina na svom području ima pet groblja i u 2024. od naknada za korištenje grobnih mjesta ostvareni su prihodi u iznosu od 5.566,58 eura, a Odlukom o naknadama za održavanje groblja iz 2006. utvrđena je visina naknade. Spomenuti prihodi planirani su kao izvor financiranja komunalne djelatnosti održavanja javnih površina. U 2024. nisu ostvareni rashodi za održavanje groblja. Prema Odluci o grobljima iz veljače 2016., grobljima upravlja vlastiti pogon (Uprava groblja). Uslužnu komunalnu djelatnost ukopa pokojnika obavljalo je na temelju zaključenog ugovora trgovačko društvo koje vodi i grobni očevidnik. Programom održavanja komunalne infrastrukture i njegovim izmjenama nisu planirani ni ostvareni rashodi za održavanje groblja. Do vremena obavljanja revizije (studen 2025.) nije dostavljena dokumentacija (radni nalozi, dnevnik rada i drugo) iz koje bi bilo vidljivo je li komunalna djelatnost održavanja groblja obavljana u 2024.

Prema podacima iz poslovnih knjiga, rashodi za održavanje komunalne infrastrukture ostvareni su u iznosu od 79.820,12 eura, što je 23.618,88 eura ili 22,8 % manje od planiranih izmjenama i dopunama Programa održavanja komunalne infrastrukture za 2024. Znatno manje od planiranih ostvareni su rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta za 24.716,56 eura ili 49,2 %, najvećim dijelom zbog manjeg ostvarenja održavanja cesta i čišćenja prometnica. S obzirom na to da su za ostvarenje Programa održavanja bila osigurana sredstva za njegovo financiranje, trebalo je pravovremeno poduzeti aktivnosti na obavljanju radova kako bi se planirani radovi komunalnih održavanja ostvarili, a sve u cilju poštivanja načela komunalnog gospodarstva i to, između ostalog, načela zaštite javnog interesa.

S obzirom na to da vlastiti pogon nije ustrojen u skladu s Odlukom o osnivanju vlastitog pogona za obavljanje komunalne djelatnosti, da nije donesen Pravilnik o poslovanju vlastitog pogona, da nije donesen Godišnji plan i program rada vlastitog pogona, da Općina ne raspolaže dokumentacijom iz koje bi bilo vidljivo da su u okviru poslova u Općini obavljene djelatnosti održavanja javnih zelenih površina, čistoće javnih površina, javnih površina, groblja te građevina, uređaja i predmeta javne namjene i održavanja groblja, da Programom održavanja nije planirano obavljanje komunalne djelatnosti održavanja groblja, da uslužna komunalna djelatnost dimnjačarskih poslova nije obavljana te da je Program održavanja znatno manje ostvaren od planiranog, ne može se potvrditi da je Općina obavljala komunalnu djelatnost prema načelima komunalnog gospodarstva, i to načelu zaštite javnog interesa, javne službe, kontinuiteta obavljanja komunalnih djelatnosti te kakvoće obavljanja komunalnih djelatnosti.

Odredbama članka 4. Zakona o komunalnom gospodarstvu propisano je da se komunalno gospodarstvo temelji na, između ostalih, načelima zaštite javnog interesa, javne službe, kontinuiteta obavljanja komunalnih djelatnosti te kakvoće obavljanja komunalnih djelatnosti, a jedinice lokalne samouprave i osobe koje obavljaju komunalne djelatnosti u provedbi ovoga Zakona postupaju u skladu s načelima na kojima se temelji komunalno gospodarstvo.

Nadalje, odredbama članaka 5., 8., 13. i 14. spomenutog Zakona, propisano je da su jedinice lokalne samouprave dužne u donošenju i provođenju programa građenja komunalne infrastrukture i programa održavanja komunalne infrastrukture poštovati javni interes i omogućiti ostvarivanje i zaštitu pojedinačnih interesa na način koji nije u suprotnosti i na štetu javnog interesa (načelo zaštite javnog interesa) te da se komunalne djelatnosti obavljaju kao javna služba, a usluge koje se pružaju u obavljanju tih djelatnosti od općeg su interesa (načelo javne službe). Nadalje, propisano je da se komunalne djelatnosti obavljaju kontinuirano na način koji osigurava održavanje komunalne infrastrukture u stanju funkcionalne sposobnosti radi ostvarivanja neprekidne isporuke komunalnih usluga, uz mogućnost uskrate isporuke komunalnih usluga korisnicima samo u iznimnim i opravdanim slučajevima (načelo kontinuiteta obavljanja komunalnih djelatnosti) i da se komunalne djelatnosti obavljaju prema standardima kakvoće pružanja komunalnih usluga propisanim posebnim propisima (načelo kakvoće obavljanja komunalnih djelatnosti).

Državni ured za reviziju nalaže osigurati obavljanje svih komunalnih djelatnosti na način koji je učinkovit, sustavan i u skladu s općim načelima komunalnog gospodarstva, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. Nadalje, preporučuje poduzimati aktivnosti kako bi se ostvarili radovi planirani programom održavanja komunalne infrastrukture i za koje su osigurana sredstva financiranja.

Neusklađenost Programa održavanja komunalne infrastrukture s proračunom

Uz Proračun i Izmjene i dopune Proračuna za 2024. doneseni su programi održavanja i građenja komunalne infrastrukture te izmjene i dopune navedenih programa. Sredstva za provedbu aktivnosti planiranih Programom održavanja komunalne infrastrukture i njegovim Izmjenama i dopunama za 2024. nisu istovjetna planiranim sredstvima u Proračunu i Izmjenama i dopunama Proračuna za 2024. Proračunom su aktivnosti programa održavanja komunalne infrastrukture planirane u iznosu od 302.482,78 eura, a Programom održavanja komunalne infrastrukture u iznosu od 328.444,55 eura, što je više za 25.961,77 eura ili 8,6 %. Izmjenama i dopunama Proračuna planirana su sredstva za Program održavanja komunalne infrastrukture u iznosu od 90.527,00 eura, a Izmjenama i dopunama Programa održavanja planirana su sredstva u iznosu od 103.439,48 eura, što je više za 12.912,48 eura ili 14,3 %. Općina je planirane iznose u Programu održavanja komunalne infrastrukture i njegovim Izmjenama i dopunama trebala uskladiti s planiranim sredstvima u Proračunu i njegovim Izmjenama i dopunama kako bi planirane aktivnosti imale osigurana sredstva.

Državni ured za reviziju preporučuje uskladiti sredstva u programu održavanja komunalne infrastrukture s programskom i organizacijskom klasifikacijom proračuna, što bi pridonijelo realizaciji planiranih programa.

Program održavanja komunalne infrastrukture

Program održavanja donesen je u prosincu 2023. s planiranim sredstvima za održavanje komunalne infrastrukture u iznosu od 323.899,55 eura. U prosincu 2024. donesene su Izmjene i dopune spomenutog Programa održavanja, kojima su planirana sredstva za održavanje komunalne infrastrukture u ukupnom iznosu od 103.439,48 eura, što je manje za 220.460,07 eura ili 68,1 % od Programa održavanja. U Izmjenama i dopunama nije naveden razlog značajnijeg smanjenja vrijednosti planiranih radova i usluga održavanja komunalne infrastrukture.

Planirano održavanje komunalne infrastrukture odnosi se na održavanje nerazvrstanih cesta u iznosu od 50.272,28 eura, održavanje javne rasvjete i potrošnju električne energije za rasvjetu u iznosu od 29.249,00 eura te održavanje čistoće u dijelu koji se odnosi na čišćenje javnih površina (odvoz komunalnog otpada, deratizacija i dezinsekcija, odvoz glomaznog otpada i potrošnja vode) u iznosu od 23.918,20 eura. Održavanje groblja nije planirano. Planirani izvori financiranja su šumski doprinos u iznosu od 49.933,00 eura, komunalna naknada u iznosu od 34.867,00 eura, pomoći u iznosu od 10.362,48 eura te naknada za grobna mjesta u iznosu od 8.277,00 eura.

Program održavanja i njegove Izmjene i dopune sadrže opis poslova održavanja po komunalnim djelatnostima s iskazom financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa i izvorima financiranja za pojedinu komunalnu djelatnost, dok opseg (količine) održavanja nije naveden te nije vidljivo koje se nerazvrstane ceste, javne površine, javna rasvjeta i druga komunalna infrastruktura planiraju održavati, u kojem opsegu (količini) i na kojim lokacijama. Zbog navedenog nije osigurana usporedba planiranih i ostvarenih vrsta, količina i opsega radova. Na navedeni način Općinsko vijeće je odlučivalo o vrsti poslova održavanja i ukupnom iznosu sredstava održavanja u okviru svake planirane vrste komunalne djelatnosti, ali ne i o količini, objektima i lokaciji poslova komunalne djelatnosti. Prema odredbama članka 73. Zakona o komunalnom gospodarstvu, programom održavanja komunalne infrastrukture određuje se i opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima i iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa s naznakom izvora financiranja.

Rashodi za održavanje komunalne infrastrukture ostvareni u iznosu od 79.820,12 eura odnose se na održavanje čistoće u dijelu koji se odnosi na čišćenje javnih površina u iznosu od 31.163,73 eura, održavanje nerazvrstanih cesta u iznosu od 25.555,72 eura te održavanje javne rasvjete i potrošnju električne energije za javnu rasvjetu u iznosu od 23.100,67 eura. U Programu održavanja, u okviru održavanja čistoće u dijelu koji se odnosi na čišćenje javnih površina planirani su i ostvareni rashodi za odvoz komunalnog otpada u iznosu od 11.930,50 eura i komunalne usluge (iznošenje i odvoz otpada te opskrba vodom) u iznosu od 7.442,29 eura, koji Odlukom o komunalnim djelatnostima nisu utvrđeni kao komunalna djelatnost, a niti su utvrđeni Odlukom o komunalnim djelatnostima na području Općine Brod Moravice iz ožujka 2025. te odlukom Općinskog vijeća nisu određeni kao komunalna djelatnost od značaja za Općinu. Prema odredbama članka 23. Zakona o komunalnom gospodarstvu, između ostalog, pod održavanjem čistoće javnih površina podrazumijeva se čišćenje površina javne namjene, osim javnih cesta, koje obuhvaća ručno i strojno čišćenje i pranje javnih površina od otpada, snijega i leda, kao i postavljanje i čišćenje košarica za otpatke i uklanjanje otpada koje je nepoznata osoba odbacila na javnu površinu ili zemljište u vlasništvu jedinice lokalne samouprave. Nadalje, odredbom članka 26. navedenog Zakona, propisano je da osim djelatnosti utvrđenih Zakonom o komunalnom gospodarstvu, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave može odlukom odrediti i drugu djelatnost koja se smatra komunalnom djelatnosti ako se takvom djelatnošću kontinuirano zadovoljavaju potrebe od životnog značenja za stanovništvo na području jedinice lokalne samouprave, ako po svom sadržaju i značenju djelatnost predstavlja nezamjenjiv uvjet života i rada u naselju, ako je pretežno uslužnog karaktera i ako se obavlja prema načelima komunalnog gospodarstva.

Državni ured za reviziju nalaže programom održavanja komunalne infrastrukture utvrditi opseg (količine) poslova održavanja komunalne infrastrukture za svaku pojedinu komunalnu djelatnost s procjenom pojedinih troškova i naznakom iz kojih se izvora planiraju financirati u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. Isto tako, nalaže programom održavanja komunalne infrastrukture planirati samo one djelatnosti koje su utvrđene kao komunalne djelatnosti u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odluke o komunalnim djelatnostima na području Općine Brod Moravice.

Rashodi za komunalnu djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta ostvareni su u iznosu od 25.555,72 eura, a obuhvaćaju rashode za sanaciju i popravak cesta. U srpnju 2022. Općinsko vijeće donijelo je Odluku o izboru pravne osobe kojoj će se povjeriti obavljanje poslova održavanja nerazvrstanih cesta (izvanredno i pojačano) na području Općine na temelju zaključenog ugovora na rok od četiri godine. U 2024. komunalnu djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta obavljalo je više pravnih osoba na temelju narudžbenica bez zaključenih ugovora, što nije u skladu s Odlukom o komunalnim djelatnostima. Redovno održavanje nerazvrstanih cesta odnosno posipanje cesta u zimskom razdoblju obavljala je Općina korištenjem teretnog vozila. Prema odredbama članka 6. Odluke o komunalnim djelatnostima, vlastiti pogon Općine obavlja, između ostalog, poslove održavanje nerazvrstanih cesta (ljetno i zimsko). Odredbama članka 17. spomenute Odluke propisano je, između ostalog, da se poslovi održavanja nerazvrstanih cesta u dijelu koje se odnosi na izvanredno ili pojačano održavanje mogu povjeriti fizičkoj ili pravnoj osobi na temelju zaključenog ugovora. Prema odredbama članka 8. Odluke o komunalnim djelatnostima na području Općine Brod Moravice iz ožujka 2025. utvrđeno je kako na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti pravne ili fizičke osobe mogu na području Općine obavljati, između ostalog, komunalnu djelatnost održavanja nerazvrstanih cesta – u dijelu koji se odnosi na izvanredno ili pojačano održavanje (asfaltiranje i slično).

Nadalje, u rujnu 2021. na temelju odluke Općinskog vijeća o povjeravanju poslova održavanja javne rasvjete, zaključen je s pravnom osobom ugovor o povjeravanju poslova komunalne djelatnosti održavanja javne rasvjete na rok od četiri godine (od rujna 2021. do rujna 2025.). Prema ugovoru, spomenuti poslovi obuhvaćaju održavanje i redovnu izmjenu instalacijskih rasvjetnih stupova i rasvjetnih tijela, zamjenu svjetiljki, bojanje i zaštitu stupova i rasvjetnih tijela, elektromontažne radove na dekorativnoj rasvjeti i drugo. U 2024. radove održavanja javne rasvjete (popravak i zamjena svjetiljki i drugo) obavljale su različite pravne osobe na temelju narudžbenica, a ne pravna osoba s kojom je zaključen ugovor o obavljanju komunalne djelatnosti održavanja javne rasvjete. Odredbama članka 5. Odluke o komunalnim djelatnostima propisano je da na području Općine komunalne djelatnosti obavljaju vlastiti pogon Općine, pravne ili fizičke osobe na temelju ugovora o koncesiji te pravne ili fizičke osobe na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova. Nadalje, odredbama članka 17. spomenute Odluke propisano je, između ostalog, da se poslovi održavanja javne rasvjete u dijelu koji se odnosi na održavanje stupova i armatura javne rasvjete, a koji koriste za rasvjetljavanje površina javne rasvjete mogu povjeriti fizičkoj ili pravnoj osobi na temelju zaključenog ugovora. Odredbama članka 8. Odluke o komunalnim djelatnostima na području Općine Brod Moravice iz ožujka 2025. utvrđeno je da na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti pravne ili fizičke osobe mogu na području Općine obavljati, između ostalog, komunalnu djelatnost održavanja javne rasvjete u dijelu koji se odnosi na održavanje stupova i armatura javne rasvjete koji se koriste za rasvjetljavanje površina javne namjene.

Državni ured za reviziju nalaže povjeravati obavljanje poslova komunalne djelatnosti izvanrednog i pojačanog održavanja nerazvrstanih cesta te održavanja javne rasvjete u skladu s odredbama Odluke o komunalnim djelatnostima na području Općine Brod Moravice.

Program građenja komunalne infrastrukture

Programom građenja komunalne infrastrukture za 2024. iz prosinca 2023. planirani su radovi na građenju komunalne infrastrukture u iznosu od 2.330.600,00 eura, a odnose se na proširenje groblja u iznosu od 1.000.000,00 eura, gradnju zgrada u iznosu od 690.000,00 eura (poslovno-stambeni objekt, uređenje ambulante, uređenje potkrovlja vatrogasnog doma i drugo), građenje javnih površina u iznosu od 570.000,00 eura te izgradnju uređaja za pročišćavanje otpadnih voda u iznosu od 70.600,00 eura. Izmjenama i dopunama Programa građenja iz prosinca 2024. planirano je građenje komunalne infrastrukture u iznosu od 191.361,97 eura, što je manje za 2.139.238,03 eura ili 91,8 % od programa. Odnose se na gradnju javnih površina (izgradnja boćališta u iznosu od 151.300,00 eura, uređenje dječjeg igrališta u iznosu od 28.561,97 eura te proširenje groblja u iznosu od 11.500,00 eura). Vrijednosno najznačajnije su smanjeni planirani radovi na proširenju groblja za 988.500,00 eura. Uz Izmjene i dopune Programa građenja, koje su podnesene Općinskom vijeću na usvajanje, nije obrazloženo vrijednosno značajno smanjenje planiranih radova građenja komunalne infrastrukture.

Izmjenama i dopunama Programa građenja planirani su u okviru radova gradnje javnih površina izgradnja boćališta u iznosu od 151.300,00 eura i uređenje dječjeg igrališta u iznosu od 28.561,97 eura te je planirana izgradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda u iznosu od 28.561,97 eura koji nisu komunalna infrastruktura i Općina ih nije utvrdila posebnom odlukom Općinskog vijeća kao građevine komunalne infrastrukture koje služe za obavljanje komunalne djelatnosti.

Prema odredbama članka 59. Zakona o komunalnom gospodarstvu, komunalna infrastruktura jesu nerazvrstane ceste, javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornim vozilima, javna parkirališta, javne garaže, javne zelene površine, građevine i uređaji javne namjene, javna rasvjeta, groblja i krematoriji na grobljima te građevine namijenjene obavljanju javnog prijevoza. Osim navedenih građevina, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave može odlukom odrediti i druge građevine komunalne infrastrukture, ako služe za obavljanje komunalne djelatnosti. Odredbom članka 68. Zakona o komunalnom gospodarstvu propisano je, između ostalog, da se Programom građenja komunalne infrastrukture određuju građevine komunalne infrastrukture koje će se graditi radi uređenja neuređenih dijelova građevinskog područja, građevine komunalne infrastrukture koje će se graditi u uređenim dijelovima građevinskog područja, građevine komunalne infrastrukture koje će se graditi izvan građevinskog područja, postojeće građevine komunalne infrastrukture koje će se rekonstruirati i način rekonstrukcije, građevine komunalne infrastrukture koje će se uklanjati i drugo.

Program građenja i njegove Izmjene i dopune sadrže procjenu troškova za svaku građevinu prema izvorima, ali ne sadrže procjenu troškova projektiranja, revizije, građenja, provedbe stručnog nadzora građenja i provedbe vođenja projekta građenja s naznakom njihova financiranja i odvojeno za svaku građevinu. Zbog navedenog, ne može se utvrditi koja se vrsta troškova odnosi na pojedinu građevinu komunalne infrastrukture.

Odredbama članka 69. Zakona o komunalnom gospodarstvu propisano je da program građenja komunalne infrastrukture sadrži procjenu troškova projektiranja, revizije, građenja, provedbe stručnog nadzora građenja i provedbe vođenja projekta građenja. Procjena troškova građenja (troškovi projektiranja, revizije, građenja, provedbe stručnog nadzora građenja i provedbe vođenja projekta građenja) iskazuje se u programu građenja infrastrukture odvojeno za svaku građevinu i ukupno te odvojeno prema izvoru njihova financiranja. Rashodi za građenje komunalne infrastrukture utvrđene Programom građenja ostvareni su u iznosu od 266.038,12 eura i odnose se na gradnju javnih površina u iznosu od 148.320,60 eura, obnovu objekata javne namjene u iznosu od 72.112,79 eura te uređaja za pročišćavanje otpadnih voda u iznosu od 45.604,73 eura (kapitalne pomoći trgovačkom društvu u suvlasništvu).

Državni ured za reviziju nalaže programom građenja komunalne infrastrukture planirati gradnju građevina komunalne infrastrukture u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. Nadalje, nalaže u programu građenja komunalne infrastrukture navesti procjenu troškova građenja komunalne infrastrukture odvojeno za svaku građevinu i prema izvorima financiranja u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Izvješća o izvršenju programa gradnje i održavanja komunalne infrastrukture

Izvješće o izvršenju Programa gradnje i održavanja komunalne infrastrukture za 2023. i za 2024. nisu sastavljena i podnesena Općinskom vijeću do konca 2025. Odredbama članka 71. i 74. Zakona o komunalnom gospodarstvu propisano je da općinski načelnik podnosi predstavničkom tijelu izvješća o izvršenju programa građenja i održavanja komunalne infrastrukture istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna te ih objavljuje u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave.

Državni ured za reviziju nalaže sastaviti godišnje izvješće o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture i izvješće o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture te ih podnijeti predstavničkom tijelu na usvajanje i objaviti ih u službenom glasilu u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

– Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna

U okviru računa pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna ostvarene su pomoći za sufinanciranje rada Odjela predškolskog odgoja i obrazovanja pri Osnovnoj školi u iznosu od 39.846,93 eura. Spomenute pomoći dane su na temelju zaključenog Sporazuma o razgraničenju zajedničkih troškova poslovanja za 2024. zaključenog s Osnovnom školom, a kojim su uređeni međusobni odnosi vezano za razgraničenje troškova. Prema navedenom Sporazumu, Općina osigurava financijska sredstva za rad spomenutog Odjela (plaća odgajatelja i sva materijalna prava i naknade iz radnog odnosa, redovni materijalni troškovi, bankarske usluge i usluge platnog prometa, materijal i dijelovi za tekuće i investicijsko održavanje, usluge tekućeg i investicijskog održavanja, troškovi rada ravnatelja i stručnog osoblja koje obavlja poslove za potrebe navedenog Odjela te drugi troškovi). Razgraničavanje spomenutih troškova obavlja se na način da 88,0 % troškova snosi Osnovna škola, a 12,0 % Općina. Također, ugovoreno je dostavljanje izvještaja Osnovne škole o utrošku navedenih sredstava. Doznake sredstava Osnovnoj školi obavljene su na temelju mjesečnih zahtjeva Osnovne škole za refundaciju troškova odgajatelja i zahtjeva za refundaciju materijalnih troškova koji sadrže račune o ostvarenim rashodima.

Osnovna škola nije dostavila Općini izvještaj o utrošku sredstava dobivenih za sufinanciranje rada Odjela predškolskog odgoja i obrazovanja.

Državni ured za reviziju nalaže zatražiti od Osnovne škole dostavljanje izvještaja o utrošku dobivenih sredstava pomoći za sufinanciranje rada Odjela predškolskog odgoja i obrazovanja u skladu sa Sporazumom o razgraničenju zajedničkih troškova poslovanja.

– Javne potrebe u sportu i kulturi

Rashodi za tekuće donacije udrugama u sportu i kulturi ostvareni su u iznosu od 2.100,00 eura. Odnose se na isplate na temelju odluka općinskog načelnika, i to isplatu nagrade sportašu nagrađenom na međunarodnom natjecanju u iznosu od 1.500,00 eura te doznake novčanih sredstava dvjema udrugama u sportu za organizaciju sportskih događanja za Dan Općine u ukupnom iznosu od 600,00 eura. Proračunom i Izmjenama Proračuna planirani su rashodi za javne potrebe u kulturi i sportu u iznosu od 9.340,00 eura. Za 2024. nisu doneseni programi javnih potreba u sportu i kulturi. Prema odredbama članka 75. Zakona o sportu, predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave donosi godišnji program javnih potreba u sportu. Odredbom članka 5. Zakona o kulturnim vijećima i financiranju javnih potreba u kulturi propisano je, između ostalog, da predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave programom utvrđuje javne potrebe u kulturi na temelju svojih interesa.

Državni ured za reviziju nalaže donijeti program javnih potreba u sportu u skladu s odredbama Zakona o sportu. Također, nalaže donijeti program javnih potreba u kulturi u skladu s odredbama Zakona o kulturnim vijećima i financiranju javnih potreba u kulturi.

Općina nije donijela godišnji plan raspisivanja javnih natječaja za financiranje programa i projekata udruga. Na mrežnim stranicama objavljen je samo Javni poziv za financiranje javnih potreba Općine te programa i projekata za 2024. koje provode udruge. Nakon provedenog javnog poziva obavljena je ocjena i bodovanje zaprimljenih prijava te je u studenome 2024. donesena Odluka o dodjeli financijskih sredstava za javne potrebe u sportu i kulturi, kojom je odobrena isplata sredstava za financiranje rada triju sportskih udruga u iznosu od 6.604,00 eura i za dvije udruge za programe u kulturi u iznosu od 3.190,00 eura. Odredbama članka 8. Uredbe o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge propisano je da davatelj financijskih sredstava donosi godišnji plan raspisivanja javnih natječaja i drugih programa za financiranje svih oblika programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge te ga objavljuje na svojim mrežnim stranicama i mrežnim stranicama Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske. Odredbama članka 30. Uredbe o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge propisano je da nakon što davatelj financijskih sredstava donese odluku o programima ili projektima koji su dobili financijska sredstva, obavezan je javno objaviti rezultate natječaja s podacima o udrugama i programima ili projektima kojima su odobrena financijska sredstva i odobrenim financijskim iznosima. Rezultati natječaja objavljuju se na službenim mrežnim stranicama davatelja financijskih sredstava.

Državni ured za reviziju nalaže donijeti i objaviti godišnji plan raspisivanja javnih natječaja i drugih programa za financiranje programa i projekata udruga u skladu s odredbama Uredbe o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge. Nadalje, nalaže objaviti odluku o dodjeli financijskih sredstava za financiranje javnih potreba Općine te programa i projekata koje provode udruge na mrežnim stranicama Općine u skladu s odredbama Uredbe o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge.

Nakon donošenja Odluke o dodjeli financijskih sredstava u studenome 2024., s korisnicima financijskih sredstava zaključeni su ugovori za 2024. kojima nisu ugovoreni rokovi za isplatu odobrenih sredstava korisnicima. Odredbom članka 36. Pravilnika o financiranju javnih potreba Općine propisano je da će, temeljem zaključenog ugovora o financiranju programa ili projekata, računovodstvo Općine obaviti isplatu financijskih sredstava na žiroračun korisnika u rokovima utvrđenim ugovorom. U 2024. nije bilo isplata sredstava korisnicima za financiranje javnih potreba u kulturi i sportu, nego su im odobrena sredstva za 2024. u iznosu od 9.794,00 eura, isplaćena početkom ožujka 2025. Spomenute udruge nisu do konca lipnja 2025. Općini dostavile izvještaje o utrošku dobivenih sredstava. Odredbom članka 38. Uredbe o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge propisano je da je korisnik financiranja dužan dostaviti davatelju financijskih sredstava sve potrebne podatke o provođenju programa ili projekta. Također, i ugovorima zaključenim sa spomenutim udrugama ugovoreno je da se, radi kontrole namjenskog korištenja sredstava, korisnici obvezuju Općini dostaviti izvještaj o provedbi programa koji treba sadržavati opisno izvješće i financijsko izvješće. Svakim zaključenim ugovorom utvrđeni su zasebni rokovi dostave navedenog izvještaja (konac ožujka, travnja ili lipnja 2025.). Do konca lipnja 2025. korisnici financijskih sredstava za financiranje javnih potreba nisu dostavili navedena izvješća. Općina nije provodila kontrolu namjenskog trošenja sredstava. Prema odredbi članka 63. Zakona o proračunu, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, proračunski i izvanproračunski korisnici obvezni su provjeriti zakonito i namjensko korištenje sredstava isplaćenih proračunskim i izvanproračunskim korisnicima odnosno krajnjim korisnicima.

Državni ured za reviziju nalaže ugovorima o dodjeli financijskih sredstava ugovoriti rok isplate sredstava korisnicima u skladu s odredbama Pravilnika o financiranju javnih potreba Općine te programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge. Nadalje, nalaže pratiti zakonito i namjensko korištenje sredstava doznačenih korisnicima u skladu s odredbama Zakona o proračunu.

– Tekuće donacije

U okviru tekućih donacija ostvareni su rashodi za vatrogastvo u iznosu od 9.111,00 eura, a odnose se na sredstva doznačena Dobrovoljnom vatrogasnom društvu za sufinanciranje nabave vatrogasnog vozila u prijašnjim godinama u iznosu od 7.111,00 eura te za vatrogasne djelatnosti i aktivnosti u iznosu od 2.000,00 eura. Prema izračunu obveza izdvajanja sredstava za vatrogastvo na temelju ostvarenja prihoda u 2023., obveza Općine za uplatu sredstava za financiranje vatrogastva u 2024. iznosila je 13.078,15 eura. Općina je u 2024. uplatila 3.967,15 eura manje sredstava za financiranje vatrogastva (vatrogasne djelatnosti i aktivnosti dobrovoljnog vatrogasnog društva) od utvrđene obveze.

Prema odredbama članka 110. Zakona o vatrogastvu, sredstva za financiranje vatrogasne djelatnosti i aktivnosti dobrovoljnih vatrogasnih društava i vatrogasnih zajednica za opremanje njezinih članica, osiguravaju se u proračunu općine, grada i Grada Zagreba čije područje pokrivaju. Nadalje, odredbama članka 111. spomenutog Zakona propisano je, između ostalog, da osnovicu za izračun sredstava iz vlastitog proračuna na koju se primjenjuje postotak iz izdvajanja sredstava, čine nenamjenski prihodi proračuna grada, općine, županije odnosno Grada Zagreba ostvareni u godini koja prethodi godini izrade proračuna. Sredstva za financiranje vatrogastva koja gradovi, općine i županije moraju izdvojiti iz prihoda proračuna za djelatnosti i aktivnosti dobrovoljnih vatrogasnih društava i vatrogasnih zajednica, utvrđuju se prema sljedećim mjerilima, a najmanje: grad, općina ili županija s proračunom do 663.614,04 eura izdvaja 5,0 % sredstava iz osnovice, a svakim povećanjem proračuna za 132.722,80 eura izdvajanje se smanjuje za 0,1 % do 3.318.0070,21 euro.

Nadalje, Odlukom o raspoređivanju sredstava proračuna Općine za financiranje političkih stranaka iz prosinca 2023. planirana su sredstva za redovno godišnje financiranje političkih stranaka zastupljenih u Općinskom vijeću u iznosu od 955,60 eura. Sredstva se isplaćuju političkim strankama razmjerno broju članova u trenutku konstituiranja Općinskog vijeća. U 2024. nisu iskazane obveze i rashodi za redovno financiranje političkih stranaka te sredstva nisu isplaćena. Spomenuta sredstva nisu isplaćena ni u 2025. političkim strankama. Prema odredbama članka 6. Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu pravo na redovito godišnje financiranje iz sredstava proračuna jedinice samouprave imaju političke stranke koje su prema konačnim rezultatima izbora dobile mjesto člana u predstavničkom tijelu jedinice samouprave i nezavisni vijećnici. Odredbama članka 10. spomenutog Zakona propisano je, između ostalog, da se raspoređena sredstva doznaju na žiroračun političke stranke odnosno na poseban račun nezavisnog vijećnika, tromjesečno u jednakim iznosima odnosno ako se početak ili završetak mandata ne poklapaju s početkom ili završetkom tromjesečja, u tom se tromjesečju isplaćuje iznos razmjeran broju dana trajanja mandata.

Državni ured za reviziju nalaže izdvojiti sredstva za financiranje vatrogasne djelatnosti i aktivnosti dobrovoljnog vatrogasnog društva u skladu s odredbama Zakona o vatrogastvu. Nadalje, nalaže isplatiti sredstva za redovno godišnje financiranje političkim strankama koje imaju članove u Općinskom vijeću i nezavisnim vijećnicima u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti, izborne promidžbe i referendumu te Odluke o raspoređivanju sredstava proračuna Općine za financiranje političkih stranaka.

U okviru rashoda za tekuće donacije dana su sredstva trgovačkom društvu za radijsku djelatnost u suvlasništvu Općine u iznosu od 8.164,15 eura. S navedenim trgovačkim društvom zaključen je Ugovor o korištenju financijskih sredstava za sufinanciranje radijske djelatnosti za 2024., a sredstva su dodijeljena na temelju zahtjeva trgovačkog društva. Iz navedenog zahtjeva nije vidljivo koje se aktivnosti i rashodi financiraju iz proračunskih sredstava. Za doznačena sredstva trgovačkom društvu za radijsku djelatnost Općina nije provjeravala zakonito i namjensko korištenje sredstava isplaćenih iz proračuna niti je trgovačko društvo dostavilo izvještaj o utrošku sredstava. Prema odredbi članka 63. Zakona o proračunu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, proračunski i izvanproračunski korisnici obvezni su provjeriti zakonito i namjensko korištenje sredstava isplaćenih proračunskim i izvanproračunskim korisnicima odnosno krajnjim korisnicima.

Državni ured za reviziju nalaže zatražiti od trgovačkog društva za radijsku djelatnost dostavljanje izvješća o utrošku sredstava radi praćenja zakonitog i namjenskog korištenja sredstava u skladu sa Zakonom o proračunu.

– Rashodi za nabavu nefinancijske imovine

U okviru rashoda za nabavu nefinancijske imovine ostvareni su rashodi za projekt Sanjkalište i *tubing* u iznosu od 138.003,00 eura, a odnose se na nabavu opreme (materijala) i izvođenje radova na postavljanju opreme u iznosu od 86.803,00 eura, pripremne radove za postavljanje podloge u iznosu od 24.562,50 eura, dobavu, dovoz i odvoz kamenog materijala u iznosu od 19.937,50 eura, završne radove u iznosu od 6.500,00 eura i nabavu drvene kućice za spremište u iznosu od 200,00 eura. Spomenuti rashodi financirani su iz pomoći iz županijskog proračuna u iznosu od 100.000,00 eura (u okviru programa Razvoj sanjkališta u Gorskom kotaru) na temelju ugovora o sufinanciranju projekta Sanjkalište i *tubing* Brod Moravice zaključenog s Županijom te proračunskih sredstava Općine u iznosu od 38.003,00 eura. Županiji je dostavljeno završno izvješće o ostvarenim aktivnostima u okviru navedenog projekta.

Za nabavu opreme (materijala) i izvođenje radova na postavljanju opreme za sanjkalište i *tubing* zaključen je koncem travnja 2024. ugovor o nabavi i izvođenju radova s trgovačkim društvom iz inozemstva u iznosu od 86.803,00 eura bez PDV-a. Između ostalog, ugovorena je obveza Općine da uz stručnu osobu izvoditelja radova, osigura četiri pomoćna radnika na sastavljanju staza za razdoblje od pet radnih dana. Rok ugradnje staze sanjkališta i *tubinga* je konac studenoga 2024. Ugovoreno je plaćanje predujma od 30,0 % ugovorenog iznosa prilikom potvrde narudžbe, 20,0 % predujma prije isporuke opreme te je ugovoreno plaćanje 50,0 % ugovorene cijene prilikom isporuke opreme. U ugovoru, uz naziv i broj računa nisu upisani podaci o poslovnoj banci i računu poslovne banke na koju se plaćanje obavlja. Također, osim sudjelovanja stručne osobe dobavljača u sastavljanju sanjkališta, nije ugovoreno obavljanje stručnog nadzora nad izvođenjem montaže opreme (materijala) za sanjkalište i *tubing*. Općina je, u skladu s ugovorom, platila dobavljaču predujmove u lipnju 2024. u iznosu od 26.040,90 eura (30,0 %) i u kolovozu 2024. u iznosu od 17.360,60 eura (20,0 %). U studenome 2024., nakon isporuke opreme, plaćen je preostali ugovoreni iznos od 43.401,50 eura (50,0 %). Nije ugovoreno da dobavljač dostavi instrument osiguranja isporuke ugovorene opreme i obavljanja ugovorenih radova te nije ugovoren povrat uplaćenih sredstava putem predujma, za slučaj neisporučivanja opreme. Također, Odlukom o izvršavanju Proračuna nije utvrđeno u kojim se slučajevima obavljanja radova i isporuke opreme odobrava isplata sredstava putem predujma. Prema odredbama članka 14. Zakona o proračunu proračunska sredstva moraju se koristiti u skladu s načelima dobrog financijskog upravljanja, a posebno u skladu s načelima ekonomičnosti, učinkovitosti i djelotvornosti. Općina je trebala prilikom ugovaranja plaćanja predujmom ugovoriti osiguranje povrata predujma u slučaju neizvršenja obveze dobavljača, kao i dostavljanje instrumenta osiguranja isporuke ugovorene opreme.

Prema dostavnici, oprema (materijal) za sanjkalište isporučen je Općini koncem kolovoza 2024. Elaborat iskolčenja zemljišta – staze za sanjkalište i *tubing* izrađen je u studenome 2024. na temelju nacрта staze za sanjkalište i *tubing* dobivenog od dobavljača opreme (materijala). Iz navedenog proizlazi da je priprema zemljišta za postavljanje sanjkališta i *tubinga* započela dva mjeseca nakon isporuke opreme (materijala) za sanjkalište i *tubing*.

Primopredajni zapisnik o nabavi opreme i izvođenju radova na postavi opreme za sanjkalište i *tubing*, koji je potpisao općinski načelnik, sastavljen je sredinom prosinca 2024. U zapisniku nije navedeno kada se započelo s radovima na postavljanju sanjkališta i *tubinga* te kada su radovi okončani i u kojoj su vrijednosti izvedeni. Prema dopisu Općine upućenom Županiji u prosincu 2024., oprema za sastavljanje sanjkališta isporučena je koncem kolovoza 2024., a radovi su okončani 12. prosinca 2024. Pregled izvedenih radova na pripremi podloge, ugradnje opreme (materijala) za sanjkalište i *tubing* te završnih radova nije obavila ovlaštena stručna osoba kako bi se utvrdilo jesu li zadovoljeni uvjeti za stavljanje u javnu uporabu sanjkališta i *tubinga*. Do rujna 2025. sanjkalište i *tubing* nisu stavljeni u funkciju.

Državni ured za reviziju nalaže, kod ugovaranja isporuke opreme i izvođenja radova, ugovoriti instrumente osiguranja izvršenja ugovorenih obveza dobavljača, kao i osiguranja povrata predujma u slučaju neizvršenja obveze dobavljača, a sve u cilju učinkovitog raspolaganja proračunskim sredstvima Općine u skladu s odredbama Zakona o proračunu. Također, preporučuje u zapisniku o primopredaji radova, između ostalog, utvrditi kada su radovi započeli i kada su okončani te u kojoj vrijednosti. Nadalje, preporučuje pri izgradnji i opremanju javnih sportskih i rekreacijskih objekata angažirati ovlaštenu stručnu osobu za nadzor, radi utvrđivanja ispunjenosti uvjeta sigurnosti i prikladnosti objekata za njihovu predviđenu namjenu.

Rashodi za radove na uređenju Vatrogasnog doma ostvareni su u iznosu od 72.112,79 eura. Za izvođenje radova na uređenju Vatrogasnog doma s ponuditeljem je koncem lipnja 2024. zaključen ugovor o izvođenju radova u iznosu od 94.199,48 eura s PDV-om. Prema spomenutom ugovoru, izvoditelj se obvezuje da će s izvođenjem ugovorenih radova započeti od dana uvođenja u posao. Ugovoreni rok izvođenja radova je 70 dana od dana uvođenja u posao. Početak izvođenja radova nije ugovoren u skladu s pozivom na dostavu ponuda, prema kojem se odabrani ponuditelj obvezuje započeti s izvođenjem radova potpisom ugovora s Općinom, a završiti u roku najkasnije do 1. studenoga 2024. Prema zapisniku o uvođenju u posao, radovi su započeli 11. rujna 2024., nakon više od dva mjeseca od zaključenja ugovora. Prije uvođenja u posao, u kolovozu 2024. izvoditelju radova plaćen je predujam u iznosu od 10.000,00 eura koji nije bio ugovoren.

Zapisnik o primopredaji radova i okončanom obračunu nije sastavljen te se ne može utvrditi kada su spomenuti radovi okončani i u kojem iznosu. Prema odredbama članka 21. ugovora o izvođenju radova, nakon potpunog dovršenja radova, naručitelj i izvoditelj su obvezni obaviti primopredaju objekta i konačni obračun u roku od deset dana. Prema Izjavi o pregledu i kontroli kvalitete izvedenih radova stručnog nadzora iz siječnja 2025., radovi su izvedeni prema ugovorenom troškovniku, ispostavljene su dvije privremene situacije i okončana situacija o izvedenim radovima, prema kojima su radovi izvedeni u ukupnom iznosu od 94.114,48 eura s PDV-om. U poslovnim knjigama na računima nabave nefinancijske imovine (građevinski objekti) evidentirano je ulaganje u uređenje Vatrogasnog doma u 2024. u iznosu od 72.112,79 eura i u 2025. u iznosu od 25.536,76 eura odnosno ukupno u iznosu od 97.649,55 eura odnosno 3.535,07 eura više od vrijednosti radova navedenih u Izjavi o pregledu i kontroli kvalitete izvedenih radova stručnog nadzora. S obzirom na to da zapisnik o primopredaji radova i konačnom obračunu nije sastavljen, da su različiti iznosi evidentiranih rashoda i iskazanih podataka o vrijednosti radova u poslovnim knjigama i u Izjavi o pregledu i kontroli kvalitete izvedenih radova stručnog nadzora, ne može utvrditi koja je točna vrijednost izvedenih radova na uređenju Vatrogasnog doma.

Državni ured za reviziju nalaže ugovoriti početak izvođenja radova u skladu s pozivom na dostavu ponuda za izvođenje radova. Nadalje, nalaže obavljati plaćanja izvoditelju radova te sastaviti zapisnik o primopredaji radova i okončani obračun u skladu sa zaključenim ugovorom o izvođenju radova.

- 5.2. *Općina je prihvatila naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju vezano za rashode za zaposlene, isplatu nagrada za uspješnost u radu i naknade za topli obrok, poslovanje Općine s Razvojnomo agencijom, obavljanje komunalne djelatnosti, pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna, javne potrebe u sportu i kulturi, tekuće donacije te rashode za nabavu nefinancijske imovine.*

Vezano za nalog za zapošljavanje pročelnice Jedinistvenog upravnog odjela iz prosinca 2025., Općina navodi da je postupak imenovanja pročelnice proveden u potpunosti zakonito te kako imenovana kandidatkinja udovoljava uvjetima iz natječaja jer odredbama Zakona o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi nije izričito propisano kako se dokazivanje uvjeta rada na odgovarajućim poslovima provodi putem isprava (ugovora, rješenja i/ili potvrda poslodavaca), već se navedene okolnosti dokazuju upravo putem elektroničkog zapisa Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, javne isprave iz koje je razvidno jesu li određeni poslovi obavljani u okviru razine određene stručne spreme. O navedenoj okolnosti je obaviještena i nadležna Upravna inspekcija kao nadležno tijelo.

- 5.3. Državni ured za reviziju ostaje kod danog naloga da se postupak prijma u službu pročelnika Jedinistvenog upravnog odjela provodi u skladu s uvjetima propisanim javnim natječajem te odredbama Zakona o službenicima i namještenicima u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, Uredbe o klasifikaciji radnih mjesta u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi i Pravilnika o unutarnjem redu Općine.

Revizijom je utvrđeno da je izabrana kandidatkinja uz prijavu dostavila elektronički zapis Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, ali nije dostavila dokaz o ostvarenom radnom iskustvu na odgovarajućim poslovima koji bi sadržavao podatke o vrsti poslova koje je obavljala, potrebnoj stručnoj spremi za te poslove te razdoblju njihova obavljanja (primjerice, presliku ugovora o radu, rješenje ili potvrdu poslodavca), iako je dostava takvog dokaza bila izričito propisana javnim natječajem.

U odnosu na navod da Zakonom o službenicima i namještenicima u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave nije propisano da se ispunjavanje uvjeta radnog iskustva dokazuje ugovorima o radu, rješenjima ili potvrdama poslodavca, već da je za to dovoljan elektronički zapis Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, ističe se da je javnim natječajem bio propisan i navedeni dokaz te da je u natječaju izričito određeno kako se urednom prijavom smatra samo ona prijava koja sadrži sve podatke i priloge propisane javnim natječajem.

Slijedom navedenog, s obzirom na uvjete propisane javnim natječajem, dostava isključivo elektroničkog zapisa Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje nije bila dovoljna za dokazivanje ispunjavanja uvjeta natječaja. Naime, iz podataka sadržanih u elektroničkom zapisu nije moguće utvrditi da je kandidatkinja ostvarila najmanje pet godina radnog iskustva na odgovarajućim poslovima, kako je to bilo propisano javnim natječajem, budući da taj zapis ne sadrži podatke o vrsti poslova koje je obavljala.

6. Upravljanje i raspolaganje imovinom

- 6.1. U rujnu 2020. donesena je Strategija upravljanja imovinom Općine za razdoblje 2020. – 2026., kojom su utvrđeni ciljevi (strateški i prioritetni ciljevi) te smjernice za ostvarivanje prioritetnih ciljeva kako bi se osiguralo ekonomski svrhovito, učinkovito i transparentno upravljanje imovinom. Prema spomenutoj Strategiji, dugoročni strateški cilj je održivo, ekonomično i transparentno upravljanje i raspolaganje imovinom u vlasništvu Općine, a prioritetni ciljevi su učinkovito upravljanje nekretninama i pokretninama u vlasništvu Općine, učinkovito upravljanje vlasničkim udjelima u trgovačkim društvima u vlasništvu ili suvlasništvu Općine te sveobuhvatna evidencija imovine Općine. Strategijom upravljanja imovinom nisu utvrđeni pojedinačni godišnji ciljevi, kao ni pokazatelji ostvarenja ciljeva po pojedinim godinama.

Za 2024. nije donesen godišnji plan upravljanja i raspolaganja imovinom u vlasništvu te nije ni sastavljeno godišnje izvješće o provedbi godišnjeg plana upravljanja imovinom. Unutarnji akt kojim bi se utvrdili poslovi upravljanja i raspolaganja nekretninama te ovlasti i nadležnosti zaposlenika za obavljanje i kontrolu navedenih poslova nije donesen.

Državni ured za reviziju preporučuje donijeti godišnji plan upravljanja imovinom te sastaviti izvješće o provedbi godišnjeg plana upravljanja imovinom radi praćenja ostvarenja ciljeva iz Strategije upravljanja imovinom i godišnjeg plana upravljanja i raspolaganja imovinom u vlasništvu Općine. Nadalje, preporučuje donijeti unutarnji akt o uvjetima, načinu i postupku gospodarenja imovinom u vlasništvu Općine kako bi se utvrdili uvjeti i način raspolaganja imovinom te nadležnosti i obveze zaposlenika prilikom raspolaganja imovinom Općine.

Statutom iz veljače 2018. te izmjenama i dopunama Statuta iz lipnja 2018. i veljače 2021. propisane su, između ostalog, ovlasti i način rada Jedininstvenog upravnog odjela, imovina i financiranje te ovlasti i način rada tijela Općine. Odredbama članka 49. Statuta propisane su ovlasti općinskog načelnika, između ostalog, u dijelu raspolaganja imovinom na način da upravlja nekretninama, pokretninama i imovinskim pravima u vlasništvu Općine te da odlučuje o stjecanju i otuđenju pokretnina i nekretnina i drugom raspolaganju imovinom Općine u visini pojedinačne vrijednosti do najviše 9.290,59 eura, ako je stjecanje i otuđivanje nekretnina i pokretnina te raspolaganje ostalom imovinom planirano u proračunu i provedeno u skladu sa zakonom. Nadalje, odredbama članka 35. Statuta Općine propisano je, između ostalog, da Općinsko vijeće odlučuje o stjecanju i otuđenju pokretnina i nekretnina i drugom raspolaganju imovinom Općine u visini pojedinačne vrijednosti do najviše 9.290,59 eura, ako je stjecanje i otuđivanje nekretnina i pokretnina te raspolaganje ostalom imovinom planirano u proračunu i provedeno u skladu sa zakonom. Iz navedenih odredbi proizlazi da su Statutom u dijelu stjecanja i otuđivanja nekretnina i pokretnina te raspolaganja ostalom imovinom propisana ista prava i za istu vrijednost imovine kojom raspolaže Općinsko vijeće i općinski načelnik, odnosno Statutom nije utvrđen postupak raspolaganja imovinom pojedinačne vrijednosti veće od 9.290,59 eura.

Odredbama članka 48. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi propisano je, između ostalog, da općinski načelnik odlučuje o otuđivanju nekretnina jedinice lokalne samouprave u skladu s ovim Zakonom, statutom jedinice i posebnim propisima. Nadalje, propisano je i da općinski načelnik može odlučivati o visini pojedinačne vrijednosti do najviše 0,5 % iznosa prihoda bez primitaka ostvarenih u godini koja prethodi godini u kojoj se odlučuje o otuđivanju nekretnina.

Ako je taj iznos veći od 132.722,80 eura, općinski načelnik može odlučivati najviše do 132.722,80 eura, a ako je taj iznos manji od 9.290,59 eura, tada može odlučivati najviše do 9.290,59 eura. O otuđivanju nekretnina većih od navedenih vrijednosti odlučuje predstavničko tijelo jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave. Općina Statutom treba utvrditi do kojeg iznosa vrijednosti nekretnina općinski načelnik može samostalno odlučivati o raspolaganju nekretninama, a o kojoj vrijednost nekretnina odlučuje Općinsko vijeće.

Državni ured za reviziju nalaže uskladiti odredbe Statuta u dijelu koji se odnosi na odlučivanje o stjecanju i otuđivanju nekretnina i pokretnina Općine i drugom raspolaganju imovinom s odredbama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi.

U 2024. nisu ostvareni prihodi od zakupa poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske. Prema Evidenciji državnog poljoprivrednog zemljišta po županijama sa stanjem na dan 17. prosinca 2024., koju vodi Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, Općina raspolaže sa 78 katastarskih čestica poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske, od kojih je sedam ukupne površine 25 665 m² planirano za davanje u zakup. Općina nije ustrojila evidenciju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske kojim raspolaže. Program raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske na području Općine nije sastavljen. Odredbama članka 29. Zakona o poljoprivrednom zemljištu (Narodne novine 20/18, 115/18, 98/19, 57/22 i 136/25) propisano je da se poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države raspolaže na temelju Programa raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države koji se donosi za područje jedinice lokalne samouprave odnosno Grada Zagreba. Nakon dobivanja prethodne suglasnosti Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, Program donosi općinsko ili gradsko vijeće za svoje područje na prijedlog općinskog načelnika odnosno gradonačelnika odnosno Gradska skupština Grada Zagreba za svoje područje na prvoj sjednici općinskog ili gradskog vijeća odnosno Gradske skupštine Grada Zagreba koja se održava nakon primitka prethodne suglasnosti. Jedinice lokalne samouprave odnosno Grad Zagreb ne mogu raspolagati poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države prije donošenja navedenog Programa.

Državni ured za reviziju nalaže donijeti Program raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske koje se nalazi na području Općine, a što je preduvjet za njegovo raspolaganje u skladu s odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

6.2. Općina je prihvatila naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju.

7. Javna nabava

7.1. Općina je javni naručitelj i obveznik primjene Zakona o javnoj nabavi, Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi te drugih provedbenih propisa koji uređuju područje javne nabave.

Prema podacima iz Statističkog izvješća o javnoj nabavi za 2024., u 2024. nije bilo provedenih postupaka javne nabave, a nabava roba i usluga procijenjene vrijednosti do 26.540,00 eura i radova do 66.360,00 eura provedena je u iznosu od 129.935,48 eura bez PDV-a (od čega se na nabavu roba odnosi 89.594,97 eura, nabavu usluga 26.046,70 eura te nabavu radova 14.293,81 euro).

Plan nabave za 2024. i njegove Izmjene i dopune te Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma objavljeni su u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske. Pravilnik o provedbi postupaka jednostavne nabave iz ožujka 2024. nije objavljen na mrežnim stranicama Općine.

Na mrežnim stranicama Općine nije objavljeno ima li gospodarskih subjekata s kojima je Općina ili s njime povezane osobe u sukobu interesa. Odredbama članka 80. Zakona o javnoj nabavi, između ostalog, propisano je da su predstavnici naručitelja obvezni potpisati izjavu o postojanju ili nepostojanju sukoba interesa te je ažurirati bez odgađanja ako nastupe promjene. Naručitelj je obavezan na temelju izjava svojih predstavnika na svojim internetskim stranicama objaviti popis gospodarskih subjekata s kojima je predstavnik naručitelja ili s njim povezane osobe u sukobu interesa ili obavijest da takvi subjekti ne postoje.

Državni ured za reviziju nalaže na mrežnim stranicama Općine objaviti popis gospodarskih subjekata s kojima je predstavnik Općine ili s njim povezane osobe u sukobu interesa ili obavijest da takvi subjekti ne postoje.

– Plan nabave i Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma

Plan nabave za 2024. donesen je 9. veljače 2024., a Proračun Općine za 2024. donesen je 20. prosinca 2023. Odredbama članka 3. Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi, propisano je da plan nabave za predmete nabave čija je procijenjena vrijednost nabave jednaka ili veća od 2.650,00 eura donosi čelnik naručitelja za proračunsku ili poslovnu godinu najkasnije u roku od 30 dana od dana njegovog donošenja proračuna ili financijskog plana.

Nadalje, Planom nabave i njegovim Izmjenama i dopunama iz prosinca 2024. planirana je nabava roba, radova i usluga ukupne procijenjene vrijednosti od 4.734.175,00 eura, od čega se na javnu nabavu odnosi 4.146.000,00 eura, a na jednostavnu nabavu 588.175,00 eura. Izmjenama i dopunama Plana nabave nije mijenjana procijenjena vrijednost nabave, već je samo izmijenjeno razdoblje provedbe jednog postupka nabave. Prema podacima iz Statističkog izvješća o javnoj nabavi za 2024., nije bilo provedenih postupaka javne nabave, a provedeni su postupci jednostavne nabave u vrijednosti od 129.935,48 eura bez PDV-a, što je manje za 4.604.239,52 eura ili 97,3 % od planirane nabave. Plan nabave nije tijekom 2024. ažuriran za nabave koje su bile planirane, a za koje je bilo izvjesno da se neće realizirati u 2024., što je utjecalo na značajna odstupanja između provedenih postupaka nabave i postupaka planiranih Planom nabave. Plan nabave predstavlja stvarne i objedinjene godišnje potrebe Općine i donosi se za proračunsku godinu kako bi se učinkovito i transparentno upravljalo postupcima nabave i gospodarskim subjektima pružile informacije o postupcima nabave, predmetima nabave i njihovim procijenjenim vrijednostima u svrhu pravovremene pripreme i predaje ponuda.

Revizijom je utvrđeno da u Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma nije upisan ugovor o izvođenju radova na uređenju Vatrogasnog doma u iznosu od 94.199,48 eura, ugovor o nabavi opreme (materijala) i radova na postavljanju opreme za projekt Sanjkalište i *tubing* u iznosu od 86.803,00 eura, ugovor o izvođenju radova za pripremu podloge za postavljanje sanjkališta i *tubinga* u iznosu od 24.562,50 eura te usluge dobave, dovoza i odvoza kamenog materijala za sanjkalište i *tubing* ostvarene ispostavljanjem narudžbenica u iznosu od 19.937,50 eura i nabava sustava videonadzora na temelju ispostavljene narudžbenice u iznosu od 18.488,13 eura. Također, u Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma nisu upisani ukupni iznosi nabave roba, radova i usluga za pojedine nabave obavljene putem narudžbenica (primjerice, nabava električne energije u iznosu od 6.062,75 eura s PDV-om i lož ulja u iznosu od 4.360,23 eura s PDV-om). S obzirom na to da navedene nabave nisu upisane u spomenuti Registar, navedeni podaci o nabavi nisu iskazani ni u Statističkom izvješću o javnoj nabavi za 2024. U Registru ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma, za nabavu teretnog vozila netočno je upisan predmet nabave nabava kombi vozila umjesto nabava teretnog vozila (komunalno vozilo) u iznosu od 24.800,00 eura.

Prema odredbi članka 28. Zakona o javnoj nabavi u planu nabave i registru ugovora navode se svi predmeti nabave čija je vrijednost jednaka ili veća od 2.650,00 eura. Odredbama članaka 5. i 6. Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi propisano je da registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma sadrži, između ostalog, i podatke: evidencijski broj nabave, predmet nabave, naziv i OIB ugovaratelja, datum sklapanja ugovora ili okvirnog sporazuma u pisanom obliku, uključujući ugovore na temelju okvirnog sporazuma, rok na koji je ugovor ili okvirni sporazum sklopljen, uključujući ugovore na temelju okvirnog sporazuma te iznos bez PDV-a na koji je ugovor ili okvirni sporazum sklopljen, uključujući ugovore na temelju okvirnog sporazuma. Naručitelj je obavezan ustrojiti registar ugovora i okvirnih sporazuma za predmete nabave čija je vrijednost bez PDV-a jednaka ili veća od 2.650,00 eura u roku od 30 dana od dana sklapanja prvog ugovora ili okvirnog sporazuma. Naručitelj je obavezan ažurirati registar ugovora prema potrebi, a najmanje jedanput u šest mjeseci, a u slučaju jednostavne nabave, ako naručitelj predmet nabave nabavlja putem narudžbenica, u registar ugovora unosi se ukupni iznos za taj predmet nabave neovisno o broju narudžbenica izdanih tijekom godine.

Prema odredbama članka 441. Zakona o javnoj nabavi, naručitelj je obavezan do 31. ožujka izraditi statističko izvješće o javnoj nabavi za prethodnu godinu. Ministarstvo gospodarstva, Uprava za politiku javne nabave donijelo je Uputu za obveznike primjene Zakona o javnoj nabavi o sadržaju i načinu dostavljanja statističkog izvješća o javnoj nabavi za 2024. godinu, kojom su pobliže utvrđeni postupci unosa podataka za izradu navedenog izvješća.

Državni ured za reviziju nalaže donijeti plan nabave u roku od 30 dana od donošenja proračuna Općine u skladu s odredbama Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi. Nadalje, nalaže sastaviti statističko godišnje izvješće o javnoj nabavi u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi. Također, nalaže u registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma upisati točne podatke o predmetu nabave te upisati sve podatke o nabavama čija je vrijednost bez poreza na dodanu vrijednost jednaka ili veća od 2.650,00 eura u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi te Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi. Nadalje, Državni ured za reviziju preporučuje više pozornosti posvetiti izradi plana nabave kako bi planom nabave bila predviđena stvarno potrebna nabava roba, radova i usluga.

– Pravilnik o provedbi postupaka jednostavne nabave

Do konca ožujka 2024. primjenjivao se Pravilnik o provedbi postupaka jednostavne nabave, koji je donijelo Općinsko vijeće u lipnju 2017. Nadalje se primjenjivao Pravilnik o provedbi postupaka jednostavne nabave, koji je donio općinski načelnik u ožujku 2024., a trebalo ga je donijeti Općinsko vijeće. Spomenuti Pravilnik nije objavljen na mrežnim stranicama Općine. U ožujku 2025. Općinsko vijeće je donijelo Pravilnik o jednostavnim nabavama Općine, koji je objavljen na mrežnim stranicama Općine.

Pravilnikom o provedbi postupaka jednostavne nabave iz ožujka 2024. uređeni su postupci, pravila i uvjeti za nabavu robe i usluga procijenjene vrijednosti manje od 26.540,00 eura te nabavu radova procijenjene vrijednosti manje od 66.360,00 eura. Prema spomenutom Pravilniku, postupci jednostavne nabave su izravno ugovaranje, javno prikupljanje ponuda i ograničeno prikupljanje ponuda. Izravno ugovaranje je postupak nabave u kojem se izdaje narudžbenica ili zaključuje ugovor s jednim gospodarskim subjektom i u pravilu se provodi za nabavu robe, usluga i radova čija je procijenjena vrijednost bez PDV-a manja od 10.000,00 eura. Postupak javnog prikupljanja ponuda je postupak nabave u kojem, na temelju javno objavljenog poziva za prikupljanje ponuda, svaki zainteresirani subjekt može podnijeti ponudu, a provodi se u pravilu za nabave robe, radova i usluga čija je procijenjena vrijednost jednaka ili veća od 10.000,00 eura. Postupak ograničenog prikupljanja ponuda je postupak u kojem se poziva najmanje tri gospodarska subjekta po vlastitom izboru Općine da dostave ponudu, a provodi se za nabavu robe i usluga čija je procijenjena vrijednost jednaka ili veća od 10.000,00 eura i manja od 26.540,00 eura te za nabavu radova čija je procijenjena vrijednost jednaka ili veća od 10.000,00 eura, a manja od 66.360,00 eura. U 2024. pozivi na dostavu ponuda nisu objavljivani na mrežnim stranicama Općine. Prema podacima iz Statističkog izvješća o javnoj nabavi za 2024., provedeni su postupci jednostavne nabave u vrijednosti od 129.935,48 eura bez PDV-a, od čega se na nabave pojedinačne vrijednosti do 2.650,00 eura odnosi 25.498,43 eura. Pored navedenog, ostvarena je i nabava roba, radova i usluga koja nije upisana u Statističko izvješće o javnoj nabavi, a obuhvaćena je revizijom u vrijednosti od 212.513,09 eura bez PDV-a. Također, revizijom je obuhvaćena nabava roba i usluga u vrijednosti od 62.855,60 eura pojedinačnih vrijednosti od 2.650,00 eura do 10.000,00 eura. Vrijednost provedenih postupaka jednostavne nabave u 2024. u vrijednostima ispod 10.000,00 eura vrijednosno je značajna, a prag procijenjene vrijednosti do 10.000,00 eura za koju se nabava provodi izravno putem narudžbenica utvrđen je u visokoj vrijednosti te kod provođenja postupaka jednostavne nabave nije osigurano poštivanje načela javne nabave, i to tržišnog natjecanja, jednakog tretmana te načela transparentnosti.

Odredbama članka 4. Zakona o javnoj nabavi propisano je, između ostalog, da je naručitelj je u primjeni ovoga Zakona u odnosu na sve gospodarske subjekte obvezan poštovati načelo slobode kretanja robe, načelo slobode poslovnog nastana i načelo slobode pružanja usluga te načela koja iz toga proizlaze, kao što su načelo tržišnog natjecanja, načelo jednakog tretmana, načelo zabrane diskriminacije, načelo uzajamnog priznavanja, načelo razmjernosti i načelo transparentnosti. Javna nabava ne smije biti osmišljena s namjerom izbjegavanja primjene ovoga Zakona ili izbjegavanja primjene pravila o javnoj nabavi male, odnosno velike vrijednosti ili s namjerom da se određenim gospodarskim subjektima neopravdano da prednost ili ih se stavi u nepovoljan položaj. Naručitelj je obvezan primjenjivati odredbe ovoga Zakona na način koji omogućava učinkovitu javnu nabavu te ekonomično i svrhovito trošenje javnih sredstava.

Nadalje, odredbama članka 15. navedenog Zakona, propisano je između ostalog, da pravila, uvjete i postupke jednostavne nabave utvrđuje naručitelj općim aktom, uzimajući u obzir načela javne nabave te mogućnost primjene elektroničkih sredstava komunikacije.

Također, Pravilnikom o jednostavnim nabavama iz ožujka 2025. propisano je da se roba, radovi i usluge u vrijednosti do 13.000,00 eura bez PDV-a nabavljaju putem narudžbenice koju potpisuje općinski načelnik, a nabava roba, radova i usluga procijenjene vrijednosti veće od 13.000,00 eura bez PDV-a obavljaju se objavom javnog poziva na dostavu ponuda na mrežnoj stranici Općine i slanjem na *e-mail* adrese od najmanje 3 (tri) gospodarska subjekta po vlastitom izboru koja se u okviru svoje djelatnosti bave predmetom nabave. S obzirom na to da je i Pravilnikom o jednostavnim nabavama iz ožujka 2025. propisan prag za provedbu postupaka jednostavne nabave putem narudžbenice u vrijednostima ispod 13.000,00 eura visoko postavljen, potrebno je preispitati utvrđen prag procijenjene vrijednosti za koju se nabava provodi putem narudžbenice, a kako bi jednostavna nabava bila transparentnija i pridonijela poštivanju načela javne nabave tržišnog natjecanja i jednakog tretmana i načela transparentnosti.

Državni ured za reviziju preporučuje s obzirom na vrijednost provedene nabave izravnim ugovaranjem preispitati visinu praga vrijednosti nabave roba, radova i usluga utvrđenog Pravilnikom o jednostavnim nabavama čija se nabava obavlja izravnim ugovaranjem putem narudžbenice, a sve u cilju poštivanja načela javne nabave, posebice načela tržišnog natjecanja, jednakog tretmana te načela transparentnosti.

– Provođenje postupka nabave za projekt Sanjkalište i *tubing*

Rashodi za provođenje projekta Sanjkalište i *tubinga* ostvareni su u iznosu od 138.003,00 eura, a vrijednosno značajniji odnose se na nabavu opreme (materijala) i radove na postavljanju opreme u iznosu od 86.803,00 eura. Nadalje, odnose se na pripreme radove za postavljanje podloge u iznosu od 24.562,50 eura te dobavu, dovoz i odvoz kamenog materijala u iznosu od 19.937,50 eura. Planom nabave planirana je nabava radova za Sanjkalište i *tubing* (radovi na objektima za zimske sportove) u iznosu od 120.000,00 eura bez PDV-a, provođenjem otvorenog postupka javne nabave.

Za provođenje postupka nabave opreme i radova na postavljanju opreme za sanjkalište i *tubing* u iznosu od 86.803,00 eura nije imenovano stručno povjerenstvo za javnu nabavu. Odredbama članka 197. Zakona o javnoj nabavi propisano je da je prije početka postupka javne nabave javni naručitelj obavezan internom odlukom imenovati stručno povjerenstvo za javnu nabavu. Stručno povjerenstvo za javnu nabavu priprema i provodi postupak javne nabave. Nabava opreme (materijal) i radova na postavljanju opreme u iznosu od 86.803,00 eura provedena je pregovaračkim postupkom nabave bez prethodne objave poziva na nadmetanje primjenom odredbi članka 131. Zakona o javnoj nabavi, kojima je, između ostalog, propisano da javni naručitelj smije koristiti pregovarački postupak bez prethodne objave poziva na nadmetanje za dodjelu ugovora o javnoj nabavi, između ostalog, ako samo određeni gospodarski subjekt može izvoditi radove, isporučiti robu ili pružiti usluge iz bilo kojeg od sljedećih razloga: nepostojanje tržišnog natjecanja iz tehničkih razloga ili zbog zaštite isključivih prava, uključujući prava intelektualnog vlasništva. Navedeni razlozi mogu se primijeniti samo ako ne postoji razumna alternativa ili zamjena, a i nepostojanje tržišnog natjecanja nije rezultat namjere da se određenom gospodarskom subjektu neopravdano da prednost ili ga se stavi u nepovoljan položaj.

Za provođenje spomenutog pregovaračkog postupka javne nabave bez prethodne objave nisu bili ostvareni propisani zakonski uvjeti, jer nije utvrđeno da samo navedeni gospodarski subjekt može isporučiti opremu (materijal) za sanjkalište i *tubing* i da ne postoji tržišno natjecanje iz tehničkih razloga, već je trebalo provesti odgovarajući postupak nabave u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi. Također, Općina ne raspolaže dokumentacijom iz koje bi bilo vidljivo da je gospodarski subjekt u pisanom obliku pozvan na dostavu inicijalne ponude, nego je samo dostavljena ponuda gospodarskog subjekta. Prema odredbama članka 135. Zakona o javnoj nabavi javni naručitelj, koji namjerava dodijeliti ugovor o javnoj nabavi u pregovaračkom postupku bez prethodne objave poziva na nadmetanje obvezan je u pisanom obliku pozvati jednog ili, ako je moguće, više gospodarskih subjekata na dostavu inicijalne ponude.

Ugovor o nabavi opreme i izvođenju radova na sanjkalištu i *tubingu* zaključen je u travnju 2024. U Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske nije objavljena obavijest o zaključenju spomenutog ugovora. Odredbama članka 248. Zakona o javnoj nabavi propisano je da je javni naručitelj obvezan poslati obavijest o dodjeli ugovora, na objavu nabave robe i usluga te provedbu projektnih natječaja procijenjene vrijednosti jednake ili veće od 26.540,00 eura i radova procijenjene vrijednosti jednake ili veće od 66.360,00 eura u roku od 30 dana od dana sklapanja ugovora o javnoj nabavi ili okvirnog sporazuma.

Državni ured za reviziju nalaže prije početka postupka javne nabave internom odlukom imenovati stručno povjerenstvo za javnu nabavu. Nadalje, nalaže provoditi odgovarajuće postupke za nabavu radova procijenjene vrijednosti jednake ili veće od 66.360,00 eura u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi. Također, nalaže za ugovore o nabavi radova procijenjene vrijednosti jednake ili veće od 66.360,00 eura poslati obavijest o dodjeli ugovora u Elektronički oglasnik javne nabave Republike Hrvatske u roku od 30 dana od dana sklapanja ugovora o javnoj nabavi ili okvirnog sporazuma u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi.

Rashodi za pripremne radove za podlogu za postavljanje sanjkališta i *tubinga* ostvareni su u iznosu od 24.562,50 eura, a za usluge dobave, dovoza i odvoza kamenog materijala ostvareni su u iznosu od 19.937,50 eura. Nabava radova za podlogu za postavljanje sanjkališta i *tubinga* u iznosu od 24.562,50 eura ostvarena je na temelju ispostavljene narudžbenice i zaključenog ugovora s dobavljačem, a nabava usluga dobave, dovoza i odvoza kamenog materijala u iznosu od 19.937,50 eura ostvarena je na temelju više ispostavljenih narudžbenica bez provođenja postupka jednostavne nabave javnog ili ograničenog prikupljanja ponuda te bez zaključenog ugovora. Nadalje, ispostavljanjem narudžbenica i izravnim ugovaranjem bez provođenja javnog ili ograničenog prikupljanja ponuda, provedena je nabava opreme za ugostiteljsku prikolicu u iznosu od 18.288,75 eura i električnih bicikala u iznosu od 16.375,00 eura. Prema odredbama članka 16. Pravilnika o provedbi postupaka jednostavne nabave, ograničeno prikupljanja ponuda je postupak nabave u kojem naručitelj poziva najmanje tri gospodarska subjekta po vlastitom odabiru da dostave ponudu sukladno uvjetima i zahtjevima iz poziva na dostavu ponuda. Ograničeno prikupljanje ponuda provodi se za nabavu robe i usluga čija je vrijednost jednaka ili veća od 10.000,00 eura, a manja od 26.540,00 eura te za nabavu radova čija je procijenjena vrijednost jednaka ili veća od 10.000,00 eura, a manja od 66.360,00 eura.

Odredbama članaka 4. i 5. Pravilnika o jednostavnim nabavama iz ožujka 2025. propisano je da se nabave roba, radova i usluga procijenjene vrijednosti jednake ili veće od 13.000,00 eura bez PDV-a obavljaju objavom javnog poziva na dostavu ponuda na internet stranici Općine i slanjem na *e-mail* adrese od najmanje 3 (tri) gospodarska subjekta po vlastitom izboru koja se u okviru svoje djelatnosti bave predmetom nabave.

Državni ured za reviziju nalaže za nabave radova i usluga u vrijednosti jednakoj ili većoj od 13.000,00 eura provoditi postupke nabave u skladu s odredbama Pravilnika o jednostavnim nabavama.

- 7.2. *Općina je prihvatila naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju te navodi da je Zakon o javnoj nabavi izmijenjen u odnosu na Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma, odnosno iznosi koji se upisuju u spomenuti Registar te da će pristupiti izradi novog akta o jednostavnoj nabavi u zakonskom roku, sve u skladu s izmjenama i dopunama postojećeg Zakona o javnoj nabavi, a osobito u odnosu na pragove propisane istim Zakonom.*